VESTERN

Bil Slou

RANČERSKI ZAKON

BROJ 267 ● 35 DINARA

ROTO BIBLIOTEKA X·100

VESTERN

267

1991

Bil Slou

RANČERSKI ZAKON

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
N. KOVAČEVIĆ

Lektor
J. STOJIĆEVIĆ

*Izdaje i štampa NIŠJP »DNEVNIK« Novi Sad, Vojvođanskih brigada 7, telefon 021/621-555 ● Žiro račun 65700-603-7711 ● Direktor »Dnevnika« **Miodrag Karadžić** ● za izdavača: **Ilija Vojnović** ● Odgovorni urednik: **Milorad Predojević** ● Grafički urednik: **Juliš Arvanitidis** ● Sekretar redakcije: **Zdenka Karabasil** ● Korektor: **Dragan Matović***

YU ISSN 0353—1287

Rukopisi se ne vraćaju

Bil Slou

RANČERSKI ZAKON

Stali su. Čuo je kako jedan od konja kopitom kopa zemlju. Zatim začu glas:

— Iznad tvoje glave. Tako je.

Progovorio je i drugi čovek, dubljim glasom:

— Povedi njegovog konja u stranu.

— Polako, spusti ga. Želim da zna šta ga čeka, požuri. Svršimo posao, pa hajdemo.

— Čekaj. Ja sam pripremio ovu predstavu, a suviše dugo smo čekali na ovu priliku. Kako ti se sviđa Nil?

Glas koji je sada začuo, bio je hladan:

— Uvek si bio varalica Lod, i nikad se nećeš promeniti.

Čovek u travi začu šamar, a zatim ponovo isti glas:

— Srećan si što su mi ruke vezane. Iako sam star, mogao bih da izađem s tobom nakraj.

Još jedan šamar, pa još jedan. Čovek u travi se preznojavao. Izvukao se iz ćebadi, pronašao čizme i navukao ih. Zatim ustade.

— Požuri Lod. Uskoro će svanuti a treba da pređemo još tolike milje. — čuo je novi glas.

Skriveni čovek bio je potpuno tih i miran. Kada bi ga našli, to bi sigurno značilo smrt, jer je bio bez oružja. Protiv jednog čoveka, pa čak i protiv dvojice, možda bi imao izgleda da se izvuče, ali bez revolvera bio bi bespomoćan pred tom grupom ljudi.

Nije to bila nikakva grupa časnih građana, već mračna banda koja je obavljala posao što je zahtevao noć i tajnost.

— Nabaci konopac preko grane — začuo je ponovo Lodov glas, u kome se osećala nervoza. — Zatim mu namakni omču. Samo, nemoj žuriti. Hoću da vešanje traje što je duže moguće. Neka se muči i ovih nekoliko trenutaka koliko mu je još ostalo da živi.

— Nisam verovao da ću dočekati ovaj dan — začu se još jedan glas. — Posle Nila, sa ostalima će biti lako. On je jedini koji me je brinuo.

— Prepusti to meni — odgovori mu Lod. — Ovo sam prvo želeo, a zatim ćemo ostvariti i ostalo. Samo polako.

Skriveni čovek je znao tačno šta se događa. Živo je zamišljao scenu u kojoj starac doživljava poslednje trenutke svog života. Nekoliko sekundi kasnije, začu ponovo Lodov glas:

— Tako je dobro. Mislim da je gotov. Priveži konopac za drvo i hajdemo.

Malo komešanje, a zatim topot kopita konja koji odlaze u galopu.

Čovek se pokrenuo, ali nečujno. Kao senka izbi iz grma i pođe ka drvetu. Izgledi su bili mali, ali su ipak postojali. Poslednjih nekoliko metara pretrčao je nečujno, prišao drvetu, presekao konopac i spustio telo u prašinu. Zatim hitro preseče omču. Skoro istog trenutka čovek poče da diše.

Podigao ga je i preneo do svog ležaja. Tu ga je spustio, raskopčao mu košulju i prineo mu čuturicu usnama. Sa mukom, čovek otpi nekoliko gutljaja. Zatim, ponovo pade na ćebad. Ali videlo se da se život vraća u njegove vene. Starac posle nekoliko trenutaka otvori oči i pogleda svog spasioca:

— Mis... mis... mislio sam... da će... biti gotovo...

— Ne govorite. Jedini razlog zbog koga ste živi jeste ona zver Lod, koji je želeo da smrt nastupi polako.

Starac se s mukom podiže, pa sede. Prihvati drhćućim rukama čuturu i polako otpi dobar gutljaj. Zatim reče:

— Gde vam je konj?

— Nemam ga.

Starac ga je posmatrao. Izgledalo je da mladić nema ništa osim ćebadi i čuturice. Košulja mu je bila izbledela i iscepana, pantalone kratke, a šešir nije imao. Jedino oružje bio je nož. Međutim, pod iscepanom košuljom videlo se snažno i mišićavo telo. Lice mu je bilo tvrdo, a sive oči energične. Štaviše, bilo je nečega u njegovom izrazu što je govorilo da je čovek više nego energičan, a to privuče pažnju starca.

— Zovem se Džo Nil. Ko ste vi? Šta ste?

Mladić izbeže odgovor, postavljajući starcu pitanje:

— Šta sve to znači? Ko su ti ljudi?

— »Osvetnici« — odgovori Nil, još uvek s mukom. — Ono što je najgore od svega, ja sam pomogao da se u našem mestu organizuje grupa »Osvetnika«. Ovde imam posed. Posedujem »Ranč 46«. Naš kraj preplavili su banditi, tako da smo morali da organizujemo »Osvetnike«. Bili su dobro organizovani i imali svoje ljude na svakom mestu. Niko nije znao ko se nalazi iza njih, sve dok Lod nije zaključio da je to Gid Blejk. Ja mu to nikad nisam verovao.

— Obesili su ga?

— Ne. Ubijen je iz revolvera. To je sredio Lod.

— Je li Blejk bio kockar?

— Ne. Bio je zemljoradnik. Njegov ranč je skoro isto tako veliki koliko i moj.

Mladić ustade:

— Ako ste se povratili, bilo bi bolje da se izgubimo. Možemo li negde u blizini da dobijemo konje?

— Najbliže mesto jeste posed porodice Sostens. To su Meksikanci koji ovde odavno žive, ali sa kojima sam u dobrim odnosima.

— Onda, hajdemo — reče mladić. — Ja ću samo ukloniti tragove. I kada budemo odlazili, nećemo ići ovom prašnjavom stazom, već ćemo izabrati kameniti put, tako da za sobom ne ostavljamo trag.

Dok su hodali ćutke, Nil je razmišljao. Zašto su mu to učinili? Nikada nije verovao da bi ga Lod mogao mrzeti, iako je uvek u potaji osećao izvesno nepoverenje prema njemu. Poziv od »Osvetnika« primio je neposredno pred ponoć i odazvao mu se, utoliko pre, što je smatrao da je došlo vreme da se grupa »Osvetnika« raspusti. Nikako nije bio zadovoljan smrću Gida Blejka, i znao je da je mesto time duboko uzbuđeno. Pridružio se jahačima na određenom mestu i istog trenutka osetio udarac u potiljak. Kada se osvestio, bio je vezan i privodili su ga drvetu.

Osvrnuo se i pogledao na mladića koji je bez napora hodao kraj njega tako hitro i tako spretno da je bio zadivljen. Ko li je taj momak?, mislio je. Šta čini taj čovek čije jedino bogatstvo predstavljaju dva otrcana ćebeta i nož. Zaustavio se:

— Hajde da predahnemo. Nikada nisam voleo mnogo da hodam, a sada mi je veoma teško. Ipak smo hodali dobar sat.

— Imate li ikakve planove?

— Ne — priznade Nil. — Nemam. Sve ovo je došlo tako iznenada. Ne znam zašto su to učinili. Jedan od ljudi u onoj grupi bio je moj predradnik. Sada ne znam kome da verujem.

— Onda nemojte verovati nikome.

— To je lakše reći nego učiniti. Neko mi mora pomoći.

— Zašto? Ljudi koji traže pomoć u ovakvim stvarima obično ne uspevaju. Ovo je posao za jednog čoveka.

— Nisam više mlad, i ne želim više da se vraćam, da me ponovo vešaju.

— Nameravate sve da napustite?

— To ne mogu. Sve što imam to je moj ranč. Ranč i stoka na njemu. Želeli biste da napustim 30.000 grla stoke?

— Bili biste ludi. Cini mi se da biste mogli mene da pošaljete.

— Vas?

— Da. Dajte mi dokumenta kojima me imenujete za upravnika ranča, dokumenta koja će vlasti priznati. Pustite me da ja obavim posao. Sukobili ste se sa bandom, i to sa krupnom.

— Ne shvatam.

— Pazite, organizovali ste grupu »Osvetnika« da se oslobodite bandita. Onda, iznenada, kada se ne nalazite sa njima »Osvetnici« likvidiraju Gida Blejka. On je bio bogat rančer, sami ste rekli. Šta se događa sa njegovim posedom?

— Šta se događa? Njime upravlja njegova kćerka.

— Može li?

— Pa, ne znam, — priznade, mada nerado Nil. — Veoma je mlada...

— Je li i njen predradnik bio »Osvetnik«? Kladim se da jeste. Kladim se da su se dole okupili banditi i zaključili da mogu pomoću »Osvetnika« da ščepaju i vaš i Blejkov ranč. Iz onoga što su među sobom razgovarali, zaključio sam da imaju i druge na umu. Kladim se da će sada odmah, čim se pročuje vest da vas nema, neko od njih posetiti vaš ranč. Je li tako?

— Možda — uzvrati Nil, odmahujući glavom. — Čoveče, izgleda da ste pogodili. Sada mi se čini da bih i ja mogao da se kladim da će tako biti. Ne znam samo ko je na čelu svega. Isto tako, ne znam ko može da spreči sprovođenje takvog plana?

— Možda niko. Sve je to veoma teško i komplikovano. Pa, niste mi odgovorili. Šta mislite o mom predlogu? Ako se vratite na ranč sada, ubiće vas sigurno. Pošaljite mene. To će ih zabrinuti. Neće znati šta se sa vama dogodilo — da li ste živi ili mrtvi.

— Ako vas pošaljem, znači da sam živ.

— Ne, ukoliko stavite drugi datum na dokumente, recimo, datum od pre dva meseca, ili od pre nekoliko nedelja. Onda bih mogao da odem na lice mesta, a to će ih veoma zabrinuti.

— Šta će ih sprečiti da vas ubiju? — upita Nil. — Upašćete pravo u zamku.

— Neće mi to biti prvi put.

Još su hodali kada je svanulo. Džo Nil je razmišljao o ovoj ideji. Nije više bio mlad. Bilo mu je preko šezdeset godina. Sa negom, mogao bi još mnoge godine da proživi. Ali više nije bio u stanju da sam vodi borbu. Međutim... Ovaj momak mu se dopadao...

— Ne znam ko ste. Koliko mogu da vidim, nemate čak ni sedlo.

— Da, nedavno sam pobegao iz zatvora.

— Stranče, ti imaš nerve. To mi saopštavaš, a istovremeno mi predlažeš da svoj ranč stavim tebi u ruke.

— U zatvoru sam bio u Meksiku. Bio sam pukovnik u revolucionarnoj armiji, ali je revolucija pretrpela neuspeh. Kontrarevolucionari su me uhapsili i pripremali se da me streljaju. To mi se nije dopalo, pa sam pobegao.

— Kako se zoveš?

— Zovem se Jutah Blejn.

Džoni ga iznenađeno pogleda pa prozbori:

— Ti... Ti si Jutah Blejn? Revolveraš?

— Tako je.

Džo Nil razmišljao je u tišini. Koliko je priča čuo o Blejnu? Tog čoveka smatrali su za jednog od najboljih revolveraša na Zapadu.

— U redu Blejn — reče posle izvesnog vremena Nil. — Napravićemo pogodbu. Šta tražiš?

— Sto dolara mesečno i komad zemlje. Hiljadu dolara ćete mi dati kada budem polazio, da imam za prve rashode. O tome ću podneti račun. Onda, ako sve raščistim, daćete mi 500 grla mlade stoke.

— Blejn, ako to uspeš da učiniš, daću ti hiljadu grla, daću ti i stalni posao ako želiš. Znam kako da iskoristim dobrog radnika i dobrog čoveka Blejn, ako si bio dobar radnik za tolike rančere, bićeš i za mene. Pripremićemo dokumenta kojima te imenujem za upravnika ranča i dajem ti pravo da povlačiš moj novac iz banke za sve što ti bude potrebno.

*

Do ranča Sostenesovih stigli su predveče. Pažljivo su osmotrili situaciju, ali nije bilo ničeg sumnjivog. Ušli su, i, pošto je vlasnik ranča Pet Sostenes poznavao Nila, lako su dobili konje. Čak ih je i nahranio. Međutim, posle izvesnog razmišljanja, zaključili su da sa konjima neće biti pametno. Zato su se dogovorili sa Sostenesom da ih u pokrivenim kolima prebaci do železnice, Stari prijatelj je pristao da to učini, mada mu Nil nije mnogo objašnjavao šta se dogodilo sa njim.

Četiri dana kasnije, u El Pasu, pripremili su dokumenta i overili ih kod vlasti. Zatim su se rukovali:

— Da sam imao sina, Jutah, on bi mi svršio taj posao.

— Znam da bi — odgovori mu Blejn. — Ali i ja imam dobre razloge da to učinim Nil. Želite da vam se vrati rančo, a ja želim da otpočnem život sa sopstvenim posedom.

Zaustavio je konja. Prašina mu je popadala po odelu. Ali ovoga puta nije bio odrpan već elegantan, koliko to zapadnjak može biti. Znao je da ga očekuje akcija i, sada bio je spreman za nju. Činilo mu je zadovoljstvo što je bio dobro naoružan, što vidi revolvere na butini i pušku u sedlu.

*

U Red Kirk je ušao tačno u podne. Sunce se presijavalo na njegovom novom odelu, na ukrašenom kundaku puške i na sjajnoj dlaci njegovog vranca. Jahao je polako kroz jedinu ulicu u gradu. Svestan da i njega i njegovog konja pažljivo ispituju. Uputio se pravo u banku. Međutim, prilazeći banci, on spazi štalu. Dojahao je do nje, i prišao dvojici ljudi koji su ga tobože nezainteresovano posmatrali i nastavljali razgovor:

— ... borba će se mesecima voditi — govorio je jedan od njih, — to je jasno. Ali niko neće uspeti da izbaci iz sedla Loda, pa zato i ne mislim da će bilo ko to i pokušati.

— U to nisam siguran — uzvrati drugi. — »Rančo 46« je najbolji rančo u ovom delu zemlje. Bolji od Blejkovog, bolji od svih ostalih. Voleo bih i ja da dobijem parče od njega.

Jutah Blejn stajao je kraj njih, visok, plećat, uskih bedara i energična lika. Nosio je crn, ravan, kaubojski šešir i crni kaput. O desnom kuku visio mu je revolver. Prišao im je i pogledao ih:

— Ako budete čuli priču da je »Rančo 46« prazan, — reče kratko — ne verujte u to. Džo Nil neće dati nijedan pedalj toga ranča.

Ne čekajući da vidi efekat svojih primedbi, privezao je konja i uputio se ka banci. Pred vratima banke bacio je cigaretu i ušao. U sobi je sedeo krupan čovek prosede kose. Na

njegovom stolu stajala je tablica, na kojoj je pisalo: Ben Oten.

— Gospodine Oten? Ja sam Blejn, upravnik »Ranča 46«. Evo mojih dokumenata.

Oten gotovo skoči sa stolice, kao da ga je pogodio grom.

— Šta ste vi?

Glas mu je bio tako oštar, toliko snažan, da se još dva klijenta koji su se nalazili u banci, okretoše.

Blejn stavi gomilu dokumenata pred Otena:

— Ovo će vam sve reći. Gospodin Nil je na odmoru. Ja ću preuzeti ranč u njegovo ime.

Ben Oten ga je gledao i pažljivo posmatrao njegove hladne, sive oči. Bio je potpuno izbačen iz ravnoteže. Već danima se gotovo ni o čemu drugom nije govorilo već o nestanku Džoa Nila i o najverovatnijim posledicama tog nestanka na Red Krik. U tom gradu nije bilo nijednog čoveka koji sa zavišću nije posmatrao prebogate pašnjake ovog velikog ranča. To je važilo i za Bena Otena. Zbog toga su svi došli do zaključka da je Nil mrtav. Iako leš nije pronađen, proneo se glas da su se »Osvetnici« obračunali sa njim, baš kao i sa Gidom Blejkom. O tome se nije javno razgovaralo, jer niko nije znao ko su stvarno »Osvetnici« i nije se smatralo da je mnogo pametno komentarisati njihove postupke.

Prvo su likvidirana dva kockara. Ostalima je naređeno da napuste grad. To se sve smatralo za veoma dobro. Međutim, likvidacija Gida Blejka do kor:na je potresla ovo mesto. Onda je nestao Džo Nil, a jedan čovek koji je počeo sumnjičavo da govori o toj smrti, misteriozno je ubijen. Isto tako, jedan Nilu odani kauboj izgubio je život. Niko nije pominjao razloge za ova poslednja ubistva, ali se širila glasina da nije pametno dolaziti u sukob sa »Osvetnicima«. Uprkos tome, Ben Oten je mnogo mislio o velikom ranču i o 30.000 grla stoke na tom ranču. Konačno, neko će ga ipak dobiti. Oten je bio svestan da Lod smatra da je on prvi na redu, a Nevers, mada nije mnogo govorio, pripremao je teren za sebe. Oten je obavešten da je Nevers u potaji prebacio nekoliko stotina grla svoje stoke na »Ranč 46« i da je uputio svoje ljude u blizinu tog ranča. Svi su znali da niko neće dobiti taj ranč bez borbe. A sada, sada je došao ovaj stranac.

Otvarajući koverat, Oten izvadi dokumenta i poče da ih ispituje. Tu se nalazilo jedno pismo upućeno njemu, u kome se govorilo da je Majkl Blejn naimenovan za upravnika »Ranča 46«, sa punim ovlašćenjima da potpisuje čekove, da kupuje hranu ako je potrebno i, uopšte, da obavlja sve poslove u ime vlasnika Džoa Nila. Svi dokumenti su bili uredno overeni kod vlasti. Ali Otenu je bilo dovoljno da pogleda potpis i da bude siguran da je ovlašćenje napisao Džo Nil. I ne samo to, već da bude siguran da je Džo ipak živ. Jedino što ga je bunilo, to je bio datum koji je govorio da su dokumenti napisani pre nekoliko nedelja. Podigao je glavu:

— Čini se da je ovo u redu, ali se bojim da ne shvatam. Gde je Džo?

— Ostavio sam ga u El Pasu, ali više nije tamo. U stvari, ispričao mi je da želi da se odmori. Ne verujem da će se vratiti još za nekoliko meseci, pa čak i za čitavu godinu.

— Znate li uopšte u šta se upuštate?

— Manje—više.

— Pa, dozvolite mi da vam kažem sledeće. Imaćete malo prijatelja. Nil je bio omiljen čovek, ali su mu ljudi zavideli. Kada je iščezao, skoro svi su počeli da kuju planove da se domognu ponekog komada njegovog imanja. Neki su sa izvesnošću računali da će se u celosti dokopati ranča pa ćete imati teškoća.

— To za mene nije ništa novo — odgovori mu sasvim mirno Blejn — ali sigurno neću sam juriti za nezgodama. Hoćete li o ovome da ispričate po gradu? Sutra ujutru ću

otići na ranč. Nadam se da tamo neće biti gužve.

— Biće.

Blejn se okrete vratima, pa stade. Na vratima se pojavila jedna lepa i mlada devojka. Imala je duboke plave oči i zlatastu kosu. Očevidno je bila ljuta.

— Ben, da li ima nečeg iz Vašingtona? Hoće li oni poslati čoveka koji će povesti istragu u vezi sa smrću mog oca?

— Meri, znaš i sama da oni ne mogu slati ljude po celoj zemlji za svaku sitnicu. Svima nam je žao Gida, ali još uvek ništa ne možemo pomoći.

— Još nešto. Želim da mi pronađeš novog predradnika. Miler se sasvim izbezobrazio, pa čak tvrdi da bi ranč trebalo da predam njemu u ruke. Kaže da sam žena i da ja njime ne mogu upravljati.

Oten ustade. Lice mu je bilo mračno. Više je ličio na dobrog stočara nego li na bankara. Sada je bio zabrinut, ali očevidno nije znao šta da čini.

— Nema zakona koji kaže da žena ne može imati svoj posed, Meri, i ti to znaš. Ali bojim se da to neće biti tako lako. Moraćeš za to da se boriš, baš kao i ovaj čovek ovde — Blejn.

Naglo se okrenula. Činilo se da je tek tada zapazila Blejna:

— Blejn? To ime mi ništa ne kaže. Za šta se vi borite?

— On je upravnik ranča Džo Nila. Došao je iz El Pasa da preuzme ranč.

— Upravnik Džoa Nila? — reče sa nevericom — Ne verujem. Zašto bi Džou bio potreban upravnik? Osim toga, Džo Nil je mrtav, a vi to znate isto tako dobro kao i ja. Ako ovaj čovek kaže da je Nilov upravnik, on laže.

— To su teške reči, gospođo. A što se tiče Džoa Nila, on je živ i zdrav.

— Nije moguće!

— Žao mi je, ali je tako.

— Ali rekli su mi...! — poče pa naglo prekide. Zatim dodade:

— Culi smo da su ga »Osvetnici« likvidirali.

— On je živ i ja sam njegov upravnik.

— Možda je i tako — reče ona sa osmehom. — Idite gore i to kažite Lodu. Ako se vratite živi u grad, možda ću vam i verovati.

— Hvala vam — uzvrati najljubaznije Blejn. — Potražiću vas onda kada budete zaključili da nisam lažov. Sasvim sigurno nije mi prijatno da jedna tako lepa devojka toliko loše misli o meni.

Okrenuo se i izašao, praćen pogledom Bena Otena. Bilo je nečega u tom čoveku... razmišljao je Oten, kada ponovo začu glas Meri Blejk.

— Ko je on, Ben? Odakle je došao?

— Njegova ovlašćenja su u redu. Džo Nil je živ. Odnosno, bio je živ kada su dokumenti potpisani. Niko na ovom svetu ne može da falsifkuje potpis Džoa Nila. Osim toga, dokumenti su uredno overeni od vlasti.

— Ali ko je on? — bila je uporna.

— Zove se Majkl Blejn, a mislim da ćemo morati da sačekamo i vidimo ko je u stvari. Imena, Meri, ne znače mnogo, bar ne ovde. Dela govore kakav je to čovek. Videćemo šta će uraditi.

— Malo, pošto se bude sastao sa Lodom. U to smem da se kladim.

Oten je složio dokumenta u koverat. Međutim, nešto ga je uznemirivalo u vezi sa tim čovekom.

— Ne budi suviše sigurna, Meri. Nemoj nikada suditi o čoveku dok se ne pokaže. Koliko se meni čini, taj čovek je omirisao barut.

*

Znao je da će ga očekivati teški dani. Zato je hteo da isproba da li je još uvek dovoljno vešt u baratanju revolverima. Prikačio je opasač sa

dve futrole, privezao ih vrpcom oko butine, stavio revolvere u njih. »Kako li će ovo ispasti«, razmišljao je. »Bojim se da će mi to uskoro trebati.«

— Hajdemo — reče samom sebi glasno, i u tom trenutku poteže. Bio je zadovoljan. Gotovo munjevitom brzinom revolveri su mu se našli u rukama.

U to se začu kucanje na vratima. Pitao se ko li je to. Otkačio je revolvere, bacio ih preko stolice i rekao:

— Uđite, nije zaključano.

U sobu uđe visok, snažan čovek. Zagledao se u Blejna.

— Nećeš ti ovde ništa uspeti — reče bez ikakvog uvoda. — Sada ti savetujem — ruke dalje od »Ranča 46«.

— Imaš neka prava tamo? — upita Blejn ljubazno.

— To se tebe ne tiče. Nećemo dozvoliti da nam se stranci mešaju u posao.

— Moj posao nije da se mešam — uzvrati mu Blejn hladnokrvo, — već da upravljam »Rančom 46«. To imam nameru i da uradim.

— Đavola! — planu posetilac. — Meni nemoj bacati pesak u oči. Li Foks nije budala. Nil je mrtav i to ti vrlo dobro znaš. Osim toga, zbog toga nisam nimalo ožalošćen. On je poseo ranč jer je prvi došao u ovaj kraj, i na njemu ostao. Sada je otišao, pa se pruža prilika nama ostalima. Veruj mi, ja ću iščupati svoj deo.

— Čuj, Li Foks — reče mu Blejn mirno. — Bez obzira šta mislio i čemu se nadao, ja sam upravnik »Ranča 46«. Kao takav, upozoriću te sada, a to više neću ponavljati, da na »Ranču 46« ne želim da vidim tvoju stoku. Isto tako ne želim nikakve gužve oko ranča. Svaku stopu te zemlje, svaki palac, držaću čvrsto u svojim rukama. Mislim da sam bio dovoljno jasan.

— Ti misliš. Ali, dođavola, — reče pogledavši na Blejnove revolvere. — Ti si revolveraš? Ili nosiš te pucaljke da bi tako izgledao? Bolje bi bilo da ne blefiraš, jer ćeš doći u ozbiljne situacije.

— Čuj — uzvrati mu Blejn opet mirno i smešeći se.

— Obično ne blefiram, ali, izazov uvek prihvatam. To ne zaboravi. Kadgod ti ili bilo ko bude poželeo sukob, pružiću mu priliku.

*

Sledećeg jutra, kada se spremao da pođe, Blejn je imao priliku da upozna Rolstona Forbsa, koji je u mestu uređivao i štampao lokalni list. Posle kraćeg razgovora, Blejn je stekao utisak da mu je Forbs naklonjen, pa ga zato zamoli da u lokalnom listu objavi vest u kojoj će reći da je Majkl Blejn preuzeo posao upravnika »Ranča 46« i da će, u odsustvu Džoa Nila, obavljati sav posao umesto njega.

Forbs je na to pristao, pa se oprostiše. Ipak, pre nego što je Blejn krenuo, on ga je upozorio da vodi računa šta radi. Naročito kada bude otišao na ranč. Blejn je osetio da Forbs ima još nešto da mu kaže. Zato ga podstaknu:

— Šta želiš još od mene Forbs?

— Zaista, ne znam ni sâm kako to da ti kažem. Ipak, mogao bi da mi učiniš jednu uslugu. Na Nilovom posedu jedna devojka ima svoju brvnaru. Na samoj padini planine. Zove se Endži Kinion. Džo Nil joj je dozvolio da tu ostane, pa bih te molio da joj i ti ne braniš.

— To je još uvek ranč Džoa Nila.

— U redu, neka bude tako. Endži je dobra devojka. Imala je težak život, ali je prava žena i divna osoba. Zato, ako bi ostala gde je, mislim da ti ne bi smetala.

— Ostaće.

— I, Blejn, još jednom te molim da paziš šta radiš. Čak će i tebi biti teško da izađeš sa njima na kraj. Svaki čovek u ovom kraju bio je spreman da se ubaci na »Ranč 46«. Oni će to i dalje pokušavati. Sumnjam da bi čak i Džo, kada bi bio ovde, bio u

stanju da ih spreči u ovom trenutku. Suviše dugo su žudeli za tim komadom zemlje, a to je i jedino njihovo opravdanje. Mislim da će biti teško odbraniti se od njih. Doći će sigurno do borbe. Bojim se da čak ni čovek tvoga kalibra neće moći da uspe da sačuva ranč.

— Ima li bilo koga na tom ranču kome se može verovati?

— Sumnjam. Mislim da ćeš biti potpuno sam.

Prilazeći ranču, Blejn je pažljivo osmatrao teren.

Sve je tu bilo lepo, a naročito trava za ispašu koja je morala izazivati zavist ostalih stočara.

Ušao je u dvorište pred kućom, mirno sjahao i vezao konja. Pred vratima je stajala jedna krupna ljudeskara — sigurno Lod Fuler, mislio je Blejn — koja ga je sa pažnjom posmatrala.

— Jesi li ti Fuler? — upita ga Blejn.

— Šta želiš?

— Zovem se Blejn. Ja sam novi upravnik ovog poseda. Ako si ti predradnik, moraćemo da porazgovaramo o poslu.

Fuler je bio zgranut. Od svih stvari koje je mogao očekivati, ovo je sigurno nešto što nije mogao da očekuje. Trebao mu je dobar minut da se osvesti, a kada je to uspeo, bio je besan.

— Šta si ti? Čuj, stranče, ne znam šta ti se vrzma po glavi, ali mi se ova tvoja šala nikako ne dopada!

— Fuler, to nije nikakva šala. Džo Nil me je naimenovao za upravnika. Posetio sam banku i Oten kaže da su moji dokumenti u redu. Bolje bi bilo da pristaneš na razgovor, ili ćeš biti izbačen.

— Izbačen? Nil je mrtav, pa ćemo drugačije razgovarati!

Blejnove oči bile su hladne:

— Ne, Lod, Nil nije mrtav. On je veoma, veoma živ. Da li ti ovaj potpis izgleda kao potpis mrtvaca? — reče Blejn i poturi mu pod nos Nilovo pismo.

Lod je bio toliko besan i razočaran da gotovo nije mogao da govori. Jedva da je mogao nešto da vidi. Pa ipak, potpis je bio tu, i to potpis Džoa Nila.

— To ti neće poći za rukom — jedva prozbori.

— Nema šta tu da pođe ili ne pođe. Dobio sam posao i došao sam da ga obavim. Od ovog trenutka, slušaćeš moja naređenja.

— Vraga! — uzviknu Fuler. — Ja sam ovde šef i to ću i ostati. Tu nešto nije u redu.

— Tu imaš pravo. Nije u redu da se čovekovi prijatelji okreću protiv njega i pokušavaju da ga obese ni zbog čega drugog već samo zato da bi mu oteli posed. Sada, utuvi ovo u glavu! Ili ćeš primati moja naređenja, ili odlazi s ranča. I, to važi od ovog trenutka.

Fuler je bio izvan sebe. Nesposoban da koordinira svoje misli i shvati šta se dogodilo njegov jedini instinkt bio je da se bori, da udari, da napadne. Uprkos činjenici da je on lično stavio omču Nilu oko vrata, znao je da je potpis pravi. Ali to mu nije umirilo bes.

Iz kuće počeše da izlaze ljudi. Samo pre nekoliko minuta, Fuler je spakovao svoju ćebad i saopštio im da će se preseliti u veliku kuću. Posmatrali su ga, ali bez reči. Kao i on sam, i oni su želeli da izvuku nešto iz ove nove situacije. Ali većina njih je želela da otme nešto stoke, proda je i izgubi se. Bili su to ljudi koje je Fuler lično zaposlio, jer je taj posao Nil gotovo potpuno njemu prepustio. Samo je u tom trenutku progovorio Rip Koker. Bio je to krupan kauboj, čvrste građe, plav i prijatnog izgleda:

— Da sam na tvom mestu — reče Fuleru, — ja bih malo promislio. Starac se ipak može pojaviti.

— Neće.

— Čini se da si sasvim siguran u to. Možda si ti i obezbedio da se on ne pojavi.

Fuler ga pogleda, ali ga nešto u njemu upozori da sa Kokerom dvo-

boj neće biti lak. Pesnicama još i kojekako, jer Lod Fuler ni od koga nije dobio batine. Ali ovaj vitki i oprezni Koker se sigurno neće tući pesnicama. Zbog toga se Fuler samo okrete i pođe. Ali pođoše za njime i ostali ljudi.

— Džo Nil — bio je uporan Fuler — mrtav je. Ja preuzimam ovaj ranč.

— Žao mi je što brišem tvoje snove — reče mu Blejn sasvim mirno, — ali malo si se zaleteo. Vrati se u malu kuću sa svojom ćebadi, ili se pakuj i odlazi.

Blejn se zatim okrete sedmorici ljudi koji su prišli:

— Ja sam Blejn, novi upravnik ranča. Pokazao sam svoja dokumenta Fuleru. Pre toga pokazao sam ih Otenu. Ona su u redu. Svako od vas ko želi da se povuče, može da napusti ranč. Svako od vas ko želi da ostane, ima svoj posao. Promislite. Videćemo se kasnije.

Namerno im je okrenuo leđa i pošao uzbrdo ka velikoj kući. Fuler pođe za njim:

— Hej, ti — vikao je.

Blejn je nastavio da ide. Otvarajući vrata kuće, uđe. Uto se Rip Koker obrati Fuleru:

— Čini mi se da bi trebalo da poslušaš moj savet, Lod.

— Neće on uspeti u svojoj nameri — uzvrati Lod besno.

— Čini mi se da već uspeva. Ne pokušavaj da se sukobljavaš sa tim čovekom. On je iznad tebe.

Ljudi se okretoše i pođoše ka maloj kući. Međusobno su tiho razgovarali jer su neki od njih već napravili računicu šta će učiniti s novcem od ukradene stoke. Sada je sve to propalo. Kokeru se situacija dopadala, odgovarala mu je. Bilo mu je milo kada je video kako je Blejn lako i hladnokrvno rušio Fulerove snove. Ali šta će se dogoditi kasnije? Pametniji od Fulera, Koker je potpuno shvatao situaciju. Fuler je mogao pokušati da preuzme posed, ali ga nikada ne bi zadržao u svojim rukama. On je bio samo jedan od mnogih koji su želeli posed, jedan od mnogih vukova, ali njegovi zubi nisu bili dovoljno oštri i mozak dovoljno brz. U ovoj igri revolvera, pljačke i otimačine, bio bi nadvladan. Doći će do gužve, razmišljao je Koker pušeći. izgledalo je kao da je Blejn jedan nasuprot svima ostalima, ali se to Riku dopadalo. Negde u dubini duše, bio je zadovoljan situacijom.

Lod Fuler vratio se u malu kuću i bacio ćebad na postelju. Zatim izađe i pođe prema koralu. Zaključio je da mora da ode i sastane se sa Neversom, a takođe i sa Klelom Milerom, na Blejkovom ranču. Nešto se mora učiniti, razmišljao je, i to brzo.

Pošto je video da je Fuler otišao. Koker priđe velikoj kući. U tom trenutku, Blejn otvori vrata i stade pred njih. Bio je bez kaputa, ali je bio opasan i njegove dve revolverske futrole bile su čvrsto vezane za butine. Rip Koker oseti izvesno uzbuđenje: ovaj čovek je bio spreman.

— Zovem se Koker — reče bez uvoda. — Oko tri meseca sam ovde. Ja sam najnoviji.

— U redu, Koker, šta misliš da radiš?

— Čini se da ćeš upasti u gužvu.

— To sam očekivao.

— Potpuno si sam.

— I to sam očekivao — reče mu Blejn sa osmehom. — Ispričaj mi nešto, prijatelju, što ne znam.

— Ja — reče mu Koker gledajući mu u oči, — ja sam uvek bio čudak. Saopštavam ti da sam...na tvojoj strani.

— Zašto?

— Možda zbog toga što volim gužvu, a možda zato što ne volim da se nalazim na strani bande. Možda prosto zato što želim da budem na tvojoj strani kada te budu napali.

— To su za mene sve dobri razlozi — reče Blejn i pruži mu ruku. — Milo mi je što si stao na moju stranu,

Koker. Ne želim da te upozoravam. Znaš stanje bolje nego ja.

— Čini mi se da je tako — reče Koker, klimnuvši glavom. — U okolini ima tridesetak malih rančera, željnih zemlje. Mnogi su bacili oko na ovaj ranč. To važi i za Klela Milera koji se nalazi na Blejkovom posedu. On bi želeo da ščepa Blejkov posed i ovaj ovde i da ih spoji u jedan. Osim toga, kao najgori, mogu se pobrojati Fuler i Nevers. Imamo tu i Rinka Vitera, on je Neversova desna ruka. Brz je na obaraču. Osim njih, u mestu postoji još jedna značajna ličnost — to je Li Foks. I on je takođe tvrd tip. Možda će i s njim biti velike gužve. Ali i poređ svega toga moja odluka je konačna i bespogovorna. Ni za šta na svetu ne bih propustio ovu gužvu. Ostajem s tobom.

*

Meri Blejk sjahala je sa svoje kobile, rasedlala je i odvela u koral. Kada je pošla ka kući, nikoga nije bilo na vidiku. Gorko je razmišljala da, i pored toga što je mnogo naučila od oca, teško izlazi nakraj sa rančom. Naročito kada ima predradnika kao što je Klel Miler. Ali kako se takav čovek može otpustiti? znala je da on neće otići, a nije želela sukob sve dok za to ne bude potpuno spremna. U ovom trenutku, nije imala ničiju podršku. Osećala se izgubljenom. Znala je da će dva ili tri stara kauboja ostati kraj nje. Kelsi i Tim je neće napustiti, a obojica su bili dobri ljudi. Ali to su bila samo dvojica protiv tolikih. Njih dvojica su joj ipak značila mnogo, i zato je želela da ih sačuva za odsudni trenutak.

Dok se pela uz stepenice, iza ugla kuće pojavi se Miler. Bio je to visok, dobro građen i lep čovek.

— Već ste se vratili? — reče učtivo. — Da li vam je Oten ponudio da uputi svoje ljude u pomoć?

— Pomoć mi nije potrebna.

— Ne? — upita je sa nevericom.

— Pa, možda, i neće biti potrebno.

Mogla je da oseti opasnost u njegovom načinu izražavanja, pa zato hitro promeni predmet.

— Džo Nil je živ.

Klel Miler joj je bio okrenut leđima. Sada se, u tren okrenuo ka njoj gledajući je zgranuto:

— Šta je bilo, šta ste rekli?

— Rekla sam da je Džo Nil živ.

— Da li se vratio u grad? — pitao je dalje Miler sa nepoverenjem, mada je negde u dubini duše osećao da ona govori istinu. Bio je besan kao ris. Taj prokleti Lod! Zar ništa nije u stanju da učini kako treba?

— Ne, nije se vratio. Nalazi se u El Pasu. Uputio je ovamo upravnika, nekog tipa koji se zove Blejn.

— Blejn! — upita još zgranutiji Miler. Kako se zove? Kako izgleda?

Kada mu je Meri objasnila, bilo mu je jasno da se radi o Jutahu Blejnu. Klel Miler uživao je ugled dobrog strelca i čoveka brzog na obaraču. Veoma su ga cenili u čitavom ovom kraju i poredili sa najčuvenijim revolverašima u zemlji. Znači, razmišljao je, Jutah Blejn je ovde. Možda ću se sukobiti sa njim. Taj je nadasve čuven po brzoj ruci. Ali, razmišljao je, biće dobro ukrstiti revolvere sa njim. Moj ugled bi ogromno porastao kada bih ubio Jutaha Blejna. Ubiti Jutaha Blejna! — kliktalo mu je sve u duši, dok je promišljao o svim mogućim kombinacijama koje se nalaze pred njim. Zbog toga je prekinuo razgovor i bez reči napustio Meri. Ona je ušla u kuću i pažljivo zatvorila za sobom vrata. u velikoj sobi spazila je Toma Kilsija. Ustao je i prišao joj. Bio je to stamen, snažno građen čovek, visok i, to je znala, zaljubljen u nju, mada je znao da ništa od nje ne može očekivati.

— Meri — reče joj odmah, — mislim da Miler namerava da nam opljačka stotinu grla.

— Gde je Dan Tim?

— On ih čuva. Mislili smo da je

najbolje da dođem i obavestim vas.

— Hvala Tome, ali ništa tu ne možemo učiniti. Barem ne u ovom trenutku. Moraćemo to da pustimo. Ne možemo da rizikujemo sukob. Ali sada nam se možda pruža prilika da se iz svega izvučemo. Hoću da mi nešto učiniš. Vrati se i pozovi Tima. Želim da sve vreme od sada jedan od vas dvojice bude u kući, zbog toga što Klelu Mileru, niti bilo kome iz njegove grupe više ne mogu da verujem. Ali, pošto budeš poslao Tima ovamo, odjaši do »Ranča 46«. Tamo se nalazi Jutah.

— Jeste li sigurni? Šta on tamo radi?

Meri mu je ispričala sve i naglasila da želi da Blejn što pre dođe na njen ranč radi dogovora.

Gotovo bez reči, Tom Kilsi se, uz kratko zbogom, oprosti i ode. Ostala je ponovo sama. Posmatrala se u ogledalu, zadovoljna svojim izgledom. prvi put od ubistva njenog oca činilo joj se da vidi izlaz iz situacije. Ako bi uspeli da naprave sporazum sa Blejnom, mogli bi da otpočnu borbu. Sve to nije bilo dovoljno, ali čovek kakav je bio Blejn nešto je u šta se može pouzdati.

Dok je Meri Blejn razmišljala o celoj situaciji i o zajedničkoj akciji protiv onih koji bi želeli da se dokopaju njenog i Nilovog poseda, Lod Fuler je u punom galopu dojahao pred kuću Rasa Neversa. Nevers je stajao pred kućom i posmatrao ga.

— Nil je živ! — uzviknu Fuler skačući iz sedla.

— On nije mrtav. Uputio je čoveka...

— Ćuti, budalo — odgovori mu Nevers prilazeći mu.

— Zatvori ta usta. Sve mi je poznato. Želeo bih samo da znam šta ovde radiš. Okupi svoje proklete »Osvetnike« odmah i obesi ga.

— Nila? — zapita Fuler glupavo.

—Ne, budalo, već Blejna. Ne stoj tu kao mula. Ako mu pružimo nekoliko dana, on će se srediti. Obesi ga, obesi ga i to odmah. Zbog reputacije koju uživa, niko nam to neće zameriti. Napred, na posao!

Još nije došao ni do polovine puta ka ranču, Lod Fuler je počeo da oseća mržnju prema Neversu.

*

Tog vrelog prepodneva Jutah Blejn je okupio sve ljude sa »Ranča 46«. Kratko, ne dozvoljavajući nikakav pogovor, raspoređivao je posao. Ljudi su bili zbunjeni njegovom energičnošću, ali, znajući s kim imaju posla, nisu se bunili. Istovremeno, ljudi, ma koliko neki od njih bili zlonamerni, znali su da sa takvim čovekom nema šale, pa su spremno prihvatali naređenja.

Najzanimljivije je bilo posmatrati Loda Fulera koji je, hteo ili ne hteo, morao da prizna da ovog puta ima posla sa ozbiljnim protivnikom.

*

Čim ga je Fuler napustio, Nevers se uputio prema ranču Meri Blejk. Susreo se sa Klelom Milerom, kada se ovaj nalazio na pola puta ka njegovom ranču.

— Lod je sve upropastio — praskao je Nevers.

— Nil je živ, a sada kada se ovaj Blejn pojavio, on nalazi za potrebno da dođe kod mene, mesto da učini nešto sam.

— Šta sad nameravaš, Nevers?

— Neću dozvoliti nikome sa strane da se naseli na tom ranču.

— Misliš da je Nil mrtav?

— Otkuda ja to mogu znati? Ako i nije, možeš mi verovati da će uskoro biti.

— To je ideja — odgovori mu Miler zamišljeno. — To je dobra ideja.

— Pazi — reče mu Nevers, prilazeći mu. — Nil je možda živ, a možda i nije. Ako je mrtav, to moramo znati. Ako je živ, moraćemo ga ubiti.

Ne želim da izgubim igru u ovom trenutku.

— Sa Blejnom se ne sme šaliti — uzvrati mu Miler.

— Bojiš li se?

— Ti to sam najbolje znaš.

— De, de, ne ljuti se! I ja sam malo nervozan.

— Gde je Rink? — upita ga Miler razmišljajući istovremeno o tome koliko je, u stvari, Nevers od svih njih najopasniji.

— Ne brini ti ništa za Rinka. On ima svoj posao.

Znači, tako je Rink je pošao u poteru za starim Džoom Nilom. Pa, razmišljao je Miler, za taj posao i nema boljeg čoveka. Taj mali, neprijatni Rink, hladnih očiju i krajnje nemilosrdan, bio je pravi čovek za taj posao. Kada se tome doda koliko je bio brz na obaraču...

— Šta će biti sa Blejnom? — zapitao je. — Šta će biti ako ona ne pristane da se pomiri sa situacijom?

— I ne mora — reče Nevers. — Mi ćemo ga poterati. Ti, ja, Lod i svi mi. Bez Otena. On se u to neće upustiti i pokušaće da se ubaci u igru kada sve bude rešeno. A tada ćemo videti šta ćemo s njim. Može i on lako izgubiti i svoj ranč, pa čak i glavu.

— Šta će biti sa Mari Blejk?

— Rešićemo kada sve ostalo bude gotovo. Zbog nje i ne treba brinuti.

— Dva momka će stati na njenu stranu: Kilsi i Tim.

— Treba ih ubiti. To treba obaviti još večeras. Jesi li me čuo, Klel?

*

Vraćajući se na ranč Klel je o tome razmišljao. Nevers je bio u pravu. Nije bilo nikakvog razloga da se njegov savet ne posluša. Tu dvojicu treba likvidirati što je pre moguće.

*

Pošto je rasporedio posao, Blejn je ostavio Kokera na ranču i uputio se na sastanak sa Meri Blejk. Usput je zapazio, prilepljenu uz planinu, jednu divnu malu brvnaru. Jasno mu je bilo da to mora biti Endži Kinion, o kojoj mu je govorio novinar. Odlučio je da prođe kraj nje i pozdravi se sa devojkom.

Kada je prišao, ona se pojavi u vratima. Bila je to visoka, veoma lepa devojka, tamne kose i krupnih, blagih crnih očiju.

— Ja sam Blejn, upravnik »Ranča 46«. Vi ste sigurno Endži Kinion.

— Nisam čula da je naimenovan upravnik ranča — odgovori mu ona, posmatrajući ga veoma pažljivo.

Objasnio joj je sve, istovremeno uživajući dok je posmatrao tu zaista lepu devojku. Bila je divno građena a glas joj je bio dubok i grlen.

— Lepo je ovde kod vas — reče joj. — Koliko ste ovde?

— Tri godine — odgovorila mu je i dalje ga posmatrajući sa svom ženskom znatiželjom. Primetila je na koji način su mu prikačene futrole od revolvera na butinu i znala šta to znači.

Onda, skoro istovremeno, povezala je njegovo ime sa načinom na koji je nosio revolver. Blejn! Pa da, to može biti samo Jutah Blejn, razmišljala je, osećajući u dubini duše izvesno zadovoljstvo zbog toga. Znala je da će ljudi koji su bacili oko na Nilov ranč da se sukobe sa opasnim čovekom.

Ispričala mu je da je pokušala da upozori Džoa Nila na opasnost, ali da on to nije shvatao ozbiljno. Istovremeno, ispričala mu je i kako je došlo do toga da se ona naseli na njegovom ranču.

— Naime — reče mu, — moj otac je bio u službi kod Džoa Nila i u jednom sukobu sa pljačkašima stoke, poginuo je. Onda mi je Nil, pošto sam ostala sama na svetu, jer mi je majka umrla još davno, dok sam bila sasvim mala, u Teksasu, ponudio da ostanem na njegovom ranču u ovoj brvnari. Naravno, to sam prihvatila sa osobitim zadovoljstvom i

velikom zahvalnošću jer sam volela starog, a i volela sam mesto na kome je izgubio život moj otac.

Ućutali su i tako u tišini proveli nekoliko minuta.

— Mislim da je vreme da krenem.

Pošla je za njim:

— Čuvajte se — reče mu, stavljajući mu ruku na rame. Bio je iznenađen.

— Jutah, čuvajte se. Oni će svi biti protiv vas, svi do jednoga. Nema nijednog kome možete verovati.

— Možda ćemo nešto uspeti da učinimo. Meri Blejk ima dva dobra čoveka, a Koker će ostati uz mene.

— Meri... Znači čuli ste za nju — reče, ponovo pažljivo posmatrajući njegov izraz. — Idete na sastanak s njom?

— Da, da razradimo plan za bitku.

— Ona je sebična — reče brzo, što Blejna iznenadi. Nije očekivao da će ona loše govoriti o drugoj ženi.

— To ne znam — odgovori joj dosta hladno, iako to nije želeo. — Čini se samo da želi da zaštiti svoj ranč.

— Nije vam se dopalo to što sam rekla, zar ne? možda je trebalo da kažem nešto lepo. To bi možda bilo mudrije za mene, ali vama ne bi koristilo. Meri je ljupka, ali je potpuno ista kao njen otac. Ništa na svetu za njega nije postojalo osim njegovog ranča, a Meri je ista takva. Ona je snažna, energična i mislim da je svi potcenjuju. Da bi sačuvala svoj ranč, ona je u stanju da slaže, ukrade pa čak i da ubije.

— Nekada čovek mora i da ubije — odgovori joj Blejn zamišljeno.

— Postoje razni načini za ubijanje — uzvratila mu je ozbiljno. — Ali pamtite šta sam vam rekla. Ako bude pomislila da može spasti svoj ranč time što će vas prodati, ona će to učiniti bez oklevanja.

— Pa, hvala vam — reče joj suvo, — ali ipak mislim da o njoj suviše strogo sudite.

— Možda.

Oči su joj bile krupne i tamne. Stajala je pred njim u košulji i hajaćim pantalonama. Bila je usamljena, lepa i tužna.

— Nije trebalo to da kažem, Jutah Blejn, ali znam ko ste, znam da radite za Džoa Nila i da ćete povereni posao obaviti i po cenu života.

Okrenula se naglo i uputila ka kući, dok ju je on posmatrao, malo zbunjen ali ipak osvojen njenom ljupkošću.

Iznenada se okrenula:

— Kada bude došlo do toga da svi budu protiv vas — reče — a to će se sigurno dogoditi jer ih sve poznajem, dođite k meni. Ostaću na vašoj strani baš kao što je moj otac ostao na strani Džoa Nila.

*

Meri Blejk ga je nestrpljivo očekivala. Oko nje je vladala tišina. Bila je duboko zabrinuta. Ali, ipak, činilo joj se da se stvari povoljnije razvijaju od kako se pojavio Jutah Blejn. Uto začu topot kopita. Spazila ga je i pošla mu u susret.

— Kasnite. Sigurno ste razgovarali sa onom devojkom.

— Sa Endži? Da, bio sam sa njom.

— Lepa je — odgovori na to kratko Meri, i Blejn joj se nasmeši. U sebi je mislio kako sigurno u ovom kraju jednom mladom, nezauzetom čoveku, život u pogledu devojaka ne mora da bude dosadan.

— Da — saglasio se sa njom veselo. — I ja mislim da je lepa. Međutim, pređimo na posao. Kakav je vaš predlog?

— Mogli ste i sami da pogodite. Imam dva dobra čoveka. Kilsija i Tima. Oni nisu naročito vešti borci, ali će obojica ostati uz mene. Boriće se. Čvrsti su ljudi. Vi imate vaše ljude. Zajedno se možemo boriti bolje nego sami, a naročito kada se uzme u obzir ugled kakav uživate.

— Imam jednog čoveka — uzvratio je Blejn. — To je Rip Koker.

— Odlično, to je zaista odlično —

viknu oduševljeno. — On je najbolji od svih ljudi sa »Ranča 46«, a kao borac vredi isto kao i dva moja čoveka. Dobro, mogli bismo možda da privučemo još nekog. Ima mnogo momaka koji se motaju po ovom kraju.

— Nećemo njih, to su plaćenici.

— Zar nisu svi takvi? Zar niste i vi plaćenik? — reče mu prilično besno, a zatim se pribra. — Nemojte mi zameriti,Jutah, ali sam prilično uznemirena zbog svega ovoga.

— To se može shvatiti. S vremena na vreme bivam i ja nervozan i uznemiren.

Pogledala ga je kritički:

— U to sumnjam. Da li vas iko, ili išta može uznemiriti? Toliko delujete đavolski samosvesno i samozadovoljno, kao da vam u venama teče ledena voda.

— U redu — reče prenebregavajući njene reči. — Imamo četiri čoveka i kao što ste rekli, bolje da delimo zajednički. Centar je »Ranč 46«, pa bismo mogli tu da se utvrdimo.

Ošinula ga je pogledom:

— I da napustimo moj ranč? Ni za jedan tren. Mislila sam da vi dođete ovamo. Mogla bih ja kuvati, a osim toga imam i Mariju. Ne bih mogla da je ostavim samu.

»Misliš da ne bi mogla da napustiš ranč«, mislio je u sebi Jutah, ali se odmah postide svojih misli. Mada je bio ljut na Endži prihvatio je njena gledišta.

— Najbolje bi bilo — reče, — da se odvezemo u grad i tamo se raspravimo sa Otenom i pokušamo da ga privolimo da pređe na našu stranu.

— To nam neće uspeti. On na taj način ne može dobiti ništa. Biće neutralan sve dok to bude mogao, a onda će im se pridružiti. Jutah, pomozite mi — reče prilazeći mu.

— Na »Ranču 46« opkoljeni ste sa svih strana. S jedne strane Foks, a sa druge ostali. Dođite na moj ranč gde možemo napraviti jedinstveni front, gde će nam neprijatelj dolaziti samo iz jednog pravca.

Bilo je u tome nešto logike, ali ne mnogo. Njegova namera bila je da stvari drži u svojim rukama.

— Videćemo još sutra.

— Oh — odgovori mu Meri smešeći se — možda imate pravo.Samo... Samo osećala bih se bezbednijom ako biste bili sa svojim ljudima sa mnom. Marija je divna i znam da će i život dati za mene, a to isto važi i za Kelsija i Tima. Ali niko od njih ne može se sukobiti sa Klelom. Njega se bojim.

— Mislite da bi vam mogao nešto uraditi?

— Ne znam, ali bojim se. U njega sumnjam. Istovremeno, čini mi se da je smešno da vi i Rip Koker sedite sami, bez ičije pomoći. Ovde bismo bili mi, sa našim ljudima, a Marija bi mogla da nam svima ulepša život. Valjda shvatate koliko bi bilo ludo da delimo naše snage.

— Mislim da ste u pravu. Videćemo se. Doći ću sa Kokerom.

*

Sutradan ujutru, Blejn je uzjahao sa Ripom Kokerom. Projahali su po posedu Džoa Nila i sada su se, napravivši širok krug, polako vraćali.

Nekoliko milja odatle, na ranču Meri Blejk, Tim je neumorno šetao, čekajući da se vrati Kilsi. Trebalo je već da stigne. Neki njihovi ljudi su se nalazili u štali i pili. Nije znao odakle im piće, ali je mogao da nagađa. Da je Kilsi ovde, ne bi bio zabrinut, ali ovako... Sam bi teško mogao da brani kuću. Marija mu je donela kafu. Kad najzad začu bat nečijih koraka, on ustade i skoro dotrča do vrata. Ali bila je to Meri.

— Vi ste to. Mogu vam reći da mi je milo što ste se vratili. Bio sam zabrinut. Tom se još nije vratio.

— Je li Klel ovde«

— Ne verujem. Izjahao je i nisam video da se vratio — govorio je Tim užurbano, neumorno šetajući od prozora do prozora.

— Bolje bi bilo da nešto pojedete. Jeste li razgovarali sa Blejnom?

— Da, sa nama je. A sa njim je Rip Koker.

Za Tima su to bile dobre vesti. Ugled Jutaha Blejna bio je široko poznat i mada je malo znao o Ripu Kokeru, bilo je dovoljno znati da je taj čovek dobar borac. Sa druge strane, budući da je poznavao Toma Kilsija, njegovo dugo odsustvovanje ga je brinulo.

— Meri, znate li gde je Kilsi mogao da ode? Tu nešto nije u redu. Čini mi se da je trebalo da se vidi sa Blejnom. Ali, budući da je Blejn bio ovde, on ga je propustio. Ali gde je sada?

*

Međutim, Tom Kilsi nije mislio na Tima, niti je mislio da se vrati na ranč. Ležao je licem u zemlji, na samom puteljku, sa tri metka u telu. Puška mu je ležala nadohvat ispružene ruke.

Da, Kilsi je ležao na putu, pri čemu je njegova krv pravila sve veću mrlju na peščanoj stazi. Duvao je hladan povetarac. Njegov konj nalazio se na nekoliko koraka odatle, ržući, jer mu je smetao miris krvi. Pogledao je još jednom Kilsija, okrenuo se i uputio u duboku zelenu travu. Kilsi je ležao nepomično. vetar je lelujao laki materijal njegove košulje i vratne marame.

Tu su ga pronašli Jutah Blejn i Rip Koker. Blejn je jahao napred, kada je iznenada zaustavio konja i dohvatio pušku.

— Pred nama je konj — reče grubo — bez jahača.

I Rip izvuče svoju »vinčesterku« i pripremi je. Bojeći se zasede, osvrnuše se levo-desno i otkriše Kilsijevo telo.

— Tamo je to? — uzviknu Blejn skačući iz sedla.

— Kilsi. Đavolski izranjavljen. Kako je uopšte još živ, neznam.

Sklonili su ga u stranu s puta, povukli se malo dublje u šipražje i tamo zapalili vatricu. Rip stavi lonče s vodom, dok je Jutah nesrećniku pregledao rane. Bile su veoma ozbiljne. Ranjenik nije puštao glasa od sebe. Kada je voda uzavrela. Blejn mu opra rane i zatim ih previ. Na to se Kilsi pomeri i otvori oči:

— Blejn — šaptao je — moram da vidim Blejna.

— Ovde sam Tome — reče Jutah. — Ko je pucao na tebe?

— Blejn! — krkljao je. — Blejn! Morate bežati svi. Bežite! Miler mi je rekao da je Nil mrtav. Ubijen. Svi će poći u poteru za vama.

Koker opsova. Nagnuvši se nad Kilsijem, upita ga brzo, nestpljivo:

— Tome, jesi li siguran?

— Rink, Rink ga je ubio.

— Rink — reče Koker uspravljajući se. — Tako zvuči ubedljivije. Ako je Rink pošao u poteru za Nilom, onda je Nil mrtav. To znači, Jutah, da si izgubio bitku. Znači, izgubio si posao.

— Izgleda — reče Jutah još uvek previjajući Tomove rane.

— Sada, kada je Nil mrtav, nastavi koker, više nemaš nikakvu vlast. Sada će svi navaliti kao lešinari. I loviće te i goniti kao divlju zver.

— Možda — odgovori mu Jutah ozbiljna lica. Iznenada je bio umoran. On je pokušao da učini sve što se moglo učiniti, ali sada je Nil bio mrtav.

Rink... Pa, razmišljao je, tu bar može nešto da uradi.

— Ubiću Rinka — reče sasvim mirno.

— Ukoliko budeš dovoljno dugo živeo — dobaci mu Koker. Pa čoveče zar ti nije jasno da će nas sve goniti. Sada ćemo stvarno morati da se borimo.

— Je li ovo učinio Kler Mirer? — upita Jutah.

— Da — jedva prozbori Kilsi. Bio je sve slabiji i slabiji. — Ne vodite računa o meni, ja sam... ja sam gotov... Odlazite, bežite...

Iz grudi mu se ote dubok uzdah... i to je bilo sve.

— Ode jedan dobar čovek — mračno procedi Jutah, nesvestan da mu drži posmrtno slovo.

— Tim će biti sam na onom ranču.

— Uzmimo njegovo oružje. Biće nam potrebno. Poveščemo i njegovog konja.

Uzjahali su i poterali ćutke, ostavljajući za sobom telo »dobrog čoveka koji je otišao«.

Kada su prelazili potok u blizini Bladi Bejsina, mogli su da vide, na nekoliko milja odatle, svetlost na Neversovom ranču.

— Oni su sada tamo — reče ogorčeno Koker. — Spremaju se za nas.

Blejnov komentar bio je suv:

— Pa šta hoćeš? Hteo si borbu.

— A ti?

— Svakako.

Koker se smešio. Takve ljude je voleo.

— Imaš partnera — reče mu tiho, pa dodade:

— Ti uzmi na sebe Pinka. Ja hoću Klela Milera.

*

Dojahali su do ranča Meri Blejk. Na ulasku, Blejn progovori tiho:

— Koker, sada ćemo morati da raspravimo sa ljudima koji su ovde. Sada ili nikada.

Prišli su kući i obavestili Tima šta nameravaju da urade, ne pominjući Kilsija.

Uđoše u štalu. Ljudi su bili bučni, mnogi od njih pijani, a jedan od njih, mrtav pijan, ležao je na podu.

— Ljudi, raspravimo se — reče Blejn bez ikakvog uvoda, ali oštro. — Sve karte na sto. Džoa Nila ubio je Rink Viter. Klel Miler ubio je Toma Kilsija. Sada se izjasnite. Ako ste sa nama, odlično. Ako niste, ovog trenutka ćete napustiti ranč, takvi kakvi ste. Ako želite borbu, možete i to imati i to odmah. Pripremajte oružje i izlazite napolje!

Niko se nije pomerio. Nisu bili vešti na oružju. Nisu bili dobri borci, tako da su znali da nemaju nikakvih izgleda da se izvuku. Mada su protiv sebe imali dva čoveka, njihova brojčana premoć nije im značila ništa. Nekoliko ljudi bi u toj borbi poginulo, a niko od njih nije želeo da umre.

— Odavno s imao želju da jednog od vas skinem — upade Koker. — Hajdemo, ako iko ima hrabrosti. Kogod od vas to želi, može se sa mnom tući.

Posle izvesnog vremena, posle malo komešanja i došaptavanja, ustade jedan od ljudi i reče.

— Odjahaćemo. Ne bojimo se, ali ne želimo da učestvujemo u gužvi. Možemo li da ponesemo oružje?

— Svakako, ali pamtite: ako se iko od vas zadrži u mestu i ako ikoga od vas spazimo, biće ohlađen. Odlazite, i to to dalje!

— Ali dozvolite nam da se spakujemo — upade jedan od ljudi Blejnu u reč.

— Ništa od toga — odgovori Koker. — Kao što smo rekli, odlazite, odmah, onakvi kakvi ste.

Pokupili su samo ćebad i poveli sa sobom onog kauboja koji je ležao mrtav pijan na podu. Polako, i u tišini osedlali su konje i odjahali. Bez zbogom.

*

Meri Blejk stajala je na vratima. Kraj nje je bio i Tim, sa »vinčesterkom« u ruci.

— Jutah! Vratio si se. Toliko sam bila zabrinuta — uzviknu.

— Jeste li videli Toma? — upita odmah Tim.

Blejn je oklevao, sećajući se koliko su ta dva čoveka bili prijatelji:

— Tom se neće vratiti — reče tiho. — Klel Miler ga je ubio na putu.

— Toga sam se i bojao — mračno prihvati Tim.

— Bio je vrlo dobar čovek. Osam godina smo zajedno radili. Koliko bih sada voleo da sam dobar revolveraš.

— Ne brini — uteši ga Koker. — Ja ću se već postarati za to.

Blejn je nemirno šetao sobom. Nije voleo da bude u ovakvom položaju kada predstoji borba. Voleo je da napada. Isto tako, nije mu se dopalo prisustvo žene. Zato je jasno i otvoreno objasnio Meri situaciju:

— Sada je prošlo vreme oklevanja — zaključi mirno, — i sve su karte oborene. Bilo bi bolje da odete.

— I ostavim vas da se sami borite — reče, buneći se. — Neću otići.

— Bilo bi bolje kada biste to učinili — reče joj.

— Možda ćemo morati da napustimo ovo mesto, da prihvatimo borbu drugde.

Koker dohvati svoju pušku i izađe. Uputi se u noć, dalje od kuće. Tim priđe vratima, tu stade, i zapali lulu. Bez Kilsija osećao se izgubljenim. Bilo mu je neverovatno da je Tom mrtav.

— Meri — nastavi Jutah tiho, — voleo bih da odete u Red Krik, ili negde drugde. Tamo ćete možda biti bezbedniji. Sada će doći do gužve.

Pogledala ga je ozbiljnim očima:

— Šta ćete vi da radite? Šta sada možete da uradite? Mislim, protiv svih njih. Vi, bez podrške ovlašćenja Džoa Nila?

Mislio je i on o tome. Ubistvo Džoa Nila odseklo mu je tle pod nogama. Nil nije imao naslednika, što je značilo da njegov posed može da zauzme svako. Naravno, mogao je i on to da pokuša. Da je imao sa sobom nekoliko boraca koji bi mu pomogli čak bi to mogao i da proba. Ali takve ljude nije imao, niti je imao novca da ih plati.

*

U samu zoru napustili su ranč Meri Blejk. Meri i njena sluškinja Marija su po Blejnovom savetu otišle u obližnje mormonsko naselje, da se tamo sklone dck gužva ne prođe. Njih trojica su se uputili prema jugu, vodeći sa sobom još tri konja, natovarena rezervama hrane i municije. Plan im je bio da ih sklone u tri razna skloništa u brdima, da u svakom od njih ostave jedan deo hrane i municije, tako da mogu u svakoj situaciji da imaju rezervu u bezbednosti. A zatim, nameravali su da posete Red Krik i da vide šta se tamo može učiniti, odnosno, šta svet misli, posle smrti Džoa Nila, o ulozi Jutaha Blejna.

Tako su i učinili i do podneva uspeli da obave taj posao. Vrućina je bila nesnosna kada su krenuli ka Neversovom ranču da bi saznali i njegove konkretne namere. Znoj im se slivao niz čela kada su ujahali u njegov posed, na kome nije bilo ni žive duše. Tamo su samo zatekli kuvara koji nije hteo da razgovara, ali pritegnut pretnjama Jutaha Blejna, ipak im je ispričao da je Nevers sa ljudima negde izjahao dosta rano.

*

Nevers je bio nesrećan. On i njegovi ljudi došli su na ranč Meri Blejk samo da bi zatekli praznu i pustu kuću. On nije bio budala i znao je da za njega i bilo kog od njegovih ljudi nema bezbednosti ni na »Ranču 46« ni na ranču Blejkovih sve dok je Blejn živ i nalazi se u blizini.

Uto pristiže i Klel Miler, neobrijan i prljav. Nevers mu brzo priđe:

— Gde je Blejn? Jesi li ga video?

— Ne — reče Miler, sjahavši umorno. — I ne želim da ga vidim.

— Gubiš nerve? — podsmehnu mu se Nevers.

— Ne — uzvrati mu Klel mirno, — ali mi se ovo ne dopada. Svojevremeno je sve izgledalo dobro, ali sada tako ne izgleda.

— Šta se dogodilo? — upita ga Nevers, osećajući da se sa Milerom nešto zbilja događa.

— Sreo sam se sa Tomom Kilsijem, tamo gore, na putu i ubio ga — reče.

— Oh — procedi Nevers, koji ni

sâm nije voleo Kilsija i koji je znao da se taj čovek nalazi između njega i mogućnosti da preuzme Blejkov ranč.

— Blejn je otišao — dodade, — sa Kokerom i Timom.

— Onda će biti velike gužve — mračno procedi Miler. — Nevers, napustimo sve ovo, dosta mi je svega.

— Da napustimo? — besno odgovori Nevers. — Jesi li poludeo? Ovo je do sada najkrupniji posao i ti želiš da ga napustimo.

Ali — dodade sasvim mirno, — sa druge strane, niko to više ne može da zaustavi. Čak i kada bi se povukli, ostali to ne bi učinili.

— Tako je — reče Klel Miler, proučavajući Neversa. — Pitam se šta će biti s tobom zbog Nilovog ubistva.

— Ja ga nisam ubio.

— Viter ga je ubio po tvom naređenju. I, šta sad biva? Nevers, Nil je imao prijatelja. Prijatelja u Feniksu prijatelja u Taksonu. Neki od njih počeće istragu. Koliko je meni čak poznato, Džo Nil je bio prijatelj i sa Verdžilom Erpom, a kao što je poznato Erpovi drže do prijateljstva. Sećaš se slučaja Doka Holideja?

Nevers odmahnu nervozno glavom. Uprkos malopređašnjoj eksploziji, bio je zabrinut. Nije li otišao suviše daleko? Ali ovo nije bio trenutak za oklevanje, a bilo je suviše kasno za povlačenje. Suviše kasno. Razmišljao je o tome, a onda reče nestrpljivo:

— Likvidiraćemo Blejna. Likvidiraćemo ga u pravom trenutku.

— Misliš da će on čekati na to da ga pojuriš i likvidiraš?

— Šta time misliš?

— Prosto, mislim da će on udariti na nas i to udariti snažno.

Stajali su, nezadovoljni onim što su osećali, znajući da mogućnosti za povlačenje nema. Iako tako, nisu mogli ni da se zaustave. Iza sebe, Nevers začu nečije korake i okrete se. Jedan od njegovih kauboja stajao je nedaleko od njega sa puškom u ruci:

— Šefe, jahači, prilična grupa. Čini se da je Li Foks.

— Foks? — odgovori na to Nevers glasno. — znači još imamo i to.

Grupa je dojahala do njih. Na njenom čelu nalazio se visoki jahač. Naglo je zaustavio konja i osvrnuo se oko sebe:

— Znači, Nevers, ubacio si se odmah. Dobro, tu i ostani. Ja idem na »Ranč 46«.

— Niko još nije postavio nikakve određene zahteve. Ja želim »Ranč 46« i jedan deo Blejkovog ranča. Ti možeš imati ostatak.

Foks se smešio, ali veoma neprijatno.

— Znači, sve si to tako lepo smislio? Šta će biti sa Benom Otenom?

— On nema veze s tim.

— To mu ti reci. Moraćeš, ipak, da ga uzmeš u obzir ili će se on obratiti Nilovim prijateljima.

Gunđajući, Nevers to priznade. Koliko god je u početku sve bilo jednostavno, sada je to sve vrlo komplikovano. Konačno, možda je i Miler sa puno razloga izgubio svoju energiju, a ko zna kako će se dalje ponašati.

— Otiđi na »Ranč 46« — reče. — Stvari možemo srediti kasnije.

— Foks se ne pomeri:

— Ako želiš, stvari možemo rešiti i sada.

— To nema smisla, Foks. Nema smisla da se sada međusobno ubijamo — reče, pa se okrete polako:

— Lod, otvori to bure viskija. Trebalo bi sve ovo da zalijemo.

Fuler teško ustade, jer mu je svega bilo dosta. Bio je veoma zabrinut. Ali ipak nije ništa rekao. Otvorili su bure i posedali oko njega. Vladala je grobna tišina. Odjednom tu grobnu tišinu prekide jedan oštar glas:

— Jesam li pozvan?

Brzo su se okrenuli. Jutah Blejn je stajao na vratima raskrečenih nogu, tvrdih zelenih očiju, a iza njega

Rip Koker i Tim. Svi su držali oružje u rukama.

— Ti, ovde? — jedva procedi Nevers, koji je zaista bio zgranut.

— Naravno — odgovori Jutah, prelećući očima polako s jednog do drugog čoveka, da bi se na kraju zaustavio na Lodu Fuleru. On je prebledeo.

— Ne brini se, Lod — reče mu hladno. — Sâm sam se pozvao ovamo. Još uvek imaš vremena da napustiš kraj. Ali, upozoravam te, nemoj ponovo da se sretnemo.

— Šta hoćeš? — upita ga Nevers.

— Hoću? Pa, video sam kako otvarate bure, pa smo pomislili da bi bilo dobro da vam se pridružimo. Imali smo istovremeno pred sobom i odličan cilj za naše oružje. Mogao sam ubiti i Milera i tebe, Nevers. Ali nisam hteo. Milera sam obećao njemu.

Klelovi nervi nisu izdržali.

— Da? Kome?

— Meni, Klel — ubaci Rip Koker zlobno se smešeći.

— Ja sam to tražio. Uvek sam mislio da ipak nisi dovoljno brz na oružju. Ali, kada se budemo sukobili, znaj da to neće biti onako lako kao sa Tomom Kilsijem. To je bilo zversko ubistvo, Klel.

Klel je buljio u njih, ali su mu se oči micale. Pogled mu se susreo sa Timovim. Morao je da uzdrhti od tog pogleda. U očima tog mirnog čoveka mogao je spaziti mržnju koju nikada ranije nije video.

— Kilsi i ja radili smo godinama zajedno, Klel, — reče mu Tim.

Tada istupi Blejn, dohvati čašu iz Neversovih ruku, otpi gutljaj, pa ponudi svojim prijateljima. Pili su, bez reči. Jedino su osećali da glupost može napraviti Li Foks, jer je on bio čovek čije reakcije nikada nisu mogle unapred da se predvide. Zato ga je Rip pažljivo imao na nišanu. Ponovo se začu Blejnov glas:

— Da, stvari stoje ovako: vi ste počeli sa ubijanjem. Dva ubistva. Ubili ste Nila i Kilsija. Obojica su bili dobri ljudi. ubijanje bi moglo tu da prestane ako dignete ruke od svega i napustite ovaj ranč. Dignite ruke od njega i od »Ranča 46«.

— Ako misliš da ćemo to uraditi — odgovori mu Nevers, — ti si lud.

— Nećemo se povući — dopuni ga Foks.

Jutah Blejn otpi još jedan gutljaj pa vrati čašu na bure. Ustuknuo je dva koraka:

— U redu, momci, ovo sada važi za svakoga od vas. Napustite oba ranča do zore, ili počinje rat. Ubijaćemo vas gde god vas sretnemo i obesiti svakog čoveka koji ijednom od nas nanese bilo kakvo zlo.

— Pričaš kao da imaš za sobom dvesta ljudi.

— Hoćeš li da isprobamo stvar odmah, Nevers? — reče mu Blejn posmatrajući ga strogim pogledom, ispod oboda svog crnog šešira.

— Biće za to vremena — odgovori mu Nevers.

Jutah skoči u sedlo:

— U redu, mi smo rekli šta smo imali da vam kažemo. Sada, promislite sami.

Iznenada, nađoše mu se revolveri u rukama:

— Bacajte opasače — začu se njegov glas kao pucanj biča. — Bacajte, i to bez prevare.

Poslušali su ga, jer su bili svesni da drugog izbora nisu imali.

— U redu — reče dalje Blejn. — Izlazite napolje.

Opet bez reči, svi do jednog poslušaše i izidoše pred kuću.

— Sada trkom napred — fijuknu kao tane kroz noć Jutahov glas. — Nemojte me terati da vas požurujem metkom.

Naravno da su ga i ovog puta poslušali. Ali, tog istog trenutka, Blejn, a za njim i njegovi prijatelji okretoše konje i odoše u galopu.

Čuvši topot njihovih konja, Nevers se zaustavi i poče da urla:

— Konje, konje ovamo. Pođimo za njima. Dajem petsto dolara za Blejna mrtvog ili živog.

Znali su da će ih ubrzo tražiti potera. Zato, prvog dana u širokom luku zaobiđoše oba ranča i Rek Krik i u jednom od svojih skladišta dobro se odmoriše. Trudili su se da za sobom ne ostave nikakav trag, što im je pošlo za rukom, jer je Tim dobro poznavao ceo kraj, a išli su dobar deo puta i potokom, tako da su im tragovi bili zametnuti.

Dan potom sišli su do ranča Bena Otena.

Bena su želeli da upozore da borba počinje i da se ne stavlja na stranu Neversa i Foksa. Znali su koliko je to opasno i da će time opet sebi na leđa navući poteru, ali je Blejn hteo po svaku cenu da upozori Bena. Negde u dubini duše osećao je da je on ipak možda pošten i da zbog toga treba da ostane po strani. Odmah posle razgovora sa Otenom, uputili su se u planine.

*

Četiri dana kasnije, odmarali su se u kanjonu Kalfen. Bili su premoreni, a uz to je Koker imao zavoj preko čela. I konji su im bili premoreni, i njima je bio potreban odmor. Ali najviše od svih bio je umoran Tim, koji je bio i najstariji.

— Teško je ovako živeti, Time — reče mu Blejn.

Starac podiže pogled. Proseda brada, koja mu je narasla ovih dana, činila je da izgleda još stariji no što je bio:

— Dopada mi se to, Jutah. Ali želim samo jednu stvar. Želim da im uzvratim borbom.

— To — reče Blejn mirno — počinje prekosutra. Napravićemo jedan širok zaokret prema istoku, omogućiti našim konjima da se dobro odmore i zatim poći ka Neversovom ranču. Vratićemo im udarac i to oštro. Pokazaćemo im šta rat znači.

— To je prava reč — reče uzbuđeno Rip. — Dosta mi je ovog jurcanja.

— Prošao je ceo dan kako nas nisu našli — nastavi Jutah, — i neće nas videti još dva dana. Oni će biti nervozni, a mi ćemo se odmoriti.

*

Nevers je bio samrtnički bled. Skinuo se i blaženo se uvio u ćebad. Bilo je krajnje vreme da se odmori. U susednoj sobi čuo je još svoje ljude. Cela ova potera počela je svima teško da pada.

Drugog dana sukobili su se sa Blejnom i njegova dva kompanjona i u borbi su dva Neversova jahača ranjena, jedan sasvim ozbiljno. »Jedan od Blejnovih je takođe dobio« — neko reče. »Koker«, razmišljao je Nevers. Ali pobegli su i odveli sa sobom ranjenog čoveka.

U dva maha sledećeg dana, Nevers i njegovi ljudi izgubili su trag, zatim, u zoru sledećeg dana on je potpuno iščezao. Posle nekoliko časova besplodne potrage, napustili su poteru i umorni se vratili na Neversov ranč.

Ispružio se po postelji i pokrio ćebadima. Još uvek postoji i problem Foksa, razmišljao je. Foks se prebacio u kuću na »Ranču 46«, a jednog svog čoveka je uputio na Blejkov ranč. I Nevers je imao svog čoveka tamo, a trebalo je očekivati da i Ben Oten uputi svoga, kako bi i on mogao, pošto se stvari raščiste, da polaže pravo na ove posede.

Razmišljajući tako, zaspao je, mrtav umoran.

Iznenada se probudio. Nije znao koliko je spavao, ali ga je neki zvuk spolja probudio. Podižući se na lakat, slušao je pažljivo. Začu frktanje konja, zatim pucanj biča, i najzad, grmljavinu kopita. Neko je gonio njegove konje.

Bacio se na pod i potražio čizme. U susednoj sobi upalila se šibica, a odmah zatim i lampa. Tada jedan metak razbi cilindar lampe u komade, a Nevers začu kako prska staklo na prozoru.

Kriknuvši besno, posegnuo je za svojom puškom, ali još jedan metak

razbi prozorski okvir i udari u zid, na nekoliko palaca od ćoška. Sledeći metak udari u furunu u drugoj sobi i prozvižda kraj njegovih ljudi. Začu se krik jednog od njih. Opet pucnjava i krici. Nevers je uspeo da dohvati pušku i priđe prozoru. Novi metak sasu mu u lice parčad drveta iz okvira, tako da je morao da baci pušku i uhvati se za oči.

Pucnjava se nastavljala, a zatim spolja sinu svetlost.

Kako su mu oči bile povređene, taj blesak ga je potpuno zaslepio. Šta se događa, otkuda ta svetlost, pitao se, a zatim mu sinu kroz glavu — sigurno su mu zapalili senjak.

Sa krikom, dohvati ponovo pušku i izlete iz kuće. Odnekud začu glas:

— Želeo si rat, Nevers. Kako ti se dopada?

Preko glave mu prozvižda još jedan metak i opet se začu prskanje stakla.

Nemoćan od besa, poče da puca u pravcu odakle je dopirao glas. Zatim potrča ka senjaku. Pridružili su mu se i ostali ljudi i više od jednog sata morali su očajnički da se bore da spasu seno. Gubitak je bio ogroman — deset tona sena otišlo je u dim.

Umorni, zgranuti, vraćali su se u kuću gde su im pripremali kafu.

— Ubiću ga! — vrištao je Nevers. — Ubiću ga! Postaraću se da visi.

Niko nije ništa rekao. Sedeli su dahćući od umora. Posle naporne potere u poslednjih nekoliko dana, ova borba protiv vatre iscrpla im je i poslednji atom snage. A tek im je predstojalo hvatanje konja koje su Blejn i njegovi saborci isterali iz korala.

Samo jedan čovek je bio ranjen i to komadom stakla. Drugi je bio samo okrznut.

— Sa tim Blejnom — prozbori jedan od Neversovih ljudi, — nije se šaliti.

— Kušuj! — prekide ga Nevers. — Zatvori gubicu.

Ljudi počeše jedan za drugim, polako da se rasturaju i da odlaze na toliko očekivani počinak. Nevers je opet ostao sam u sobi. U kući je vladala apsolutna tišina. Na istoku je počelo da sviće. Bacivši se u postelju, razmišljao je o svemu što se dogodilo. U njemu je počela da raste neodoljiva osvetnička mržnja protiv Blejna. Do sada je Jutah Blejn predstavljao samo prepreku koju treba otkloniti. Od sada je predstavljao nešto više od toga. Za sve je postojao samo jedan odgovor. Narediće Rinku Viteru da skupi nekolicinu plaćenih ubica pa će prepustiti tim profesionalnim lovcima na ljude da ga gone. Foks će pristati na to, možda i Oten. Mogli bi da plate pet ili šest ljudi bogato, samo da se otarase Blejna.

Već je bilo svanulo. Sa mukom je ustao, izašao napolje, osedlao svog konja i bacio se u sedlo. Kada je pošao, na vratima se pojavi jedan od njegovih ljudi:

— Vratiću se sutra — reče mu Nevers. — Idem u Red Krik.

Meri Blejk je stigla u Red Krik neposredno pred noćni napad na Neversov ranč. Nemirna, bez vesti u mormonskom naselju, rešila je da sa Marijom dođe u Red Krik.

Sledećeg jutra, prva osoba koju je srela bio je novinar Forbs. On je pogleda iznenađeno, pa reče:

— Čuo sam da ste otišli odavde?

— Nisam otišla i nemam nameru da odem. Jeste li videli Jutaha?

— Ne, ali sam mnogo čuo. Nevers ga je divlje gonio. Čuo sam da je i noćas došlo do nekakve gužve. Šta sada nameravate da radite?

— Zelela bih da doručkujem i nemam nameru da iznosim svoje planove novinarima.

— Hajdemo onda, doručkovaćemo zajedno — odgovori joj Forbs, smešeći se.

Pošli su preko ulice prema restoranu i na vratima se gotovo sudarili sa Benom Otenom. Posmatrao ih je

sa nevericom, a zatim se okrete Forbsu:

— Ima li kakvih vesti? — upita.

— Ni reči.

Otvorili su vrata, ušli u restoran i stali kao ukopani. Blejn, Tim i Rip Koker sedeli su za stolom i jeli. Sva trojica bili su neobrijani, prljavi i na ivici snaga.

Jutah podiže pogled i osmotri ih. Pogled mu se zaustavi na Meri, a zatim ponovo pređe na Otena.

Nije rekao ni reči.

— Vi tražite đavola — reče im Forbs.

— Navikli smo na to — odgovori Blejn, pa zatim upita Meri:

— Zašto ste se vratili?

— Oprosti, nisam mogla, nisam mogla da vas pustim same. Želela sam da pomognem...

Nekoliko minuta niko nije prozborio ni reč. Jutah je sa svojim drugovima jeo sa punim apetitom. Kada su završili doručak, devojka im donese kafu. Kako je to prijalo.

Ripov zavoj bio je svež. Za to su probudili doktora koji mu je previo ranu na čelu.

— Ima li šta za mene? — upita najzad Forbs, prekidajući neprijatnu tišinu.

— Pa, svakako — odgovori mu Blejn sa smeškom.

— Objavite da se Jutah Blejn, upravnik »Ranča 46« odmara u planini nekoliko dana i namerava uskoro da se vrati. Možete dodati da očekuje da će se vratiti na vreme da prisustvuje sahrani nekolicine građana u ovom kraju i da se nada da njihov poštovani bankar Ben Oten neće biti jedan od njih.

Oten ga pogleda, a lice mu obli purpurno crvenilo. Međutim, pre no što je mogao da otvori usta, začu se pred vratima topot konjskih kopita, zatim bat nogu, pa se vrata naglo otvoriše. U otvorenim vratima, zajapurena od zamora i svežeg vazduha, stajala je Endži Kinion.

— Jutah! Na konja. — jedva prozbori, jer bila je bez daha. — Li Foks je natrapao na tvoj trag i dolazi ovamo sa gomilom ljudi. Nevers mu se pridružio pred gradom. Molim te, žuri.

Blejn skoči na noge, pa pritegnu opasač. Pogledao je preko stola Endži i pogled mu postade odjednom blag.

— Hvala — reče. — Veliko hvala.

Meri Blejk je posmatrala zbunjeno celu scenu. Pogled joj je išao sa Blejna na Endži, pa opet na Blejna. Ralston Forbs se smešio.

*

Kada su otišli, Meri Blejk pogleda Endži.

— Čudi me da si ovde, Endži — reče. — Retko silaziš u grad.

Endži joj se ljubazno nasmeši, ali u mislima nije bila u ovoj prostoriji. Bila je napolju, na stazi, sa Jutahom Blejnom i njegovim drugovima, koji su galopom odjahali. To je mogao da zapazi i Forbs, ali je zapaziła i Meri.

— Ne — reče Endži. — Ne dolazim često, ali kada je prijatelj u opasnosti, to menja sve.

— Nisam ni znala da poznaješ Jutaha Blejna — reče Meri, tobože potpuno nezainteresovano.

— Sreli smo se samo jednom.

— Jednom? — glasio je ironičan komentar, na koji se Ralston Forbs nasmejao. Prvi put je video Meri Blejk ljubomornu i to ga je zabavljalo. I Endži odjednom postade svesna njene ljubomore. Pokušala je zato da se što je moguće prijatnije nasmeši:

— Zar jednom nije dovoljno?

— Pretpostavljam — odgovorila je Meri suvo, — ali kada bih bila na tvom mestu, Endži, čuvala bih se. Znaš kakvi su ljudi.

Potera se nastavljala. Prošlo je tri dana od napada na Neversov ranč, ali gonioci nisu postigli nikakav rezultat mada su uspeli da postave straže na svim mestima gde bi se

Blejn i njegovi drugovi mogli pojaviti.

A oni, trojica prognanika, jahali su neumorno, vešto izbegavajući svaku zamku. Jednom su se samo sukobili sa Neversovim i Foksovim ljudima, ali su uspeli da izbegnu konačan obračun. U tom kratkom puškaranju jedan od Neversovih ljudi pao je od metka Ripa Kokera.

Četvrte večeri posle napada na Neversov ranč, u samo podne, otvoriše se vrata saluna u Red Kriku. Desetak ljudi, koji su sedeli u kafani, pogledaše prema njima i spaziše Ripa Kokera mračna lica i ljutih i tvrdih očiju, prišao je i za šankom popio viski, pa se zatim obrati prisutnima:

— Priča se da je Jutah ubio Pita Skentlina. Nije tačno, ja sam ga ubio. Jutah može samo da odgovara za ono što je uradio, a ja za ono što sam ja učinio. Proganjao me je i lovio kao vešticu, pa sam rešio da mu pružim priliku za direktan sukob. Borili smo se — izgubio je.

— Rip, bolje bi bilo da odeš. Klel ti je za petama.

— Za petama, gde je?

— U svojoj sobi, preko u hotelu — reče neko.

— Ali ti bi bolje uradio... — tu čovek naglo prestade jer se Klel Miler pojavio na vratima.

Bio je smrknut. Oči su mu bile neprijatne i bilo je očevidno da je pio, ali malo, i taman toliko da se u njemu probudilo sve ono zlo što je živelo.

— Je li tražiš mene, Rip? — reče i uđe, zatvorivši za sobom vrata. — Video sam te kad si dojahao. Pomislio sam da je najbolje da siđem.

— Naravno da tebe tražim — uzvrati mu Koker, pomerivši se od bara. — Hoćemo li odmah?

— Zašto ne? — odgovori mu Klel i istog trenutka brzo, neverovatno brzo, i brže od Ripa Kokera poteže revolver. Njegov prvi metak pogodio je Ripa u desni kuk, od čega se ovaj malko zatetura. Klel opali ponovo, ali promaši. Sada je i Rip potegao. Bio je precizniji i njegov prvi metak dobro uzdrma Milera. Miler pade na jedno koleno i ispali sa poda. Njegov treći metak pogodio je Ripa, a zatim Rip obori pištolj i ispali dva metka, pogodivši oba puta u glavu Klela.

Rip se zatetura bled ka vratima. Onog trenutka kada je izašao, sa druge strane ulice začu se jedan glas:

— Dobijamo petsto dolara za tebe Rip. — a zatim, odmah odjeknu desetak pucnjeva. Prikovan mecima za zid Rip ponovo poteže revolver. Klecala su mu kolena, ali je uspeo da se održi na nogama. Bio je smrtno ranjen, ali je ipak uspeo da puca. Jedan od ljudi sa druge strane ulice pade pogođen Ripovim metkom. Prosto je bilo neverovatno kako se Rip još uvek drži na nogama. Sigurno ga je već bilo pogodilo nekoliko metaka, ali je ipak i dalje pucao. Neko sa druge strane ulice kriknu, a zatim još nekoliko metaka pogodi plavog borca. Dok je padao, uspeo je još jednom da opali i jedan od ubica poskoči i pade glavom u prašinu.

Forbs istrča iz hotela, u pratnji Meri Blejk i Endži. Skupiše se i Ben Oten i ostali. Uto Rink Viter probi put kroz gomilu:

— Dalje odatle. — siktao je. — Ako ovaj crv nije mrtav, uskoro će biti.

Forbs pogleda, smračen i besan:

— Ostavi ga na miru, ubico. — reče. — Već si dovoljno učinio.

Rinkove sive oči bleskale su dok je posmatrao scenu. Uto dođe i doktor i kleknu kraj Kokera. Ovaj je uspeo da otvori oči i pogleda Vitera. Zatim čovek koji je umirao reče:

— Čekaj! Čekaj! — jedva je procedio. — Rink, ti si mrtav. Sačekaj samo da Blejn čuje za ovo. Smrsiće ti konce!

— Kušuj! — uzvrati mu Viter.

— Pa... pa... i nije tako loše — govorio je s teškom mukom Rip. — Ipak sam skinuo Klela. Nisam ver... verovao... da ću uspeti da ga pobedim.

Sklopio je oči, ali je još uvek bio živ.

— Ponesimo ga — reče doktor. — Mada je teško iskasapljen, ima nade da preživi.

*

U jednom od svojih skrovišta, Jutah Blejn i Tim pitali su se šta li se dogodilo sa Kokerom. Znali su da namerava da ode u grad, i sa puno razloga, brinuli su za njegovu sudbinu. Njih je počeo da savladava zamor, naročito Jutaha Blejna, koji je dobar deo dana proveo na konju, izviđajući i istražujući šta se događa u okolini »Ranča 46«.

— Najbolje bi bilo — reče mu Tim, — da se odmoriš. Ja ću čuvati stražu.

Bio je to mudar savet. Zato ga je Blejn odmah poslušao i za dva minuta zaspao. Tim je ostao na straži. »Bilo je divno odmarati se«, razmišljao je. »Divno«. A posle sveže noći napolju je bilo prijatno i toplo. Osećao je kako kapci počinju da mu bivaju sve teži i teži. Zatvoriše se... S mukom ih je otvorio... Sklopiše se ponovo. Tim je bio mnogo stariji od Ripa ili Blejna. Ovo jahanje je tražilo da se plati određeni danak. Polako, oči mu se zatvoriše još čvršće... Spavao je.

Iznaneada se probudi, užasnut. Mora biti da je satima spavao. Pošao je, a zatim se zaustavi. Na nepunih sto metara od njega nalazili su se Rink Viter i njegove ubice. Istog trenutka, spazili su i oni njega. Revolver jednog od njih progovori. Metak se zari u stenu kraj Tima, a on izvuče pušku. Prvi metak iz Timove puške bio je namenjen Rinku Viteru. I, da njegov konj tog trenutka nije skočio u stranu, ovaj bi bio mrtav. Ovako se Rinku pružila prilika da puca i, kao obično, bio je precizan. Pogođen, Tim se zatetura i pade iza stene. Ranjen, poče da puzi ka skloništu.

Prvi pucanj potpuno je razbudio Jutaha. Skočio je na noge i bacio se u zaklon iza stene, shvativši da je neprijatelj sasvim blizu. Zatim je uspeo da baci sedla na konje i da ih pričvrsti. Prebacio je i prtljag. Radio je fantastičnom brzinom jer je sve bilo tako pripremljeno da su odmah mogli da se spreme za put. Čuo je iza sebe još jedan pucanj i znao je da je, bar u tom trenutku, sa Timom sve u redu. Ali isto tako je znao da neće moći da drže ovo mesto duže od nekoliko minuta. Na sreću, bližila se noć. Ostavio je konje po strani i pošao ka Timu. Spazio ga je kako, s puškom u ruci, drži u šahu neprijatelje. Ali košulja mu je bila okrvavljena. Jutah je odmah bio svestan da je čovek ranjen, i to ozbiljno. Dopuzavši do njega, prošapta:

— Drži se, stigao sam.

Pogledao ga je. Mada je bio teško ranjen, još uvek je mogao da se kreće.

— Počni da se povlačiš — reče mu Jutah. — Uspeo sam da osedlam konje. Dovuci se do njih i, ako možeš, skači u sedlo. Ja ću te pokrivati.

Prebacio se na levu stranu i počeo da puca, a zatim se ponovo vrati na desnu stranu i opet nastavi vatru. Iskusan borac tačno je znao kakvi su njegovi i Timovi izgledi. Ljudi koje je imao pred sobom bili su takođe iskusni i sa njima se nije moglo šaliti. Iznenada, jedan metak pogodi stenu kraj njega, Znao je odakle dolazi. Zato pogleda uvis desno i gore spazi protivnika. Međutim, protivnik sa tog mesta nije mogao njega da pogodi. Povukao se nešto ulevo, uzeo ga na nišan i opalio. Krik koji se začu bio mu je potvrda da je dobro gađao. Tada odjednom zapazi da, iznad mesta oko koga se sklonila grupica njegovih protivnika, u kanjonu, stoji jedna veoma opasno nagnuta i velika stena. Sinu

mu ideja: pokušaće metkom da je pomeri. To će, možda, biti spas. Pažljivo je nanišanio u samo njeno podnožje i opalio. Ništa. Još jedan metak. Ništa. Još jedan metak i, polako, stena se zaljulja i polete dole. Letela je pravo prema mestu gde su se sakrili njegovi neprijatelji, vukući sa sobom još nekoliko krupnih kamenova. Čuo je iznenađene krike, a zatim dva čoveka iskočiše na čistinu. Potpuno hladnokrvno, Jutah Blejn opali dva puta. Dva hica, dva puna pogotka.

Zatim, brzo, koristeći trenutak iznenađenja, potrča do konja. Tim je bio u sedlu. Jutah skoči na konja i krenuše. Uputili su se malim kanjonom u srce planine. Sada je već pao mrak, pa se nije bojao da će poći u poteru za njima.

Jahali su polako, gotovo bešumno. Osvrtao se s vremena na vreme da vidi šta je sa Timom, ali se ovaj još uvek držao u sedlu, iako nije imao snage da govori. Kada su zašli duboko u planinu, prešavši više od jedne milje, Jutah ostavi Tima i ode da pronađe sklonište. Imali su sreće. Nedaleko odatle, na maloj uzvišici, Jutah je pronašao dobro skrivenu pećinicu. Bila je dovoljna za njih dvojicu i za njihova dva konja.

Pomogao je Timu da sjaše i pažljivo ga položio na ćebad u pećini. Čim je sklonio konje, on pođe da potraži malo suvog granja i da osmotri situaciju. Niko im nije bio za petama. Vratio se noseći naramak suvih graničica. Uspeo je da zapali vatru i da stavi na nju i lonče s vodom.

— Kako se osećaš?

— Nije loše — uzvrati Tim — mada sam strahovito umoran.

— Rana je — stari moj, — prilično ozbiljna, ali ćemo i to nekako srediti. Imam u bisagama jednu indijansku travčicu koja će pomoći da se zaustavi krv. Ali moram prvo da odem i donesem još granja i osmotrim okolinu.

Napravio je širok krug, pažljivo izviđajući. Ali sve je bilo u redu; posle dvadeset minuta vratio se do pećine.

— Tim — viknu.

Nikakvog odgovora. Blejn baci naramak granja i potrča natrag. Bio mu je dovoljan samo jedan pogled.

Tim je bio mrtav. Umro je tiho i izgleda bezbolno, jer mu je na usnama još titrao osmeh.

— Bio si dobar čovek, Tim. Jako dobar čovek, — prošapta Jutah Blejn, duboko ožalošćen.

Umoran, on pokupi njegovo oružje i municiju i, sada je bio sam... sam. A negde napolju, njega love. Love ga kao divlju zver.

*

Endži je ostala u gradu, ne vraćajući se svojoj maloj brvnari. I sada, stjala je u hotelu sa Forbsom, kada spaziše gde dolazi Rink Viter. Iza njega jahala su još dva čoveka, a tela još trojice bila su prebačena preko njihovih konja.

— Idemo tamo! — uzviknu Forbs — Moram da vidim šta se dogodilo.

Pošla je za njima i Endži. Polako, ulica je počela da se puni. U gradu je bio i Nevers, a takođe i Li Foks. I oni su izašli u susret Rinku. Pridružio im se i Lod Fuler, smračan. Tih dana on gotovo uopšte nije govorio.

Kraj Neversa je stajao Ben Oten. Pogleda Rinka, osećajući surovost u tom mračnom, čeličnom liku.

— Ne — reče Viter, pogađajući njegovo pitanje.

— Nismo uspeli da skinemo Blejna. Otišao je i poveo Tima sa sobom, ali mislim da je Tim teško ranjen. Pratili smo ih izvesno vreme, ali smo ih izgubili u blizini Rok Krika. Uputio se prema jugu, prema Mesakalsu, ali nije mogo otići toliko daleko. Prvo, Tim je ranjen, a zatim, njihovi konji su umorni.

— Imao si gubitaka?

— Lov na Blejna nije zabava — uzvrati grubo. — Ubili su mi tri čoveka i jednog ranili. Jutah je veoma vešt i strahovito je teško goniti ga. Ustvari, za sobom ostavlja isto toliko tragova koliko i vuk — dopuni svoju misao hladno, kao da konstatuje činjenicu.

— Misliš da ste likvidirali Tima? — upade sada u razgovor Li Foks.

Opet kao da konstatuje činjenicu, Viter klimnu glavom i reče:

— Čini mi se.

— Znači Blejn je sam — upade Nevers. — Sada će dići ruke od svega.

— On? Taj to neće učiniti — nervozno je ubacio Lod Fuler. — Ne znate vi s kim imate posla i ne znate da za njega takva mogućnost uopšte ne postoji.

Počeše da se rasturaju. Ulica je ostala prazna. Samo su Forbs i Endži još ostali, razgovarajući o Blejnovim izgledima sada kada je ostao sam. Uto u daljini spaziše konjanika. Lakim kasom ulazio je u grad i približavao im se. Posle nekoliko minuta, bio je kraj njih.

Visok, lep, ali potpuno nepoznat čovek.

— Ja sam Džordž Teden, advokat. Mogu li znati s kim imam čast da razgovaram?

— Ja sam Ralston Forbs — odgovori mu ljubazno novinar. — Kakvim poslom dolazite ovamo?

— Gde je Jutah Blejn? Da li je možda na »Ranču 46«?

— Ne — odgovori mu Forbs, pa mu zatim ukratko ispriča sve događaje.

— Onda — odgovori prilično zamišljeno advokat, — moje vesti izgleda da su važne. Pre no što je Džo Nil napustio El Paso, došao je k meni i zvanično napisao testament. Po ovom testamentu, ako se išta dogodi, ranč treba da pripadne Jutahu Blejnu.

— Šta? — uskliknu Forbs. — Da li je to moguće? Govorite li istinu?

— Čistu i suvu.

— Ovo je najdivnija vest koju sam čuo u svom životu. Ogromno vam hvala. Za nju će uskoro znati ceo Rek Krik.

Posle ovoga, on kao sumanut potrča u svoju štampariju. Ubrzo je spremio pedeset primeraka letka. Krupnim, masnim slovima odštampao je:

»Po testamentu Džoa Nila, »Ranč 46« pripada Blejnu. Prema volji, vlasnika, koja je uredno registrovana u El Pasu, Džo Nil ostavio je »Ranč 46«, sa svom stokom i svim stvarima, Jutahu Blejnu posle svoje smrti. Na ovaj način gube svaki pravni oslonac svi oni rančeri koji su napadali »Ranč 46« i želeli da ga prigrabe. Ukoliko budu nastavili sa ubilačkim napadima, biće stavljeni van zakona i sa njima će se postupati kao sa takvima.«

Istrčao je iz štamparije i blistajući od sreće pokazao letak Tadenu. Ovaj je bio zadovoljan što mu i reče. Zatim Forbs, sa jednim svojim pomoćnikom pođe jedinom ulicom Red Krika i pribi na pedesetak mesta po raznim zidovima zastrašujući plakat.

Endži je razmišljala, znajući šta će se dogoditi. Nevers je otišao suviše daleko da bi sada mogao da se povuče. To je važilo i za Foksa. Ubijali su, nepravedno, ubijali u divljoj želji da preotmu ranč. Sada im je poslednji pravni osnov za takvu akciju otpao. Prema testmentu Džoa Nila, »Ranč 46« definitivno je pripadao Jutahu Blejnu.

Sa druge strane, negde u brdima, Jutah sada luta, razmišljala je setno, možda ranjen, a sigurno gladan. Možda bih nekako mogla da doprem do njega. Na tu pomisao, nasmeši se, okrete i pođe niz ulicu.

*

Bila mu je potrebna hrana. Danima nije pojeo ništa ozbiljno, a brvnara u kojoj je živela Endži nalazila se samo nekoliko milja na se-

ver. »Da okušam sreću«, razmišljao je premoreni i izgladneli Jutah Blejn.

Tako je učinio i, oprezno, pazeći na svaki korak uputi se ka mestu gde je bila njena brvnara. Prva stvar koju je spazio bio je jedva vidljivi dim iz kuhinjskog odžaka. Druga: osedlan konj kraj vrata korala. Dojahao je polako do šumarka iza brvnare, vezao konja, i sa revolverom u rukama, pošao napred. Kada je sasvim prišao brvnari i došao na ivicu šumarka, sve je pažljivo osmotrio. Tek kada je bio ubeđen da nema nikoga, uputi se ka kući. Otvorio je vrata i ušao.

Endži je bila odevena za jahanje, ali je ipak vredno radila. Na stolu se nalazio samo jedan tanjir.

— Endži, imaš li još koje jaje?

Naglo se okrenula, dok joj se u očima ogledalo iznenađenje.

— Jutah! Oh, hvala gospodu! Tu si. Jesi li dobro?

— Nećeš mi valjda reći da si bila zabrinuta? — uzvrati joj, gledajući je nežno. — Spremala si se da pođeš?

— Da te potražim, Jutah. U Red Krik došao je advokat iz El Pasa i doneo testament Džoa Nila, koji te određuje za jedinog naslednika ranča. Htela sam po svaku cenu da te pronađem i da ti to javim.

— Meni ostavlja ranč? Jesi li sigurna?

— Da — reče mu i zatim objasni sve što je znala.

Kada joj je Jutah ispričao da je Tim poginuo, ona mu je do detalja prenela šta se dogodilo sa Kokerom. Međutim, Koker je još uvek bio živ, iako potpuno nepokretan i vezan za postelju. Doktor se nadao da će se potpuno oporaviti, ali posle dužeg bolovanja. Ova vest je obradovala Jutaha, jer, ipak, nije bio sam.

— Šta će oni uraditi, Jutah? — upita zabrinuto.

— Hoće li te i dalje goniti?

Okrenuo se i pogledao je. U jednom trenutku ukrstiše im se pogledi, pa ona obori oči i lako pocrvene. Njeno pitanje nije dočekalo odgovor. Polako, prišao joj je i stao kraj nje:

— Endži — reče jedva govoreći, stavivši joj jednu ruku na rame, — Endži, mislim...

Okrenula se. Njene krupne oči bile su u isto vreme i blage i zaplašene. Ruka mu se spusti do njenog pasa, privuče je, saže se i stavi poljubac na njene poluotvorene usne. Potpuno se privila uz njega. Niko od njih nije čuo topot kopita konja koji se približavao. Tek kad se začu bat koraka na stepeništu, oni se osvestiše da neko dolazi. U trenutku se okretoše prema vratima. Na njima je stajala Meri Blejk, sa šeširom u ruci. Pogled joj je lutao od Jutaha do Endži i po Endži do Jutaha, dok ih je posmatrala:

— Pa, Endži — jedva izusti, — vidim da si stigla prva.

— Šta, šta, samo sam došla kući. Ja...

— Bolje bi bilo kada bi popravila razmazani ruž.

— Dobar dan, Meri — prekide ovaj razgovor Jutah. — Prijatno mi je da vas vidim.

— I meni — odgovori devojka suvo. — Ali, ako ne požuriš i odeš odavde, preživećeš još jedno iznenađenje. Rink Viter nije daleko iza mene.

— Dolazi Rink?

— Da, ali mislim da će Nevers prvi stići. Rink je skrenuo sa staze da bi malo ispitao okolinu. Sa njim su Vardio i Lod Fuler.

— A sa Neversom?

— Šestorica njegovih kauboja.

Jutah Blejn se okrete i dohvati šešir:

— Vas dve ostanite ovde. Ja ću uspeti da se izvučem.

Izašao je i obišao kuću. Kada je došao do konja odvezao ga je i poveo kroz šumarak. Tada je spazio u daljini oblak prašine. Znao je da goniči dolaze, skočio je u sedlo i odja-

hao do reke. Ona je tu bila oko dvadeset metara široka, a obale su joj bile jako šumovite. Na jednom zavijutku, pronašao je divno sklonište za konja. Drveće je bilo tako savijeno da ni najpažljiviji posmatrač ne bi mogao čak ni iz blizine tu da zapazi njegovog vranca. Sklonio ga je, privezao, a sam se udaljio od reke desetak metara i popeo na jednu stenu, kraj koje je našao odlučni zaklon. Spazio je Neversove ljude na nekoliko stotina metara, kako se približavaju sa one strane reke, njegovom skrovištu. Bila mu je namera da ih pusti da priđu i da rani Neversa. Zato ga uopšte nije gubio iz vida, dok se njihovo međusobno rastojanje smanjivalo. Zatim, kada su prišli dovoljno blizu, Jutah podiže pušku i opali, ciljajući u Neversovo uho. Začu se strahovit krik, Neverso odlete šešir s glave, i krv obilato poče da mu teče iz ranjenog uha. Njegovi ljudi počeše da traže zaklon, a Jutah podiže ponovo pušku. Tim metkom, Jutah rani Neversovog konja. Sve se dešavalo u magnovenju, tako da njegovi ljudi nisu bili u stanju ni da odgovore. Neversov konj polako pade, ali tako da je priklještio Neversa. Zatim Blejn ponovo opali, ovog puta u zemlju, Pored same Neversove glave. Prašina koju je podigao metak, zasu Neversovo lice.

— Želiš da umre, Nevers? — povika Blejn. — Dovodiš ubice da vode tvoje prljave borbe, Kako ti se sada dopada borba?

Ispalio je ponovo, namerno promađujući, ali ipak još za koji centimetar bliže Neversovoj glavi.

— Prašina ti je u očima Nevers? Ovo će biti bolje — uzviknu, pa ponovo opali, opet za neki centimetar bliže Neversovom licu.

— Vi ostali, ostanite po strani i ništa vam se neće desiti. Nikada te nisam video da me sam goniš, Nevers. Uvek si vodio sa sobom snažnu pomoć. Ubio si Tima. Želeo si da ubiješ Kokera i iznajmio si ubice da likvidiraju mene. Ti si bio među onim ljudima koji su pokušali da obese Džoa Nila, i, po svakom pravu i zakonu sada bi trebalo da te likvidiram.

Nevers nije govorio. Ćutao je i ležao bez reči. Sada je bio svestan da Blejn ne namerava da ga ubije. Zato ga je unekoliko napustio strah. Znao je da se nedaleko iza njega nalaze Rink Viter i njegove ubice. Čuće pucnjavu i znaće šta treba da rade.

Blejn ispali još jedan hitac, a zatim se povuče u grm i potrča svom konju. Jašući duž peskovite i šumovite obale, ne praveći buku i potpuno nezapažen, zaobišao je zavijutak i prešao reku. Želeo je da presretne Rinka Vitera. Međutim, stvari se nisu odvijale onako kako je on zamišljao. Jer, odjednom, nedaleko iza sebe, začu glasove. Hitro se skloni, i zgranut primeti na nepunih dvesta metara od sebe, desetak jahača. Samo jedan pogled mu je dovoljan da zaključi da su to Foks i njegovi ljudi. Bio je potpuno iznenađen. Srećom, u prvom trenutno oni ga nisu spazili. Morao je da iskoristi u punoj meri efekat iznenađenja. Zato naglo potera konja, izvuče oba revolvera i polete pravo ka grupi. Uspeo je da ispali nekoliko metaka dok se oni još nisu osvestili, da projuri između njih, ali u jednom trenutku oseti snažan udarac pod miškom. Bio je ranjen, izgleda teško ranjen, ali je uspeo da ih za momenat zbuni. Sada su mu sve nade ležale u konju. Srećom, njegov pastuv je još imao toliko snage, da ga izvuče iz ove opasnosti.

Jer, dok su Foksovi ljudi došli sebi od iznenađenja, Jutah Blejn je već bio daleko.

Dva puta je morao da se zaustavi. Jednom da previje ranu, a drugi put da pije vodu. Rana je bila ozbiljna i izgubio je dosta krvi. Sedlo mu je bilo okrvavljeno, pa čak i jedan bok njegovog vranca. Jašući, razmišljao je. Znaće se da je ranjen jer je iza njega ostajao krvav trag. Sada će ga goniti kao što vukovi gone ranjenu košutu. Planirao je da zađe Viteru

za leđa, da se sa njime sukobi. Ali dolazak Lija Foksa, razbio je sve njegove planove. Znao je da se sada on nalazi u zamci. Jahao je polako, štedeći snagu svom pastuvu. Proverio je oružje napunio revolvere i pušku. Grlo mu je bilo suvo, a ispred njega, horizont se lelujao i drhtao. Bilo je vruće, strahovito vruće. Razmišljao je gde bi mogao da se skloni, da se sakrije, dok se malo ne oporavi i odmori. I, onda kao munja, sinu mu ideja. »Ranč 46«. Sigurno im neće pasti na pamet da je mogao tamo da ode. To je bilo, izgleda, poslednje mesto na kome će ga potražiti.

Posle izvesnog vremena, uspelo mu je da dopre do ranča. Oko kuće sve je bilo tiho i mirno. Nigde žive duše. Ostavio je konja i prišao kući, dok mu se u glavi veoma mutilo. Ušao je u kuću u kojoj nije bilo nikoga. Odjednom začu iza sebe glas Loda Fulera:

— Dobro sam pretpostavljao. Znao sam da ćeš doći ovamo. Znao sam da si ranjen. Pa, kako se sada osećaš? Ja, Lod Fuler, ubiću Jutaha Blejna.

Jutah ga je posmatrao zamagljenih očiju. »Moraću da ubijem tog čoveka«, razmišljao je. »Moraću«. Prikupljao je poslednje atome snage, dok je Fuler trijumfovao i podsmevao mu se. Držao je revolver. Međutim, želeo je da uživa u svom trijumfu i još nije nameravao da puca. Crpeći poslednju energiju iz svog izmučenog tela, Jutah Blejn je uspeo koliko-toliko da se koncentriše. Malo mu je razbistrila koprena ispred očiju.

— Ti si budala, Lod. Trebalo je da odeš onda kada sam ti naredio — reče mu što je energičnije mogao. Snaga u njegovom glasu iznenadi Fulera. Gledao ga je zbunjeno jedan trenutak, pa onda ispruži ruku i pritisnu obarač.

Nije primetio kada je Blejn potegao revolver. Ni Blejn nije bio svestan tog čina. Ali ipak je bio jedan od najbržih revolveraša na Zapadu. Mogao je biti ranjen, mogao je biti iscrpljen, ali ipak, ta brzina ga nikada nije napustila. I zato je i ovoga puta njegov revolver munjevito opalio. Fulerov metak zabio se u pod, a dva metka koja je Blejn ispalio jedan za drugim pogodila su pravo u srce.

Nije ga ni pogledao. Negde u podsvesti sećao se onih brutalnih reči koje je Fuler izgovarao dok su vešali Džoa Nila: »Hoću da umire polako«, govorio je tada Fuler. Jedno je bilo izvesno — Fuler je umro brzo.

U kući je pokupio sve što je bilo od hrane i Fulerovo oružje. Izašao je pored Fulerovog leša i otišao do korala. Uzjahao je svog vranca i polako se uputio ka brežuljku Mrtvoga čoveka.

Mrtav čovek. I on će uskoro možda biti mrtav, razmišljao je, sećajući se da je za sobom ostavio još jednog mrtvog čoveka.

Mrtav čovek. . . svi oni, Rink Viter, Nevers, Li Foks, pa i on lično, svi su oni bili mrtvi. Ljudi koji su živeli kroz nasilje, ljudi koji su živeli na obaraču revolvera.

Na brežuljku je pronašao dobar zaklon. Jedva je imao snage da prostre ćebe i previje ranu. Bolelo ga je, mada nije izgledalo da je rana suviše ozbiljna. Samo veliki gubitak krvi. Ni sam nije bio svestan kada je zaspao.

Jutah Blejn živeo je tri dana i tri noći kao pustinjak u jednoj pećini daleko od Red Krika. Lečio je ranu, odmarao sebe i svog konja i pripremao se za konačan obračun. Potera mu je izgubila svaki trag, tako da je mogao na miru da razmišlja o svemu, o Meri Blejk i o događajima od poslednjih nekoliko dana. Nije ga ni začudilo kada je jednom, u suton, konstatovao da najviše ipak, razmišlja o Endži Kinion.

Tada se već osećao prilično dobro. Znao je da više ne može da okleva. Rešio je da preuzme akciju i u kasnu večer, uputio se u Red Krik. Niko ga nije spazio kada je prilazio kući novinara Forbsa. Tiho je zaku-

cao na okno, na kome se ubrzo pojavio Forbs. Nije želeo da ulazi, već ga je samo zamolio da proturi glas da će se Jutah Blejn uskoro naseliti na svom ranču. Znao je da će to biti ubicama dovoljno da se i oni reše na konačani obračun. Isto tako, znao je da će Forbs obavesiti Endži o tome, jer se devojka nalazila u gradu.

*

Baš kao i Blejn, Endži je poslednjih dana sa puno sete i još više ljubavi razmišljala o tom čudnom neustrašivom čoveku. Čak je jednom pomislila: »Moj Jutah«, i za divno čudo, to ju je ispunilo novim nadama i novim poverenjem u dane koji su joj predstojali.

Sutradan po Jutahovom razgovoru sa Forbsom, koji je pažljivo proturio vest o njegovom povratku na ranč, Endži Kinion je u podne jahala ka svojoj brvnari. Znala je, osećala svim svojim devojačkim srcem da je Jutah blizu.

Otvorila je vrata i ušla. Ali kraj ogledala opazi ceduljicu. Drhtavom rukom otvori i pročita: »Uskoro dolazim. Čuvaj se. Tvoj Jutah«. Srce je htelo da joj iskoči iz grudi od radosti, ali je ono »čuvaj se« zabrinulo. Znala je da će doći do okršaja, do okršaja čiji ishod nije mogla sa izvesnošću da predviđa, jer je Jutah imao nekoliko smrtnih neprijatelja, a među njima Lija Foksa, Bena Otena, Rinka Vitera i najzakletijeg od svih — Neversa. Setila se još uvek očuvanog i napunjenog revolvera svog oca. Otvorila je ormar, izvukla ga, pregledala i sakrila pod kecelju. »Možda će mi ovo zatrebati« razmišljala je, pitajući se da li postoji način da ona, mlada i neiskusna, ovako muškim oružjem pomogne čoveku koji joj je, u to je bila sigurna, značio sve.

Po stoti put je pročitala cedulju i uvek osećala da joj ona sve više i više govori. Bila je potpuno obuzeta svojim mislima, pa nije čula da je neko ušao u sobu:

— Bez galame i sve će biti u redu — začu glas Lija Foksa. — Cedulju ovamo.

Videla je da je besmisleno da pruža ma kakav otpor pa mu je dade.

— Ostaćeš ovde i ako budeš mirna, sve će biti u redu. Sada će doći ostali pa ćemo se definitivno obračunati. U međuvremenu, voleo bih da popijem kafu. Nadam se da mi nećeš to odbiti, iako me smatraš za zločinca. Ali nikada ti ništa nažao nisam učinio. Nisam verovao da će te Jutah Blejn opčiniti. Naš život je takav i ja se sada više ne mogu povući.

*

Nešto potom dođoše i Rink Viters i Nevers. Nisu bili razgovorni. Ćutali su i čekali Jutahov dolazak. a nedaleko odatle, Jutah Blejn je osmatrao situaciju i cenio svoje izglede da pobedi u ovoj neravnopravnoj borbi. Spazio je Neversa i Vitersa, ali nije znao da se i Foks nalazi u brvnari.

Nešto potom, začu se topot konjskih kopita. Bio je to Ben Oten koji je, prilično oprezno, prilazio Endžinoj brvnari. U njoj su svi bili napeti i svi su očekivali pojavu Jutaha Blejna.

Nevers priđe prozoru i pogleda. Na milju odatle, prilazio je oprezno jedan konjanik. Spuštao se sumrak, tako da on nije mogao da razazna pojavu. Zato, ne razmišljajući mnogo, stavi pušku na prozor i poče da prati stranca.

— Ja sam vas u velikoj meri plaćao i imam najviše zasluga za sve ovo. Zato mi dozvolite da ja likvidiram Jutaha i biću najsrećniji na svetu — reče ostalima dok se Endži sva pretvorila u uho i svim srcem želela da opomene Blejna. Međutim, izlaza nije bilo. »Ide pravo u smrt«, razmišljala je, očajna što ne može da mu pomogne.

Neversova puška grmnu. Rink pritrča vratima i otvori ih:

— Budalo! To uopšte nije Jutha — viknu na Neversa i pritrča oborenom čoveku.

— Ubio si Bena Otena.

Jutah je posmatrao scenu i zaključio da je vreme da se pojavi. Prišao je sasvim blizu, držeći se šumarka i neopaženo posmatrao situaciju. Nevers se povukao u kuću. Ben Oten je ležao nepomično, a Rink, uz gadnu kletvu, dohvati Benovog konja i povede ga u koral.

Jutah sjaha. Kao mačka, poče da se približava. Kada je bio dovoljno blizu, licem okrenut i kući i Rinku, on prosikta:

— Plaćeni ubico. Došao je trenutak za naš veliki obračun. Gonio si me kao divlju zver, ali nismo imali prilike za ovkav susret. Poteži.

Rink kao munja odskoči od konja i u istom trenutku dva pucnja se sliše u jedan. Nije se znalo ko je prvi opalio, samo je bilo sigurno da je to bio poslednji metak koji je Rink Viters ispalio u svom životu. Ispalio ga je brzo, ali ne dovoljno brzo za Jutaha Blejna...

Blejn je znao šta sada nailazi. Znao je da će Nevers izaći i bio je spreman. I zbilja, ni sekund nije prošao kada se Nevers iskrade na zadnja vrata brvnare i pođe Jutahu iza leđa. Ipak, izoštreni sluh Jutaha Blejna nije propustio da čuje kako pod Neversovom nogom krcnu grančica. Okrenuo se, držeći revolvere u ruci. Na petnaest koraka od njega stajao je Nevers, takođe naoružan:

— Vratimo oružje u futrolu, pa onda potegnimo. — viknu mu Blejn. — Iako to nisi zaslužio, iako si pripremio onako prljvu smrt Džou Nilu, iako si sam izmislio celu ovu smicalicu sa »Rančom 46« i rančom Meri Blejk, pružam ti priliku da pogineš kao čovek.

Pristao je. Gledali su se nekoliko stravičnih trenutaka pravo u oči, a zatim potegoše.

Prvi Blejnov metak pogodi ga u rame, dok Neversov prozvižda kraj samog Blejnovog uva. Druga dva pucnja slila su se u jedan. Začu se strahovit krik i Nevers pade. Nije se više nijednom pokrenuo, a košulja poče da mu se natapa krvlju u predelu srca.

Ne obraćajući pažlju više na njega Blejn se okrete i... stade zgranut. U vratima brvnare stajao je Li Koks sa puškom u ruci. Njega nije očekivao. »Sada«, razmišljao je u magnovenju, »spasa mi nema. Šta li će biti sa mojom dragom Endži?«

Foksova puška riknu i poslednje što je Blejnu bilo u mislima bile su duboke crne oči Endži Kinion.

Osećajući strahovit bol, posrnu, pade i, gubeći svest, začu još jedan pucanj. »Sada će me dotući«, pomisli pa utonu u tamu, ne znajući da je u rukama Endži Kinion progovorio stari revolver njenog oca...

*

Pred vratima je ležao nauznak Li Foks ubijen metkom iz Endžinog revolvera. Strašna rana na potiljku usmrtila ga je istog trenutka.

Fraj Jutaha Blejna, sa revolverom u ruci, stajala je sva unezverena Endži Kinon...

*

Otvorio je oči. Nalazio se u nečijoj brvnari. Na klupi pored postelje ležala je neka žena. Na njegov pokret ona se prenu.

— Endži — jedva prozbori oslabeli Blejn. — Šta se dogodilo?

— Teško si ranjen. Lezi mirno. Neprijatelja više nema.

— A Li?

— Poginuo je. I ja sam morala da ubijem čoveka. Sada budi miran. Sve je u redu. Grad se smirio, čak smo dobili i šerifa — Ripa Kokera. Mada još nije sasvim zdrav, uskoro će moći da stane na svoje noge.

— Znaš — govorio je s teškom mukom Blejn, — ovaj »Ranč 46« je divno mesto. Voleo bih da se na njemu gaji stoka, na njegovim divnim pašnjacima, voleo bih da posmatram zoru i sutone u ovom divnom kraju. Da, Endži, zbilja bih to voleo.

— Pa, tvoj je. I Džo Nil bi to voleo. Ti si sve učinio zbog Nila i za Nila.

— Za njega... i za tebe. Bez tebe sve to ne bi vredelo.

Pogledala ga je nežno i nasmešila se:

— Zbog čega bez mene? Uvek sam voleo ovo mesto... i tebe.

Zavalio se u postelji i osetio ogromno olakšanje:

— Onda, Endži, mogu da zaspim. Probudi me rano. Želim da popijem litre i litre tvoje kafe...

Tek što je završio rečenicu već je zaspao, mirnim snom bez košmara, dok je mesečina obasjavala divno lice žene kraj njega. A negde duboko u tami, jedan vuk zavijao je na taj mesec koji je činio mladu ženu toliko lepom, lepšom no ikada.

KRAJ

Abraham Kent

ZLATNA GROZNICA U MONTANI

Metak se zario u trulu gredu, pod mojom desnom nogom: shvatio sam da Rajli pažljivo nišani jer je razdaljina od saluna do gradske štale, gde sam se nalazio, bila veoma očigledna. Pogledao sam prema suprotnoj strani ulice. Nisam video Erpa.

Hitro sam se povukao dublje ka središnjem delu drvenjare, jer je Rajli neštedimice pucao.

Napušteni grad je sablasno ječao od učestalih pucnjeva. Daske su se kao od šale lomile, praskajući, a godinama nedirnuta prašina se u kovitlacima dizala nad suvom i utabanom zemljom.

Kalaba je gradić koji je živeo svojim životom samo jedno leto. Umišljeni rančer Sem Kalagan je uvrteo sebi u glavu da pored Dodž Sitija mora podignuti grad koji će preuzeti primat tranzitnog puta stočara ka severu.

Možda bi Kalagan i uspeo u svom naumu da ga nije omelo u poslu njegovo bolesno srce. Nagla i neočekivana smrt, kao i uvek, preseče tamo gde se čovek najmanje nada. Ogromni, sedamdesetogodišnji Sem Kalagan, koji nije za života imao pokvaren zub, pao je sa konja kao pokošen, tačno ispred table na kojoj je pisalo: GRAD KALABA, DOBRO DOŠLI!

Tabla je zauvek ostala dve milje ispred napuštenog grada. U Kalabu su svraćali jahači lutalice, prerijska, znatiželjna divljač i, najčešće, grupe bandita koji su se tu osećali kao kod kuće.

Sablasnu mirnoću Kalabe resko su sada sekli pucnjevi od samog jutra. Moja kobila Lepotica i ja stigli smo u Dodž Siti ravno pre mesec dana. Zadatak koji sam dobio od mog dičnog ujaka Samjuela Hjustona, prvog čoveka nezavisnog Teksasa, bio je jasan i prioritetan: svakako ući u trag bandi Mile Meri i osujetili je u daljoj akciji!

To je bilo vrlo jednostavno napisati. Uz obavezni, kitnjasti potpis moga ujaka i ogromnog, državnog pečata, poruka zadatka bila je jasna. Ali banda Mile Meri nije bila mačji kašalj. To su svi znali.

Naravno, ujak je rekao: »Da li više voliš slobodu i nezavisnost ili ove očajne poruke građana i pojedinaca koji se danonoćno žale?«

I predamnom bi se iz ujakove ruke rasula pisma, sve one rečenice koje traže pomoć jer su Mila Meri (kako je ona sama sebe nazvala) i njena banda, bukvalno terorisali ši-

roko područje svih stočarskih puteva sa juga ka severu.

Žilavi kauboji su se odupirali koliko su mogli. Ali, uostalom, nije bio njihov posao da potežu revolvere. Oni su bili majstori sa lasom i gonjenjem stoke.

Dugoroga goveda su istrajno putovala pod budnim okom stočara, ali dan za danom je donosio onaj pritajeni nemir koji je čekao samo jedan neoprezni i namerni zvuk: stampedo bi bio strašan i prošli bi dani dok bi opet bila prikupljena sva grla.

Vajat Erp, jedan od čuvara zakona, bio je uvek i u svakom trenutku na pravom mestu. Po tome je njegovo ime krenulo po Kanzasu i ostalim državama, kao prerijski vetar.

Njegov pristanak je stigao ubrzo posle ujakovog pisma. Zahtevao je poznati čuvar zakona da što pre dođem, da bismo, uz potpuna ovlašćenja, pokušali da stanemo na put surovim odmetnicima.

Devetorica su jahala uz robusnu ženu Meri. Devet zlikovaca je pristalo da sluša ženu, jer ta žena Meri bila je isto tako surova kao i oni sami.

Bar sam tako mislio, dok sam pažljivo osmatrao pustu ulicu, očekujući vatromet.

Erpa još uvek nisam primećivao. Verovatno je pokušao da krene neprimećen ka kraju Kalabe. Ukoliko mu je to bila namera, morao sam da mu pomognem.

Nekoliko smišljenih hitaca, u određenim razmacima upućenih ka salunu SREĆNI KAUBOJ, nateralo je bandite da uvuku glave među ramena.

Po pucnjevima sam ocenio gde se nalaze, a po poternicama koje sam poneo sa sobom u Dodž, pretpostavljao sam gde se koji od revolveraša nalazi.

Teška jednometka povremeno je gruvala iz razvaljene banke na kojoj je velikim slovima pisalo: KITSON—BANKA. Poternica u mom džepu imala je opis onog koji je držao staru pušku u šakama: RED MAGLEN, STAR OKO PEDESET GODINA, NIZAK, SVETLE KOSE. NAGRADA: 500 dolara.

U SREĆNOM KAUBOJU bila su ostala četvorica i, najverovatnije, sa njima je bila i Meri.

Bandit u crnom imao je jednostavno nadimak GROBAR. Tako je pisalo i na poternici. NAGRADA: 1000 dolara. Traži se u dve države zbog pljačke, dva ubistva i bega iz centralnog zatvora u Dalasu.

Maglen se opet oglasio svojom puščetinom. Gromoglasno je odjekivalo, dok su udari bili pogubni za trule daske gradske štale.

Erpov dugonogi zelenko i moja kobila Lepotica nalazili su se u samom donjem uglu štale. Bili su zaštićeni još postojanim boksovima, što je u tim trenucima bilo najvažnije.

Konji bandita su bili iza bivšeg šerifovog ureda, koji, uzgred rečeno, nikada nije sebe smatrao šerifom, jer nikada šerif u Kalabi nije ni bio izabran.

Zakon su bili Kalagan i njegovi momci sa »S« ranča. Naziv ogromnog prostranstva, za koje je matori gazda Sem govorio da je komadić koji treba proširiti, bio je samo znak: »S«, po prvom slovu imena Suzan, kćerke velikog rančera Sema Kalagana.

Stočarski kralj je vladao svojim kraljevstvom dok je bio živ. I u velikoj, dvospratnoj, beloj zgradi, usred pašnjaka i nebrojenih grla dugorogih goveda nije važila ona deviza: »Kralj je mrtav, živeo kralj!« Jer, Kalagan nije imao muškog naslednika.

Suzan je bila suviše slaba da sačuva imanje koje su jednostavno raskomadali svi oni koji su se okupljali oko Kalagana, čekajući svoj trenutak.

Suzan je nestala i nikada se više nije čulo za nju. Govorilo se da je u nekom od gradova na Istoku, a čak se pominjalo da je otišla u daleku Evropu.

Sve su to bile priče koje sam čuo u mesec dana, šetajući između stolova u salunu i pričajući sa Vajatom Erpom, dok smo zajedno šetali kroz Dodž, u uobičajenom obilasku grada..

Čekali smo samo neki znak bande, koja se, slučajno ili ne, pritajila.

Onda je iznenada u grad stigla vest, kao udar groma: mirni i tihi farmer Smit, ubijen je nasred kućnog praga. Banda Mile Meri se oglasila na najneljudskiji način.

Epilog svemu tome bio je susret usred Kalabe. Tragovi su bili očiti, kao da su banditi namerno želeli obračun.

Sunce je već visoko bilo na nebu i senke su se utanjile.

Osećao sam curke znoja niz leđa. Odvezah vratnu maramu i obrisah čelo i vrat, pažljivo gledajući niz ulicu iz zaklona.

Jedan pucanj iz bantlajn-specijala, Erpovog revolvera, dao mi je do znanja da sam bio u pravu.

Vajat je bio u bivšoj trgovini mešovite robe, nasuprot salunu.

Njegova hrabrost je došla do punog izražaja.

Grobar se nalazio sa njegove leve strane. Pravo od Erpa bili su banditi u salunu, a sa desne strane, iz banke, osmatrao je prostor pred sobom suludi Maglen.

Bigli, Rej i Hari, tri smrtonosne senke koje su uvek išle zajedno, negde su se pritajili i čekali svoj trenutak.

Čuo sam lak, skoro neprimetan šum iz kuće prekoputa. Bio sam napregnut. Kroz razvaljene daske sunce je sipalo svetlost u štalu. U tim tankim zrakama, prašina je svetlucala i igrala se neprestano nad tvrdim zemljanim tlom.

Nekoliko kuća dalje bio je Vajat. Čuo sam njegov revolver i krik iz banke.

Red Maglen je kriknuo ponovo, a zatim, razjaren kao ranjeni lav, istrčao iz zgrade, držeći pušku obema rukama.

Jednometka je ponovo grmnula i Maglen je nikada više neće napuniti.

Vajat je pucao s kuka, ne pokrećući se, jer sam sa svog mesta video delić kratkog, lakog kaputa kojeg je čuvar zakona iz Dodž Sitija, uvek nosio na sebi. Po tom deliću kaputa, koji je u mom vidnom polju ostao isti, shvatio sam da se Vajat nije ni pomerio.

Iako je jednometka prosto oduvala naziv firme nad Erpovom glavom.

Prekoputa mene, nasred ulice se pojaviše tri senke. Mršavi Bigli, sušićavi Rej i niski i najopasniji Hari.

Nakašljao sam se i koraknuo napred.

Da je nebo bilo oblačno i da su munje parale nebeski svod, postidele bi se brzine događaja koji su se upravo odvijali usred paučinaste Kalabe.

Bigli je povukao levom rukom. Rej i Hari su bili dešnjaci. Tri smrtonosne poruke odjednom bile su upućene u mom pravcu. Ka mestu na kojem sam delić vremena pre toga bio.

Pucao sam iz mog dobrog remingtona, vojnog modela 44, najbolje pucaljke koja je za mene postojala na Zapadu.

Istog trenutka sam se bacio u stranu, pucajući u pokretu.

Treći put sam pucao ležeći na leđima. Nisam imao vremena da se okrenem ponovo na stomak. Znao sam da je čovečuljak — ubica Hari, brz, veoma brz.

Nagrada za Harija Džekolsona Kolbija, nesuđenog sveštenika i bivšeg vojnika i dezertera, iznosila je ravno dve hiljade dolara. Time je maleni i nezajažljivi i hladnokrvni ubica Hari držao »prvo mesto« usred desetočlane bande, uključujući tu i vođu Meri, o kojoj ništa posebno nisam znao, kao ni Vajat Erp.

Pucao sam treći put, okrenut na leđa, gledajući preko vlastite glave.

A onda sam se otkotrljao u stranu.

Grobarev metak je zaprašio mesto gde sam se nalazio nekoliko sekundi ranije.

Trojica bandita, koji su imali na duši živote mnogih nevinih ljudi, građana, miroljubivih kauboja, ležali su usred prašine, na ulici za koju je pokojni Kalagan nekada govorio da će biti najprometnija ulica u tom delu zemlje.

Erp mi je mahnuo revolverom.

Četiri bandita su bila izbačena iz stroja.

Grobar je bio usamljen, a ostali su se zabarikadirali u SREĆNOM KAUBOJU.

Uz divlji krik, bandit u crnom je potrčao ka Vajatu. Podigao sam revolver i istog ga trena spustio.

Iako mi je Grobar bio na nišanu, nisam pucao. Oklevao sam trenutak i to je moglo da bude sudbonosno po Erpa.

Srećom, granitni čuvar zakona kao što je bio Vajat, i, uostalom, kao što su bili postojani poštenjaci i njegova braća, bio je suviše brz za Grobara.

Glasno psujući, Grobar je ispustio revolver. Vajat ga je pogodio u ruku. Grobar je trčao, njegov kožni, crni kaputić se vijorio kao crna zastava. Trčao je ka Vajatu, urličući od bola.

Vajat je bio kao munja.

Drška njegovog dugačkog revolvera pronašla je put do sitne i okruglaste Grobareve glave.

Grobar se skljokao bez glasa. Hitro ga je povukao u zaklon.

Učinilo mi se da su lisice na rukama revolveraša u crnom, škljocnule.

Peti bandit je bio izbačen iz igre.

Ostala su još samo četvorica i Mila Meri.

Možda bi joj bolje odgovaralo ime Nemila Meri. Ali događaji u životu, kao i nadimci, često se poigraju sa onima koji učestvuju u igri.

Meri je imala nadimak: Mila!

Tih trenutaka nisam znao da joj takav nadimak, u neku ruku, odgovara.

Ni Vajat, ni ja nismo slutili ko je ta Meri.

Vreme je bilo da promenim mesto, jer je postalo suviše očito da se držim gradske štale. To je bilo zbog Lepotice, jer ne znam šta bih učinio da se nešto dogodi mojoj saputnici, večitom drugaru na svim mojim putovanjima, zadacima koje sam dobijao kao federalni maršal.

— Hej!!

Glas iz saluna je ličio na lomljenje stakla.

Posle kratke pauze, glas se ponovo javi:

— Hej! Govori vam Bel Ajdaho. Čujete li?

Glas bivšeg robijaša iz Jume Bela Ajdaha širio se ustreptalom vrućinom koja se jarosno širila ustajalim vazduhom.

— Govori, amigo.

Vajat Erp se oglasi. Ćutao sam i slušao. Banditi su se nešto dogovarali, jer se još uvek ništa nije čulo posle Belovog poziva.

Okrenuo sam se da bih osmotrio i ostali red krovinjara. Znao sam iz iskustva da se može raditi o običnom triku: dok razgovaramo, ostali nam pripremaju smrtonosno iznenađenje za leđima.

Pažljivo sam osmatrao tremove i nepravilne razmake između zgrada nesrećnog gradića Kalabe, koji je prestao da bude grad pre nego što je to uistinu i postao.

— Dosta je bilo skrivanja.

Drugi glas, grublji i snažniji, javi se iz SREĆNOG KAUBOJA.

Ni Vajat ni ja se nismo oglasili. Hteli smo da čujemo nastavak koji je odmah usledio:

— Nismo te sorte koje se skrivaju. Znamo koliko vas ima i ko ste!

Ćutali smo, i Vajat i ja.

Bel Ajdaho se glasno nasmeja i doviknu iz saluna:

— Gledali ste tragove? Pa da! Kao da mi nismo znali da dolazite. Naši glupaci su poginuli jer nisu znali kako će s vama. Zato mi znamo.

Sigurno je Ajdaho mislio na članove bande koji su bili izbačeni iz ove igre u kojoj nije bilo povlačenja.

— Dva mrska čuvra zakona su tu. Osećam smrad. Ih.

Treći, piskavi glas dolaz je pored samih leptirastih vrata saluna. Posle kraće prepirke, koju nisam razumeo, ponovo se oglasio onaj piskavi glas:

— Smrdljivi Erp iz Dodža i onaj prokleti maršal-lutalica. Pas, lutalica, koji sanja da vidi sve nas iza rešetaka. Slou! Ovde ćeš završiti, obećavam ti.

— Da vidim koliko ste hrabri. Evo nas napolju, pa da probamo te vaše ruke o kojima se priča, više nego o lepom vremenu, dođavola.

Banditi očito nisu krili mržnju prema čuvarima zakona, a koliko sam primetio, posebno su imali »pik« na nas dvojicu.

Uzdahnuo sam.

I preostali članovi bande su bili uvereni u svoju brzinu i u svoju brojčanu prednost.

Banda ubica hoće »pošteni obračun«.

Dvojica protiv petoro. Pet prema dva. Odnos je bio veoma *»pošten«*, kao i uvek, u stilu svih razbojnika diljem Zapada.

Zavukao sam prste ruku u džepić na košulji i izvukao moju maršalsku zvezdu.

Huknuo sam u nju i obrisao je. Želeo sam da svetli na suncu, jer za inč ide ispred mene. Okačio sam je o rever.

Pogledao sam ka mestu gde se nalazio Erp.

— Dakle, šerifske ništarije! Hoćemo li da vidimo ko će da zagrize prašinu.

Grozan smeh je provalio iz saluna.

— Ok j, momci. Čekamo vas.

Vajatov glas je metalno odjeknuo i u salunu je naglo zavladala tišina.

Kao da se nisu nadali, kao da su, do poslednjeg trenutka mislili da ćemo pobeći, ili izbeći tu neravnopravnu borbu.

Pet protiv dva.

Iz saluna, bodreći se međusobno, bučno govoreći i psujući, sa rukama vidno odmaknutim od revolvera, izišli su na trem, a onda na ulicu.

Nikada nisam podigao oružje na čoveka koji nije pokušao, pre toga, da podigne revolver ka meni.

A, ako sam želeo da živim ovaj jedini svoj život, nisam smeo da dozvolim da se revolverska, bešćutna cev upravi u moje grudi.

Prerija je imala divne zalaske sunca. Planinski vrhunci su se ujutro kupali u sunčevim zrakama.

Vazduh je bio čist i kristalno jasan. Čuo se šum reke i pevale su ptice u krošnjama.

Vredi živeti i zbog toga. A tek zbog ljubavi. Ne radi mržlje, već za LJUBAV.

Jer voleti: to je osećaj koji nadživljava sve. Ali ima i onih koji žive radi mržnje, radi osvete.

Sve sam shvatio kad sam čuo reči iznenađenja iz Vajatovih usta:

— Suzan!? Ti!?

Meri je stajala prkosno, držeći opasno nisko svoj revolver. Meri, u stvari Suzan Kalagan, nasmešila se svojim punačkim usnama, a bora joj se ocrta iznad obrva.

Svi smo stajali licem u lice. Napregnutost je bila tolika da se osećalo kao da sedimo na buretu baruta.

Razmak je bio svega tridesetak metara. Možda ni toliko.

Predamnom sam video četvoricu revolveraša i Suzan, odnosno vođu bande: Milu Meri.

I sve je, napokon, bilo jasno.

Suzan nikada nije oprostila onima što su prosto razvukli silno bogatstvo koje je zauzeo njen otac. Pitao sam se da li je nekada Meri, odnosno, Suzan, pomislila da je i njen otac sebi dozvoljavao nezakonite radnje.

— Suzan.

Erp je ponovio.

Dugonja sa ožiljkom se cerio.

Gledao sam u njih netremice. Lako sam razmaknuo stopala da bih imao najpovoljniji oslonac.

Oružje je svakog trenutka moglo da zapeva pesmu smrti. Gledao sam u zle oči pred sobom, očekujući njihov znak. Jer oči reaguju na misao, a ne na pokret.

Jer prvo se javi misao: treba potegnuti. Istog trena, pre ruke, oči se trznu, pa tek onda ruka.

Zato se revolveraša gleda u oči, a ne u ruku, jer može biti kasno.

Dugonja sa ožiljkom imao je sitne oči.

Suzan je stajala po strani.

Možda namerno, malo izdvojena.

— Erp, ti mi mnogo smetaš. Podivljala sam kad sam čula da i ovaj Slou stiže u Dodž.

Zastala je na tren, a onda nastavila:

— Bil Slou i Vajat Erp. Vajni šerifi. Mama vas je dojila samo da čuvate pravcu, zar ne?! Kvarite mi planove. Ja moram da se osvetim svima u dolini. Dodž treba da bude zbrisan sa lica zemlje. Kalaba će biti grad, tako je moj otac govorio.

Zestina je izbijala iz Suzaninih usta. Bes i mržnja. Morao sam da priznam da je bila i lepa. I hrabra. I malo luda.

Kao i Sem Kalagan.

Samozvani vladari koji umišljaju da mogu uzimati šta hoće i kada hoće, bilo to zemlja ili čovek.

Dakle, Suzan je bila Mila Meri. A banda Mile Meri je, u okrnjenom sastavu, bila pred nama.

Do Meri stajao je onaj sa ožiljkom, Bert Kvardemaja, čuveni bacač noževa. Pored njega, uporno i ne prestajući, žvakao je komad duvana, povremeno pljuckajući u prašinu, Džek Mils, ambiciozni revolveraš sa piskavim glasom.

Treći je bio Ajdaho.

Četvrti je držao flašu viskija u levoj ruci. Bio je pijan, osećao sam to.

Ali bio je najopasniji.

Vels Džekolson Kolbi, brat blizanac Harija Džekolsona Kolbija; bili su nalik kao jaje jajetu. I tu je, sada, bila i jedna velika razlika.

Iza nas, u prašini, pred gradskom štalom, licem okrenutim ka nebu, zauvek je ostao da leži Velsov brat Hari.

Sigurno je mogao da vidi iz saluna kako mu brat pada.

Znao je da sam ja bio u štali, skriven, i znao je da sam ja bio sam nasuprot trojice.

Zato je Vels netremice gledao u mene.

I još je nešto Vels mislio. Kako da ubije onog koji je sredio njegovog brata.

Znao sam da će, zato Vels prvi potegnuti. U drugim prilikama i neprilikama, Vels bi čekao da potegne neko od onih koji stoje pored njega.

Tako bi se pažnja usmerila na onog koji potеže. I on bi imao dovoljno vremena da prvim hicem, smrtonosno i uspešno zaustavi život u onome preko puta njega.

Ali, Velsa je gonila mržnja.

I još ga je nešto nerviralo.

Maršalska zvezda na mojim grudima je sjala na suncu. Bacala mu je odblesak u oči!

Vajat je stajao sa moje leve strane.

Nigde se nije čuo zvuk. Ništa. Samo neki, zrikavac u travi. Ili mi se učinilo.

Usred Kalabe, gradića koji je zanemeo, disalo je sedmoro ljudi.

I svi su se nadali budućem životu. A isto tako se znalo: posle razgovora revolvera, mnogi će od nas zaorati nosem zemlju, zauvek.

Pomislio sam na sve one male, poštene rančere i na njihovu dečurliju. Musavu dečicu što su ostala siročad.

Zbog osvete koju je smislila Suzan.

Mila Meri bila je vođa bande. Vođa prevejanih i poznatih zlikovaca.

Njihova poslednja žrtva bio je miroljubivi farmer Smit. Smit nikada nije držao pušku u rukama.

Ali banda nije znala za milost.

Suzan im je obećala carstvo. Ono carstvo koje je posedovao njen otac. Želela je da osvoji silom i ono što, u stvari, nikada nije ni pripadalo njenom ocu.

Sem Kalagan terao je ljude, terao sitnije rančere, bez ikakve nadoknade. Njihovu zemlju bi jednostavno prisvajao. Bez papira, bez potvrde o vlasništvu.

Vlasništvo je održavao sa svojih pedesetak kauboja i isto toliko revolveraša. Armija koju je imao Kalagan, tražila je mnogo novca. Plate je trebalo obezbediti.

I sve tako redom. Samo silom se moglo doći do svega što je želeo; bar je tako mislio Kalagan.

A sada i njegova kći Suzan.

A SVAKA JE SILA ZA VREMENA.

I sve prođe, i novo dođe.

Žalio sam tu lepuškastu devojku. Umesto ljubavi, sticajem okolnosti, opterećena nasleđem i očevim ubeđenjima, htela je ono što nije mogla da dobije.

Sunce mi je peklo potiljak.

Vels lako spusti glavu. Šešir mu je pravio senku nad očima.

Koraknuo sam bliže.

Pomislio je da hoću da pucam.

Sve se odigralo u momentu, a trebalo je vremena i vremena, da se Vajat i ja, posle svega, dokučimo do tančina, kako se, u stvari, sve dogodilo.

Vels je mahinalno krenuo ka meni, a bledunjavi Džek Mils je instinktivno ustuknuo. Istovremeno su potegli.

Čuo sam gruvanje dugocevog Vajatovog revolvera, dok je i moj remington bljuvao vatru.

Smrt je kidisala na sve nas, usred uklete Kalabe.

Od udara metka, Vels se zaneo u stranu. Uleteo je u putanju metka Milsovog revolvera, tako da ga je njegov udar bukvalno bacio napred.

Mils se trgnuo, a onda zauvek zastao, jer ga je dokačio metak Erpovog revolvera.

Bert Kvadermaja bio je neverovatno brz. Bacač noževa je pucao s kuka, ne izvlačeći revolver. Imao je otvor sa strane futrole. Vajat se sagao napred i lako pokleknuo u prašinu desnim kolenom.

Ipak je pucao još jednom. Četvrti revolveraš razrogači oči i rastvori usta. Bio je mrtav pre nego što je dodirnuo zemlju.

Još su ostali Ajdaho i Suzan.

— Stanite!

Ajdahov glas je odjekivao kroz grad, zajedno sa pucnjevima.

Vajat je klečao držeći rukom prostreljeno rame. Znao sam da mora što pre do lekara, dok ne izgubi mnogo krvi.

Ali Ajdaho je držao Suzan. Cev je bila uz samu slepoočnicu Mile Meri.

— Stanite. — Ajdaho je urlajući ponovio. Nadao se onome što se nije smelo dopustiti. Zato sam rizikovao, ne usuđujući se da razmišljam o ishodu.

Pre nego što sam pucao, rekao sam u sebi: »Izvini, Suzan!«, iako sam znao da se Suzan, odnosno Meri, nikada nikome nije izvinila. Naročito ne svojim žrtvama, odnosno, žrtvama svoje bande.

Ajdaho je urliknuo od bola. Odbacio je revolver i zateturao od bola. Verovatno mu je hitac razneo kosti šake. Ali ostao je živ.

Nisam mogao da pucam u njegovu glavu, iako je bila otkrivenija odsame ruke.

Uzdahnuo sam.

Suzan je stajala, opuštenih ruku i glave. Prenerazilo ju je sve što se desilo.

Provukla je rukom kroz kosu, kao da se budi iz teškog sna.

Ali bilo je kasno.

Suzan Kalagan je morala na sud. Uzdahnuo sam ponovo jer mi je uvek bilo krivo kada bi se neka žena našla u nevolji. Jer, žene su stvorene za ljubav, a ne za mržnju.

Suzan je bila ona stranica ženske istorije na koju je kanula mrlja.

Krenuo sam polako, a onda sve brže, ka gradskoj štali, misleći na mog ranjenog prijatelja Erpa.

Mislio sam da je sve gotovo — ali, tek je počinjalo.

Jer Kalaba je za trenutak, odahnula, a vest koju sam dobio bila je uobičajena na mojim putovanjima — samo što je ovog puta cilj bio — ŠELBI!

Mislio sam da će sve biti jednostavnije tamo.

Grdno sam se prevario!

Čekao me je krvavi obračun u Heleni. . .

*

Dok sam polako, po drugi put jahao preko snegom pokrivenih obronaka istočnog dela surovog lanca dugačkih Roki planina nisam ni pomišljao da bi to za mene moglo biti poslednje proputovanje, odnosno vraćanje sa zadatka.

Već danima sunce nisam video i skoro sam zaboravio kako ono izgleda. Sneg je prekrio okolinu; izgledao mi je večan i nepobediv.

Iz Šelbija, na severu Montane, preko planinskog masiva, morao je da me vodi najkraći put, dalje prema Heleni, gradiću u srcu Montane.

Moj ujak je neprekidno ponavljao da se posebno čuvam ćudljivosti i još uvek nedovoljno ispitanih ledenih područja grbave i vetrovite najsevernije države SAD. Još u dalekom Čejenu, u Vajomingu, ujakov prijatelj i nekadašnji izviđač Blek Sakramento, pričao mi je detaljno o Montani.

Bio je tako uverljiv da sam ga častio celom flašom viskija i — prevario se. Izgledalo je tokom razgovora da je u glavi nekada čuvenog izviđača Sakramenta, viski, a ne stvarno sećanje, sve jasnije ucrtavao puteve.

Tek u Heleni sam shvatio da mi je nacrvcani i oraspoloženi Blek dao samo tačne nazive gradića: Helena, Bilings, Šelbi...

To je bilo sve od onog ujakovog obećanja da ću:« ... imati Montanu na dlanu, posle Blekovog objašnjenja.«

Na sebi sam imao kratki kožni kaput postavljen lisičjim krznom . Dobio sam ga u salunu SNEŽNA ZVEZDA u Šelbiju. Mršavi i buljooki kockar Kriket bio je presrećan što se posle nekoliko meseci napokon dočepao novog špila karata Velikodušno sam ponudio špil, a Kriket mi je pružio topli krzneni kaput, govoreći da on svakako ne misli ni da mrdne iz Šelbija po ovom pasjem vremenu.

Znao sam da se njegov život, kao i životi mnogih u Šelbiju tih zimskih meseci, svodio na neprekidne partije pokera uz škiljavo svetlo i oblake dima, dok je napolju uporno vejao sneg.

Moja Lepotica je teško i sporo kasala,oprezno stupajući svojim tankim i brzim nogama u sneg. Ljuljanje u sedlu me je uznemiravalo, skoro kao i nepregledna belina okolo.

Drmusajući se, činilo mi se da se ja i moja rasna kobila, večiti drugar na svim putovanjima i zadacima nikada nećemo izvući iz tog belog pakla.

Tada mi se činilo da sam celi svoj život proveo u sedlu, drmusajući se i motreći oko sebe: da li sneg, ili vrućinu — zavisno od zadatka i mesta, u koje me je sa potpunim poverenjem slao moj plemeniti i pošteni ujak Samjuel Hjuston, prvi predsednik nezavisnog Teksasa.

I, uvek sam morao da mu budem pri ruci. Da li pri gadnji pruge, ili u vreme potpisivanja mira između Severa i Juga, ili pak pri rasterivanju bandi koje su pljačkale prvih meseci posle građanskog rata.

A kada bih, u onim kratkim danima, u trenucima odmora, pomislio kako ću napokon da odem u neki veliki i lepi grad na istoku, ujak bi mi dolazio u posetu sa novim zahtevom i rečima: »Uvek treba da budeš spreman za odbranu časti i poštenja svih slobodnih i pravednih građana naše zemlje«.

Jednom sam čak morao da glumim zatvorenika u Jumi da bih saznao od čuvenog revolveraša Bilija Pakera gde je opljačkano zlato guvernera Džordžije. Potera nas je gonila tri dana. Ali nekako se i ta ujdurma završila srećno po mene i guvernera Karsona, a nesrećni Parker se nije hteo živ predati vlastima. Potera nije imala milosti prema okorelim zlikovcima...

Ali i Juma i mnogi drugi događaji i poznata i nepoznata mesta ostala su za mnom, u sećanju.

Otresajući krupne pahulje koje su se uporno taložile na moj šešir, lice

i kaput,prisetio sam se toplog saluna SNEŽNE ZVEZDE i lepog, malo promuklog Dženinog glasa i njenih nezaboravljenih poljubaca, krupnog i stasitog tela, zamamnih grudi i bokova. Da je Šelbi bio sam malo bliže Teksasu, ko zna kako bih prošao.

Lepa Dženi je pevala svako drugo veče u SNEŽNOJ ZVEZDI, a matori Li bio je prezadovoljan što ju je poveo iz dalekog Salt Lejk Sitija, kad je krenuo da traži sreću. Bil je Dženi presrećna što se tako dugo zadržavam u Šelbiju, ne sluteći pravi razlog moga nepolaska na put: nikako nisam mogao da uđem u trag Maksimilijanu Tačeru, čuvenijem po nadimku koji je sam izmislio: GOSODAR MONTANE.

Onda je stigla vest da je opljačkana karavan onih najhrabirih. Mršavko Kriket je za njih rekao da nisu najhrabriji već najluđi, što su krenuli usred zime na put, nemajući iskustva niti strpljenja da čekaju bar dva-tri meseca, dok se led malo ne otkravi.

Gospodar Montane je ostavio svoj znak: malo zvono, obešeno o nagorelu osovinu kola.

Krenuo sam istog prepodneva. Uz mene je ostala moja Lepotica, dugonoga kobila, jedinstveni primerak čistokrvne engleske pasmine.

Dženi je bila neutešna. Pominjala je, kroz jecaje, kako je napokon naišla na čoveka koji zna lepo da priča, ljudski misli i lepo se ponaša. Možda nije trebalo da joj govorim i Šekspiru,niti o dalekoj Evropi...

Dugo mi je mahala sa prozora SNEŽNE ZVEZDE. Znao sam to mada je nisam video od gustog snega koji je za tili čas zavejao gradić

*

Odjednom je zavladao mrak. Pitao sam se nisam li nepromišljeno krenuo na put. Ovako, u Helenu bih ujahao tek sutradan oko podneva.

Pogledao sam niz mokri i dugi vrat moje kobile. U momentu sam bio neodlučan; posumnjao sam i u sebe i u Lepoticu.

Ali odagnao sam sumnje iako se na vidiku nije ukazivalo ništa drugo sem proplanaka i šume. Za svaki slučaj, proverio sam oružje. Samoća u ovakvim krajevima često je bila pogubna.

Pre nego što je noć potpuno ovladala, hitro sam i uporno pretraživao pogledom okolinu — osetio sam da će Lepotici i meni zatrebati dobar zaklon da bismo proveli mirnu noć u beloj divljini.

»Treba biti uveren u sreću, pa te neće izneveriti«, setio sam se ujakove devize. Samo pukom slučajnošću otkrio sam solidno udubljene u stenju na proplanku. Nekoliko metara od nakrivljenom stenom, koja je ujedno predstavljala krov za one koji su se nalazili dole, bila je dobar zaklon za nekoliko sati.

Ukrućeno sam se spustio niz klizavo sedlo. Valjano sam otresao šešir i kožni kaput koji mi je bio neophodan u tom snežnom nevremenu.

Još jednom sam pogledao po blistavom snegu oko sebe.

— Znači, moraćemo ovde da izigravamo izletnike — rekao sam sam sebi, a kradom sam pogledao Lepoticu, koja je samo strigla mokrim ušima, kao da se nije htela složiti sa mojom primedbom. Uzdahnuo sam, govoreći:

— Shvatam te, draga moja. Ali dobro znaš o čemu se radi: nekakav samozvani **Gosodar montane** hoće silom da vlada ovim predelima i, što je još gore, hoće da vlada ljudima. Svim onim dobrim, poštenim i odvažnim ljudima koji krče puteve

kroz negostoljubive krajeve, kao što je i ova Montana.

Nadugačko i naširoko sam se pravdao Lepotici, istovremeno je pažljivo brišući. Stena se nadnosila nad nama i zaklon je bio veoma dobar. Nisam ni smeo da pomislim kako bismo se proveli da nije te plitke pećine, ako se tako mogla nazvati udubina široka pet-šest metara i dugačka desetak koraka.

Staro vojničko šatorsko krilo, koje sam čuvao,ukoliko dune vetar i vreme se potpuno pogorša, prebacio sam Lepotici preko leša. Prugasto, kratko ćebe prebacio sam preko vlastitih ramena. Pokušavao sam što bolje da smestim i sebe i Lepoticu, i da nam obezbedim bar tri -četiri sata kakvog - takvog odmora.

Skinuo sam čizme i čvrsto protrljao nožne prste sve dok mi krv nije življe počela da teče. Onda sam ponovo navukao hladne i krute čizme.

Zevnuo sam i lako potapšao lepoticu po sapima:

— Kad budemo u Heleni, obećavam ti najbolji naramak sena u Montani. Slažeš se?

U beloj noći, usred Montane, moja rasna kobila, čiji je čukundeda bio konj - prvak na imanju vojvode od Kenta, bila mi je jedini prijatelj, uostalom, kao i na svim putovanjima i proputovanjima otkako je imam.

Činilo mi se da su mi sve milje, koje sam projahao od prvog zadatka pa do te noći, natovarene na leđa i da ih ne mogu nikakc zbaciti, ma koliko to pokušavao.

Moj ujak bi u tim trenucima našao prave reči. Namršten, zamišljeno bi klimao glavom. Kao da ga slušam:

— Svet bi bio pretvoren u pakao da nema, na svu sreću, nas, poštenih ljudi, građana koji smatraju da pravda mora uvek biti slavljenik. Nemoj posustati. Veruj u dobro i ljudskost. Uvek.

Kobilu nisam vezao. Situacija je bila takva da nije mogla, i da je htela, da ode nekud.

Nebo se osulo treperavim zvezdama. Bila je to ona mirna, hladna noć, kada oštar vazduh reže kao indijanski nož.

Naslonio sam se uz sedlo, skupivši se koliko god mi je to moje telo dopuštalo. Lepotica je opustila glavu. Iz nozdrava joj je izbijala topla para.

Nisam smeo da zaspim; suviše je bilo hladno. Zatvorio sam oči, predajući se nekom omamljujućem stanju, mirovanju između sna i jave.

Prošle godine sam prvi put video Montanu, sve njene lepote i ćudliivosti.

Gonio sam čoveka sa maskom. Banda Čoveka sa maskom, kako su ga zvali, operisala je duž granice Vajominga i Montane. Lokalni šerifi nisu imali ovlašćenje da bandu gone i preko granice, a pitanje bi bilo kako i koliko bi imali uspeha u poteri, jer su sve priče govorile u korist snalažljivosti i brzine prepada dotične grupe bandita.

I ko zna da li bi meni palo u zadatak da pronađem Maskiranog, da on nije počeo da se petlja u vojne stvari. Huškao je ponosne Sijukse na rat, prodajući im oružje. A sve to je moglo samo da znači: krv, ubijanje i mnoge nevine žrtve.

I Maskirani kao da je osetio opasnost. Odjednom su prestale priče o njemu. A pojavio se neki samozvani Gospodar Montane.

Pucanj je odjeknuo u beloj tišini. Poskočio sam prosto u sedlu i idućeg trena već sam bio do kolena u

snegu. Lepotica je zastala kao ukopana u mestu.

Onda mi je još jedan pucanj iza stenja dao do znanja da oružje iz kojeg se puca nije upravljeno u mene.

Koliko mi je sneg dozvoljavao, pretčao sam rastojanje do visoke stene i žbunja prekrivenog snegom.

Oprezno sam izvirio.

Dugonogi i mršavi Ben O'Saliven upravo je još jednom povukao obarač. Pucanj je ponovo odjeknuo. Ali pomoćnik šerifa iz Helene nije imao sreće.

Konjanik je upravo u galopu zamakao preko proplanka iza prvih stogodišnjih stabala i nestao sa vidika.

Ben je glasno opsovao, bacivši šešir u sneg. Naravno, nije ga mislio tu ostaviti. Brzo ga je uzeo da se mnogo ne skvasi, otresao ga i besno opet opsovao.

— Ben!

Javio sam se i brzo povukao glavu. U tim trenucima znao sam da je prvo trebalo opomenuti onog kojem se javljam, pa da se tek onda pojavim. Jer, živci su verovatno napeti i ko zna da li bi Ben mahinalno okrenuo pušku pre nego što bi oslušnuo da li mu je glas poznat.

Bio sam u pravu. Ben je glasno upitao ko ga zove, ali više nije bio na čistini. Skrivao se iza stabla, držeći pušku u pripravnosti.

— Ben! Ja sam. Bil.

Oglasio sam se ponovo. Sigurno je O'Saliven napregnuto razmišljao ne bi li se setio ko je taj Bil.

— Poznaješ li, Bile, Bleka Sakramenta?

Pitanje je tresnulo kao udar groma. Odakle Ben poznaje Bleka, starog prijatelja moga ujaka?

Slutio sam da Maskirani i Gospodar Montane imaju nečeg zajedničkog.

U jednom trenutku sam poskočio. Osetio sam da će me san savladati, a to nisam smeo sebi da priuštim, ni u kom slučaju. Lepotica je zarzala, kao da mi je htela saopštiti, kao da mi je htela saopštiti da je vreme polasku. Poslušao sam je.

Kroz pola časa, za mnom je ostalo privremeno sklonište, a do prvih zraka novog dana ostalo je sigurno više od tri do četiri sata.

Znao sam da će uveliko biti dan kad ugledam snežnu Helenu, gradić pored kojeg se desio nemio slučaj: Gospodar Montane je napao hrabre istraživače; karavan koji je krenuo u bolji život, ili tačnije rečeno, u opasnu avanturu iz koje se nije izvukao.

Po pričanju u Šelbiju, području u kojem se desio prepad pripada nadležnosti čuvara zakona u Heleni. Ali, kad sam ja bio u Heleni poslednji put, čuvar zakona bio je pomoćnik šerifa. Gradski čuvar zakona ležao je na gradskom groblju, a njegov ubica, svadljivi revolveraš i pijanica Džo Bigli, bio je u jedinoj ćeliji gradskog zatvora — iza šerifovog ureda.

Nadam se da će pomoćnik O'Saliven biti još uvek živ, pomislio sam, drmusajući se lako u sedlu. Helena je bila gradić koji je nikao preko noći. Bolje bi mu pristajao naziv Gomila drvenjara i šatora, negoli tako lepo i milo ime: Helena. Ali znao sam iz iskustva da gradići dobijaju najlepša imena baš iz razloga što su nikakvi, blago kazano. Onaj prvi doseljenik, lupio bi ašovom o zemlju, simbolično podvrisnuo, bacajući šešir u vazduh, a ostali, pored svojih kola, oduševljeno bi tapšali. Onda bi onaj, u zanosu uskliknuo ime još nepostojećem gradiću — ime kojeg

se ne bi postideo ni neki veliki grad na Istoku.

Helena, Helena, razmišljao sam ne sluteći da će se mnogi događaji, čak sudbonosni po gradić, desiti u Heleni.

Ali nešto mi tu nije bilo jasno. Jer, Bleka Sakramenta ostavio sam u Vajomingu, u dalekom Čejenu. A ovo je Montana, ponovio sam skoro glasno, sam sebi.

— Znam ga, Bene.

Glasno sam odgovorio, pitajući se i dalje, šta se to dešava u Heleni.

— Dobro je, Bile. Evo me.

Oprezno sam podigao glavu. Stvarno, Ben je izašao iz zaklona. Kada sam mu prišao, čvrsto mi je stegao ruku, govoreći:

— Sakramento mi je pričao o vama. Očekuje vas.

— A gde je Sakramento?

Ben je bio iznenađen ovim pitanjem. Raširio je oči:

— Zar ne znate? Blek Sakramento je novi šerif u Heleni.

Umalo nisam seo u sneg.

Stari izviđač Sakramento, šerif u Heleni. Verovatno je moj izraz lica bio takav da se Ben nasmejao od srca.

— Iznenadilo vas je to, mister Bil?

Naravno, čoveče, rekao sam u sebi, a glasno sam primetio:

— Nisam očekivao da će stari Sakramento prevaliti toliki put.

I već sam, po svojoj staroj dobroj navici, u mislima tražio razloge za Blekovo putovanje iz Čejena u daleku Helenu.

Stari Blek Sakramento imao je đavolski veliki razlog kad je odlučio da se pod svoje stare dane prihvata poslova koji bi bili opasni da je bio i dvadesetak godina mlađi.

Ben je nastavio:

— U Heleni nije bilo starijeg čuvara zakona. Ali nije moglo da se bira. Kandidati su bili on i ja. Bankar Smit i vlasnik pilane Džonson su bili najglasniji: hteli su pošto-poto da čuvar zakona bude Blek, govoreći da im i te kako treba njegovo iskustvo.

Ben u momentu uzviknu:

— Đavola, zar im pedesetogodišnji Sakramento više odgovara od mene? A baš sam mislio da će mi dobro doći jedna šerifska plata!

Imaš pravo, Bene, rekao sam samom sebi. Tom bankaru Smitu i vlasniku pilane Džonsonu odgovaralo je da starac bude čuvar zakona. Ali zašto?

— Bolje bi bilo da pojašemo ka Heleni, nego što stojimo ovde u snegu, zar ne? — rekoh Benu.

Prvi zraci jutra zatekli su nas na Indijanskoj visoravni, a sat vremena kasnije, jahali smo kroz Elizabetin tesnac. Neki rodoljub, koji je prvi prošao kroz dugački kanjon, setio se svoje kraljice u dalekoj domovini preko okeana. Nazvao je kanjon Elizabetinim tesnacem i tako ga ovekovečio na mapi.

Iz poštovanja, kao što se to uvek i čini, naziv za kanjon je ostao, kao što je ostao naziv i za planinski venac: Indijanska visoravan.

Konji su bili veoma umorni. Dugonogi zelenko je grabio za mojom Lepoticom, dok mi je Ben naširoko pričao o poslednjim dođajima u Heleni:

— Eto, mister Bil. Tek što ste vi otišli iz Helene, u Šelbi, neko je pomogao Džou Sigliju da pobegne iz zatvora. Jao, moja glava! Čvoruga! Pogledajte mister Bil, još uvek mi zadaje glavobolju čim se setim. Probudio sam se čitava četiri sata kasnije. Ležao sam u uredu, a vrata od ćelije su bila širom otvorena. Ptica je izletela! Ko zna, možda mi je to odmoglo pri izborima. Juče su mi

javili da su ga videli u ovom predelu. Sakramento je ostao, a ja sam krenuo za Biglijem. Ostalo znate; videli ste, nisam imao sreće. Natrapao sam na Biglija, ali je jednostavno pobegao.

Što sam više slušao Bena O'Salivena, sve manje sam znao šta se sve dešava. Svadljivi i preki ubica Džo Bigli, pobegao ispred mladog Bena O'Salivena?!

Kao što mi još uvek nije bilo jasno zašto je šerif u Heleni Blek Sakramento.

Kada smo, napokon, ugledali gradić pred nama, prosto sam podvikнuo od sreće, a kobila je zarzala, mašući glavom i sjajnom, mokrom grivom.

Da sam samo mogao da znam šta će se sve dogoditi u Heleni, ne bih bio tako radostan što sam ugledao gomilu snegom zatrpanih drvenjara.

*

Čok sam smestio Lepoticu u gradsku štalu, krenuo sam u hotel, ako se tako mogao nazvati prvi i jedini sprat saluna GRIZLI. Zamolio sam Bena da me izvini kod Bleka: želeo sam tople vode u koritu i bar pola sata odmora u suvoj i toploj postelji.

— Soba broj tri.

Glas crvenokose Pamele neodoljivo me je podsećao na cvrkut slavuja u maju. Naslonivši se na pult, rekoh:

— Da li znaš, Pamela, da glas slavuja nije ravan tvome ni po čemu?

Očaravajuće se nasmešila. Nastavio sam:

— Pamela, nisi se nadala da ću ponovo u Helenu? Uostalom, razmišljao sam tokom putovanja ovamo, zašto se ovaj gradić zove Helena? Zašto se ne zove Pamela?

— Ah, Bile — lako je porumenela: — Ti si jedini koji zna lepo da govori u ovom snegom zatrpanom gradu.

Sa dva prsta sam dodirnuo šešir i uzeo ključ. Pamela je imala poluokrugli dekolte na haljini boje višnje. Sve zajedno, uključujući i bujne grudi, predstavljalo je lepotu pred kojom bi zastao i Leonardo da Vinči. Odmah sam dodao, krećući ka stepeništu:

— Pamela, šteta što te nije video Leonardo. Naslikao bi te umesto Mona Lize.

Slatko se nasmešila. Odobrovoljeno sam se popeo uz drveno stubište, idući ka sobi.

Još dok sam bio na stepeništu, čuo sam njen zvonki glas:

— Bile, topla voda je na peći. Korito je iza ormara.

Bilo je onako kako je Pamela kazala. Oduševljeno sam skliznuo u korito, i hladnoća mi je uskoro postala strana. Da kroz zatvoreni prozor nisam video olovno nebo, mislio bih da sam usred nekog toplog grada na jugu.

Sobe su bile male i zidovi su pravljeni od dva reda tankih dasaka, stavljenih unakrst. Iz susedne sobe sam čuo prigušen razgovor i u prvom momentu nisam na njega obraćao pažnju.

Ni moje vaspitanje nije mi dozvoljavalo da prisluškujem tuđe razgovore. Onaj isti predavač istorije, od kojeg sam naučio sve o čuvenom slikaru da Vinčiju i o velikom Šekspiru, učio me je, u najboljoj vojnoj školi na Zapadu, otmenom ponašanju.

Zato sam mirno nastavio da se brčkam u uskom koritu dok je plamen u peći veselo pucketao, a spolja dopirali prigušeni zvuci glasova i konjskih kopita po raskvašenom, uličnom snegu.

Glasan povik u susednoj sobi bio je neočekivan i mahinalno sam zastao, a rečenica koju sam jasno čuo, naterala me je da zaboravim svoje vaspitanje:

— Idemo na sve ili ništa, razumeš!

Ustao sam, obrisao se i obukao što sam tiše mogao. Krevet je bio do zida. Seo sam na ivicu kreveta.

Skoro razgovetno, čuo se govor:

— Platio sam mu i hoću da bude kako sam rekao. Idemo na sve ili ništa.

— Ispalo je nešto neočekivano.

Drugi glas bio je umirujući i kao da je stišavao bes u sagovorniku.

— Šta neočekivano? Pamela nikada neće saznati zašto joj je Džo Bigli ubio oca, matorog šerifa.

— Nije to u pitanju.

Razgovor se naglo prekinuo. Verovatno su i oni čuli korake u hodniku.

Neko je pokucao na vratima moje sobe.

Kada sam otvorio vrata, ugledao sam kratke, sede brkove Bleka Sakramenta. Uzviknuo je:

— Bil! Ben mi je rekao da si tu i da ćeš kasnije navratiti u ured, ali nisam mogao da dočekam. Evo me.

I dobri, stari Blek me iskreno zagrli.

Shvativši da ne vredi razgovarati u sobi, rekoh Bleku:

— Hajdemo dole da popijemo po jednu.

I ne čekajući odgovor, zatvorio sam za sobom sobna vrata. A mogao si, stari moj, bar malo da zakasniš, rekao sam u sebi, žaleći što nisam čuo i ostatak razgovora iz susedne sobe.

Blek je neumorno govorio dok smo silazili i prolazili kroz sporedna vrata, pravo u salun:

— Eto, moje stare kosti ne mogu da se smire. Taman sam rešio da u Čejenu provedem ostatak svog veka, kad me srce ponovo prevari. Odlučio sam da prođem još malo sveta. Vidiš, posao šerifa nije loše plaćen. Šta ćeš da popiješ?

Salun je bio uobičajeno dugačak, sa velikom peći u kraju. Šank je bio utvrđen sa dugačkim, debelim gredama pri dnu, koje su ujedno služile da se gost može nogom osloniti na njih, dok stoji uz šank.

Sakramentu nisam govorio o uputstvu o Montani. Kao da sam slutio da to ne treba da pominjem.

— Eto i ova glupost — nastavio je Blek posle nazdravljanja:

Bigli je pobegao. Ben nije uspeo u poteri. Građani su suviše zauzeti sobom, a i ovim vremenom. Bolje kazati; nevremenom. Ne žele da idu iz Helene.

— Možda se plaše onog Gospodara Montane? — dodao sam, gledajući slučajno u Blekove ruke.

Zadrhtale su na momenat. Mislio sam da mi se to pričinilo, pa sam dodao:

— Možda je taj samozvani gospodar glavni razlog što se ljudi plaše da šetaju okolinom?

Nisam se prevario. Ruke nisu ponovo zadrhtale, ali je novopečeni šerif Sakramento stegao čvršće čašicu među prstima.

Bubnjalo mi je u slepoočnicama. Zašto se trza stara poštenjačina Blek Sakramento, pri pominjanju nekog suludog tipa koji se prozvao gospodarem Montane!?

Osećao sam da se neka velika i gadna kaša kuva usred ove hladnoće. Odlučio sam da se ne mrdnem iz Helene dok sve to ne saznam. Uostalom, lepa Pamela je tu u blizini. Pri pomisli na njene uvojke i dekolte, nešto mi toplo prođe niz kičmu.

U razmišljanju, me prekide Blekov glas:

— Bile, izvini, moram da idem. Jedna porodica iz karavana se spasla. Nekako su došli do Helene...

— Iz karavana? Onog kojeg je napao Gospodar Montane?

— Da — prosto sam osetio da se Blek ujeo za usnu, što mi je to kazao. Shvatio je da i ja želim da pođem. To sam mu i rekao.

Nije imao kud.

— Molim te, Blek, sačekaj me samo da uzmem iz sobe svoju bundu. — I ne čekajući odgovor, požurio sam da šerif ne bi krenuo bez mene.

Pre nego što sam izišao iz sobe, oslušnuo sam. Ali moji susedi nisu više bili iza zida. Napustili su sobu.

Pre nego što sam zaključao vrata sobe, proverio sam da li mi je revolver napunjen.

Blek Sakramento je stajao pored leptirastih vrsta saluna, čekajući me. Pored njega je stajao neki brkati gorostas, sredovečnih godina, sa kratkim ožiljkom preko nosa.

— Bile, da ti predstavim vlasnika pilane Džonsona.

— Drago mi je — Džonson se nasmejao, gledajući sivim očima pravo u mene. Neprimento sam se trgnuo. Hteo sam da proverim slutnju. Zato sam morao da nateram Džonsona da opet nešto kaže. Rekao sam:

— Kako pilana radi u ovim zimskim mesecima?

— Ha, ha — nasmejao se, dodavši:

— Za mene nema zime, niti leta. Poslovni partneri očekuju isporuke i tu nema šta da se priča.

I Blek je razvukao stara usta u osmeh. Bio sam siguran. Jedan od glasova iz sobe bio je glas vlasnika pilane.

Bio sam zahvalan starom Sakramentu što me je upoznao sa Džonsonom. Blek nije ni slutio da se iskupio što me je prekinuo u prisluškivanju razgovora.

— Večeras će padati — reče Blek, misleći na sneg, dok smo koračali trotoarom. Ustvari, tremovi ispred kuće, trgovina i ostalih drvenjara činili su neprekidni niz, tako da su gradili neku vrstu trotoara, koji nam je dobrodošao, jer bismo inače morali hodati po raskvašenom, blatnjavom snegu jedine ulice u Heleni.

— Nije ti hladno? — upitao me je Blek. Zakopčao sam i gornje dugme kratke bunde koju sam dobio za špil karata. Uvukavši glavu u podignuti okovratnik, našalio sam se:

— Nas Južnjake greje topla krv.

Između poslednje pretposlednje kuće, dalje od šerifovog ureda, ugledao sam dugačka kola sa arnjevima. Ispred, na očišćenom platou, gorela je vatra. Žena je unosila dete u kola, a čovek, verovatno njen muž, dodavo je granje na razbuktalu vatru. Mahnuo je rukom u znak pozdrava.

— Ja sam šerif Blek Sakramento — reče Blek, dodajući:

— Ovo je moj prijatelj Bil.

Bilo mi je drago što me Blek nije predstavio punim imenom i prezimenom.

— Drago mi je — doseljenik je pružio široku, žuljevitu ruku:

— Ja sam Patrik Krik. Moja žena Meri. I mala Suzan.

I ne čekajući, Patrik nastavi:

— Šerife, sigurno ste došli da čujete kako se to sve desilo. Užas, kažem vam. Taj je gori od gomile bandita. Uspeli smo pobeći jer se zabavio paljenjem kola. Vikao je da je on Gospodar Montane i da niko ne sme dolaziti tamo bez njegovog odobrenja. Psovao je i pretio da će zapaliti sve gradove koji su nastali

u Montani. Pominjao je da je ono što je on prvi otkrio, samo njegovo i ničije više.

— Da li je neko jahao s njim? — prekide ga Blek.

— Niko. — Patrik je bio kategoričan. — Sam, na crnom konju, ogromnom. Takvog konja nikada u životu nisam video. Vatra mu izbija iz nozdrva, kažem vam.

Jadni Patrik bio je opsednut strašnim događajem.

Kada smo se vratili i seli u Blekov ured, shvatio sam da nisam uradio nešto neophodno. Nijednog trena nisam se setio da pitam Patrika Krika kako izgleda ubica? Sigurno je da ga je video. Skoro sam poskočio na stolici, u uredu.

— Šta ti je? — Blek je primetio moje reagovanje.

— Stresam se od tvoje kafe! — nasmejao sam se. Učinilo mi se da Blek nije progutao moju šalu.

Zaključio sam da što pre moram natrag do Patrika. Ali bez Sakramenta. Šta bi rekao moj ujak kad bi mu kazao da sumnjam u njegovog starog dobričinu i poštenjaka, čuvenog izviđača Bleka Smitsona Tajnera, zvanog Blek Sakramento?

Ben O'Saliven bio je u redovnom obilasku gradića.

Blek je pričao o mom ujaku i o njihovom dugogodišnjem prijateljstvu. Kao da mi je hteo dati do znanja da se tu ništa nije izmenilo.

A šta se onda **izmenilo,** pitao sam — sebe, osećajući i dalje sumnju.

Mrak je već počeo da hvata gradić u svoju tamnu mrežu, kad sam, napokon, izišao iz šerifovog ureda. Odlučio sam da posetim Krikove još jednom.

— Bile! — trgnuo me je glas. Okrenuo sam se. Vidno uzbuđena Pamela mi je pritrčala:

— Bile, pomozi.

Prišao sam joj, podigavši široki, vuneni šal koji joj je spao sa ramena. Pričala je brzo i glasno:

— Neki tip maltretira Smita. Molim te, požuri.

Dok smo išli prema salunu, objasnila mi je da je reč o nekom revolverašu, došljaku i bankaru Smitu. Nisam se posebno uzbuđivao, jer sam naučio da bankari često imaju »putera na glavi«. Ali nije moralo da znači da i bankar Smit spada u tu branšu. Uostalom, moj ujak bi rekao: »Pravo svakog građanina je da slobodno i nezavisno živi u svom gradu, u svojoj zemlji!«

Uzdahnuo sam.

Leptirasta vrata su lako zaškripala iza Pamelinih i mojih leđa. Ipak, to je, u tišini, odjeknulo kao pucanj groma.

Bankar Smit je klečao, a za rever kratkog kaputa držao ga je obema rukama visoki i mršavi čovek u crnom.

Gosti u salunu su stajali nepomično pored zidova, a na sredini su bili nepoznati revolveraš i bankar Smit.

— Dakle, Smite — glas čoveka u crnom bio je nalik na zvuk lomljenja stakla. — Hoćeš li, napokon, da mi vratiš dug?

Zastao sam, otkopčavši dugmad na kožnom kaputu postavljenom toplim krznom. Pomislio sam tog trena da će se sve razrešiti jer sam pred sobom video nikog drugog do Maksimilijana Tačera, čuvenog revolveraša, hladnokrvnog ubicu.

— Tačer! — Moj glas bio je tih, ali da sam povikao iz petinih žila, ne bi jače odjeknuo.

Svi su se trgli. Pamela je požurila prema bankaru koji se pridigao.

— Ti? — Maksimilijanov glas je odavao iznenađenje.

— Da, ja! — prišao sam korak, govoreći:

— Tačeru, igra je završena. Hapsim te, zbog masakra kojeg si počinio u okrugu Helene. Dakle, hapsim te u ime gradskog šerifa Bleka Sakramenta.

— Masakr? — Tačer je pogledao u mene, a zatim dodao:

— Počinio sam ga isto tako kao što si ga i ti počinio. Jer, sve do juče, ja sam bio u zatvoru, u Šeridanu. Mesec dana su me držali i mesec dana su petljali i većali šta će sa mnom. Onda su uhvatili pravog varalicu i shvatili da ja nisam kriv. Jer ja ne kradem, ja ubijam.

Da, Maksimilijan Tačer je ubijao! to sam znao! Ja sam dobio instrukcije da je Gospodar Montane Maksimilijan Tačer. A, evo, taj isti visoki revolveraš u crnom kaže mi da je prveo ravno dva meseca u Šeridanu, iza rešetaka.

Tačer se okrenuo prema meni, lako raširenih ruku i nogu:

— Bile, toliko puta smo se sreli, a nismo oprobali ko je brži od nas dvojice.

Gosti saluna još više su se pomakli u stranu, a Pamela je stala iza šanka, u dnu saluna. Vatra u peći je tiho pucketala, a hujanje vetra napolju nagoveštavalo je novu mećavu.

I niko, nikada nije mogao da dokaže da je revolveraš Tačer hladnokrvni ubica, jer je uvek, pred svedocima, bio brži od mnogih. A to je bio nepisani zakon na Zapadu. Revolveraški obračun je i sada mirisao u vazduhu.

A ja sam shvatio da sam u osinjaku u kojem se ništa ne zna, ili bar ja ništa ne shvatam.

Prvo iznenađenje bio je šerif Blek Sakramento. Drugo: Pamela pomaže bankaru Smitu. Da li tu ima neka tajna veza, pitao sam se. Treće iznenađenje me je potpuno izbacilo iz uobičajene ravnoteže: Gospodar Montane nije onaj za kojeg se pretpostavljalo da jeste.

Bio sam u pravu. Gadna kaša se zakuvala u Heleni.

— Hoćemo li, Bil? — Tačerov glas bio je opominjući. Prsti su mu visili iznad kundaka revolvera.

Pucanj je odjeknuo i visoki Tačer se presavi i pade bez glasa.

Trgnuo sam se i odskočio u stranu, jer je pucanj došao sa vrata saluna, iza mojih leđa.

Blek Sakramento je stajao tamo, držeći revolver u ruci. Mahnuo je njime, dodavši:

— Videli ste! Potegao je revolver i tu nema šta da se priča.

Zatim je mirno prišao i izvadio revolver iz futrole Maksimilijana Tačera. Dodao je glasno:

— Nadam se da vam je sada svima lakše. Jedan ubica manje u našem mirnom gradu.

Mrmljanje i odobravanje građana ovladaše prostorijom. Njima je to odgovaralo.

A ja sam, napokon, shvatio da stari Blek Sakramento ima neku veliku tajnu koju još uvek nisam uspeo da otkrijem.

Jer, Tačer nije povukao revolver! Jeste da je bio jedan ubica manje, ali nikada mi se nije dopadao takav podli način sređivanja stvari.

Blek Sakramento je, bez opomene, hladnokrvno pucao.

Njegov glas me trgnuo:

— Bile, hoćeš li sa mnom u ured, da napišem izveštaj? Napokon je Gospodar Montane likvidiran. Što se tiče one priče o zatvoru i Šeridanu, uveren sam da je lagao.

A ja sam bio uveren da Tačer **nije** lagao. Gledajući u njegovo beživotno telo, dok su ga iznosili, bio sam

siguran da je Tačer bio suviše uveren u svoju brzinu da bi lagao.

Smit je brisao graške znoja sa čela. Prišao mi je i pružio drhtavu ruku:

— Hvala vam, hvala! hvala. . .

Pitao sam se šta je zanosna Pamela našla na tom smetenjaku koji je još bio i bankar.

Onda sam se setio Patrika i moje namere da ga upitam za opis ubice. Zato sam žurno krenuo napolje, objasnivši Bleku da ne mogu s njim u ured.

Poslednje iznenađenje, surovo u svom obliku, dočekalo me je pored kola u kojima su živeli siromašni doseljenici: porodica Krikovih.

Neutešni plač Meri Krik dao mi je do znanja da sam zakasnio. Patrik Krik bio je ubijen.

Dok je Meri plakala nad njegovim telom, ja sam osećao hladnoću oko srca.

Odakle da počnem, pitao sam se. Nisam smeo da dozvolim da se ubistva nastave. Patrik je mrtav. Zašto? Neko me je preduhitrio, jer je možda naslutio moju posetu. Zato je uklonio Patrika Krika, jedinog živog svedoka masakra.

Odakle da počnem, pitao sam se. Nisam ni slutio da se klupko već počelo odmotavati.

*

Posle svih događanja, nisam mogao mirno da večeram. Apetit mi nije bio kako treba. Zato sam naručio samo dva parčeta pite s jabukama. Koštalo je kao da sam jeo biftek, jer su jabuke bile prava retkost u Heleni, naročito u zimskim mesecima.

Prebirajući po džepovima, zaključio sam da mi je i budžet na zavidno niskom nivou.

Ukoliko platim štalaru za smeštaj Lepotice, i Pameli za smeštaj, imaću još toliko da ručam dva puta, zaključio sam.

Kafa mi je dobro došla posle pite. Nisam mogao da se odreknem sitnih uživanja. Kao, na primer, šoljice kafe i dobrog dima mojih omiljenih tankih cigareta, kojih sam dovoljno imao u rezervi. Bez toga i paketića municije nikada nisam kretao na put.

Mom stolu je prišao Smit. Nervozno je prstima pritiskao obod šešira:

— Dozvoljavate?

Klimnuo sam glavom. Hteo sam da ga pitam, kakav je to dug hteo Tačer od njega i gde su se to oni dogovarali, odnosno poslovali, kad je jednom revoverašu bankar Smit ostao dužan. A rekao sam:

— Opet nevreme.

— Da. Ko zna koliko će zima još potrajati.

— To vašim poslovima ne smeta, Smite — hteo sam da se našalim, misleći kako bankari uvek dobro posluju. Ali Smit je reagovao:

— Moji poslovi? U banci se može naći deset dolara. Jedanaesti bi već bio premija. Bedno, bedno. Nikome dobro ne ide u ovim negostoljubivim krajevima. Eto, Džonsonu, vlasniku pilane, propadaju poslovi. Poslednji je zaključio pretprošle zime. Kažem vam, teško je opstati.

Smit je nastavio priču, a meni je u glavi odjekivala rečenica: »Džonson je zaključio poslednji posao pretprošle zime!« A meni je rekao, kad smo se upoznali na izlazu iz saluna, da je prosto zatrpan poslovima, jer poslovni partneri ne mogu da čekaju.

Dobro sam se sećao visokog Džonsona s kratkim ožiljkom preko nosa.

Bankar Smit je neprestano gle-

dao u moj kožni kaput postavljen lisičijim krznom, dok je pričao. Već sam posumnjao da mu je hladno i da želi da mu posudim kaput. Nasmejao sam se u sebi.

Mister Bil, stvarno vam kažem, poslovi nikako ne idu. — Neumorno je nastavio govoranciju preplašeni bankar, za kojeg sam na trenutke pomišljao da je izvrstan glumac, a zatim da je stopostotni »smotani tip«.

— Ali ja sam pronašao ono što najviše vredi u ovom kraju. I na čitavom svetu.

Smitove oči su zasjale, a ja sam se napregnuo. Nastavio je:

— Stara mapa je pokazivala gde se nalazi zlato u Crnim brdima. Pune planine zlata, mister Bil. Zamislite, Montana leži na zlatu! Samo ga treba uzeti.

Pažljivije sam pogledao u smita. Tiho je govorio:

— Ali moja luda glava. Napio sam se i kockao se. Glupan. Izgubio sam sve. I kožni kaput. Onaj prokleti buljavko Kriket, lutajući kockar odneo mi je sve na pokeru. I moj kaput. Kratki kaput postavljen lisičijim krznom.

Smitove oči su bile upravljene u moj kaput, a ja umalo nisam pao sa stolice.

Kao kroz neku maglu, čuo sam:

— I tako, mister Bil, sa kaputom je otišla i moja mapa. A sve je ucrtano. Gde su Sijuski, gde su plemena, a gde je put do nalazišta! Montana je puna zlata. Divnog, žutog zlata.

Smit se topio od sreće pri pominjanju zlata, a ja sam bio presečen svim iznenađenjima koja su me obasipala u Heleni. Poslednje je bilo ovo. Kriket je meni, ne sluteći šta radi, dao kaput za špil karata, a ja sam, ne sluteći, nosio kaput, a negde u postavi, između kože i krzna, ležala je mapa!

— Ko zna kuda je pobegao onaj varalica Kriket? — uzdahnuo je Šmit. Nije ni slutio da je Kriket u Šelbiju. Smit je mislio da je Kriket pobegao glavom bez obzira kad je pronašao mapu.

Nisam bio siguran da li je Smit prepoznao svoj nekadašnji kožni kaput, postavljen krznom?

Došlo mi je da se smejem od čuđenja zbog svega što se potpuno slučajno desilo u proteklih nekoliko dana.

Ali Smit je bio suviše opsednut razmišljanjem o zlatu da nije ni pomislio kako prekoputa njegove stolice čovek sedi, upravo u njegovom kaputu.

Ostao sam zamišljen. Mnogo kasnije, posle pozdravljanja sa Smitom i priče o njegovom životu i mnogo čemu neinteresantnom za mene, razmišljao sam o Pameli. Znači, lepoticu Pamelu je privukla priča o zlatu, a ne izgled, niti karakter bankara Smita.

Bar sam nešto rešio, pomislio sam ustajući i spremajući se na spavanje.

Nije mi na pamet padalo da upropastim kaput koji mi je tako dobro došao na hladnoći. Negde, u porubima, ili ispod krzna, nalazila se mapa. Smušenom Smitu nije palo na pamet da bar primeti sličnost između »njegovog« i »mog« kaputa.

A da sam pronašao mapu, sve bi bilo rešeno.

Ovako, nastavak igre bio je u mojoj sobi, iznad saluna GRIZLI.

Napregnut, zastao sam jer su vrata od sobe bila otključana i poluotvorena. Oblio me je hladan znoj. Očekivao sam neko zlo. Umesto svega, čuo sam zlatni Pamelin glas:

— No, hoćeš li napokon ući?

Kada su mi se oči privikle na polumrak, primetio sam stasitu figuru žene na mom krevetu.

Vatra u peći je pucketala i bilo mi je pretoplo u kaputu.

To je primetila i Pamela:

— Bile, nadam se da nećeš čitavu večnost provesti obučen.

Nisam ni slučajno smeo da pomislim na ujaka, jer bih se setio njegovih reči da dužnost i zadatak uvek imaju prednost nad ličnim zadovoljstvom.

»Mislim da bi i ti popustio u mom slučaju!«, promrmljao sam u bradu, odgovarajući nepostojećem ujaku u sobi.

Revolver sam stavio pod jastuk. Toliko sam još bio svestan. A onda sam se prepustio uživanju, jer mirisna Pamela je izgledala kao vila, raspletene kose i naga.

S uživanjem sam je milovao. Grudi, glatki stomak, predivne, dugačke noge. Pa opet, te zanosne grudi. Njene usne su bile vlažne i dovoljno nadmoćne da čovek pored njih zaboravi na ceo svet. A to je za mene svrha svih trenutaka uživanja i strasti.

Kad sam sa ženom, osetim da se budim iz nekog, rekao bih, službenog sna koji živim, dok jašem na Lepotici iz grada u grad, čuvajući pravdu.

Pamela mi je svojim telom i poljupcima dokazivala da je osim pravde još nešto najvažnije na svetu: strast.

Pamela me je žudno privlačila sebi. Vreme se pretvorilo u želju, a želja u žudnju koja nije mogla više da čeka. Bili smo jedno.

Događaji su, onda, krenuli neviđenom brzinom.

Vrata su se s treskom otvorila, a pri odsjaju plamena iz peći ugledao sam nad nama lice iskeženo od besa. Bankar Smit je držao revolver upravljen u moju glavu.

— Glupavi maršalu.

Njegove oči đavolski sjale, a dugački i kvrgavi nos je poigravao od besa. Na čitavom licu tog čudnovatog bankara isticao se ogromni nos. Nisam u tom momentu mogao da se setim ko još od onih koje poznajem ima isti takav dugačak i kvrgav nos!?

— Glupane. — Ponovio je i iscerio se. Pamela je zajecala, pokrivši rukama lice.

— Ustani!

Zastao sam na momenat, ali je Smit besno mahnuo revolverom:

— Hoćeš li da ti prospem mozak?

Grozničavo sam razmišljao. Ruka mi je bila pored jastuka. Moj dobri remington, vojni model 44, ležao mi je nadohvat ruke. Smit je besneo:

— Glupavi maršalu! Progutao si igru. Misliš da je Smit bezveznjak? To misle i drugi. Ali varaju se.

Smit izvuče iz džepa malo zvono i zadrma ga.

Oblio me je hladan znoj.

Nastavio je da besni. Nisam se usuđivao da se pomerim. Revolver u bankarevoj ruci je opasno podrhtavao iznad moje glave.

— Ti si taj čuveni Bil Slou, federalni maršal. Da te sada vide svi ti koji te poštuju. Bez ičega na sebi, goluždrav kao od majke rođen, drhtiš preda mnom, Gospodarem Montane. Montana će biti moja. Zlato će biti samo moje! Moje! MOJE!

Glas mu je zvečao prostorijom, a oči suludo sjale na odsjaju vatre iz peći. Sto se probijao kroz rubove vratašca i okruglog pokrivenog otvora na vrhu, sa rešetkama u sredini.

— A, ti! Varala si me stalno. Sa prokletim Džonsonom. Kaznio sam

te jer sam slagao da je tvoj matori otac, ona budala od šerifa, saznao čija je pilana. Džonson se uplašio da će doseljenici doći i donetio dokumenat o vlasništvu i kupovini zemlje. Naručio je blesavog Biglija. Džo Bigli nikada nije video toliko para u životu. Ubio bi rođenu majku za to! Ali Džo Bigli je mrtav. Nisam mu oprostio što je ubio tvog oca. Kad već balavi Ben O'Saliven nije uspeo da ga uhvati; ja sam morao sam da ga sredim. Bigli je već zaleđen, duboko pod zemljom, za sva vremena, ha, ha, ha. Draga moja Pamela, zašto plačeš? I Džonsona više nema. Pre jednog sata otkačio se glavni podupirač za balvane. Jadni Džonson. Više ga niko neće prepoznati. Obična gomila mesa. Ha, ha!

Suludi smeh je odjekivao. Pamela je podigla glavu, prkosno govoreći:

— šta me toliko proganjaš, čoveče? Hoćeš li me jednom pustiti na miru.

Smit zastade u momentu, a njegov izraz lica se promeni. On molećivo reče:

— Pamela, ja te volim više od svega na svetu. Ti i ja gospodarićemo Montanom. Zlato će biti naše. Niko ne zna da sam ja najmio Veja da huška Sijukse. Ali suviše je daleko otišao. Počeo je da nosi masku i izigrava velikog gazdu. Morao sam i njega da zapalim! Ha, Ha!

Graške znoja slivale su mi se niz leđa. Grozio sam se i bila mi je muka od svih pominjanja ubistava. Suludi Smit je bio neumoran. Mahao je zvoncetom, dok je drugom rukom i revolverom, pretio nad mojom glavom. Cerekao se:

— A, sada je gotovo. Jedan metak i nema više čuvenog maršala Bila Slou. Glupavi Bil Slou. Ucmekaću te golog, pa ću te obesiti na balkon. Kada zapalim Helenu, svi će videti golog maršala obešanog o balkon saluna. Ha, ha, ha!

Revolver je odjednom zastao iznad moje glave. Momenat odluke je kucnuo. Brzo sam rekao:

— Smite, treba li ti ona mapa o zlatu?

Ukočio se u momentu, a onda dodao:

— Blefiraš, maršale.

— Smite. — Brzo sam nastavio, — onaj kaput preko naslona stolice. To, je tvoj kaput kojeg ti je na kocki odneo buljooki Kriket.

Neverica se ocrtavala na njegovom licu. Bio je neodlučan. Rekao je:

— Ne verujem više ni svom rođenom ocu, a ne jednom mrskom federalacu!

— Smite — nastavio sam, — nemaš šta da mi veruješ ili ne veruješ. Pogledaj sam. Slučaj je hteo da Kriket nikada ne sazna šta ima u kaputu, a ni ja ne bih saznao da mi nisi pomenuo zlato. Mapa je sigurno skrivena tamo gde si je ti ostavio.

Uspeo sam. Kolebao se. A onda je odlučio, mahnuvši revolverom:

— Šta ima da gledam. Prvo ću da te izrešetam. Kad zapalim Helenu i oteram sve, u odsjaju plamena, grejaću se i pretražiti kaput. Slažeš se?

Otkočio je revolver, a ja sam pomislio kako ću glupo da izgubim život od jednog suludog ubice, u dalekoj i snežnoj montani.

A onda su vrata škripunula, jer je još neko ušao u sobu. Pucnji su se slili u jedan.

Smit je pao, razoragočenih očiju:

— Oče, zar ti?...

Dalje nije mogao; telo mu se neprirodno iskrivilo, a onda naglo opustilo. Bankar Smit, samozvani Gospodar Montane, bio mrtav.

Pored vrata je stajao Blek Sakramento.

Oprezno sam gurnuo ruku pod jastuk. Gledajući u svog sina Smita, Blek baci revolver, dodavši:

— U redu je, Bil! Ne moraš da se prihvataš revolvera.

Zastao sam. Shvatio sam na koga mi je ličio bankar Smit.

Ličio je na svog oca, Bleka Sakramenta, čuvenog izviđača.

Jecaj je prodro iz Bleovih grudi. Suzdržavao se, ali više nije mogao — pao je preko mrtvog tela svoga sina, ridajući. Kroz plač mi je govorio:

— Sve ti je jasno, zar ne, Bil?

Ćutao sam. Pamela se skupila pri kraju postelje, držeći pokrivač preko svog nagog tela.

Ustao sam i počeo da se oblačim. Opasna igra u Heleni je dobila svoj krvavi epilog.

Blek Sakramento je saznao da krećem za Gospodarem Montane.

Prvo je sve dobro odiglumio i nije mi objasnio put, niti mi je pomogao onako kako mi je ujak rekao da će mi stara poštenjačina Blek sve objasniti. Kada je shvatio da sam ipak u Montani, krenuo je za mnom.

Postao je čak i šerif ne bi li nekako pomogao svom suludom sinu.

Blek je obrisao suze, tiho rekavši:

— Sve sam pokušao, Bile. Shvati me. Čak sam uklonio i Patrika Krika, nedužnog doseljenika. Ti bi shvatio da je on video Smita. Srećom, nisu se sreli, jer je Patrik sa svojom porodicom tek stigao u Helenu. Nisam smeo da dozvolim da ti Patrik opiše Gospodara Montane. Žrtvovao sam i Maksimilijana Tačera. Mislio sam da ću uspeti da te ubedim kako je on taj kojeg tražiš. Tako sam i javio tvom ujaku kad me je pitao ko bi mogao da izigrava gospodara i silnika. Sve sam učinio, sve.

Nesrećni Sakramento je glasno plakao.

Uzdahnuo sam.

Znao sam da ću, ako je i pronađem u kaputu, baciti mapu jer je bezvredna. Zlato se nalazilo u Crnim brdima, svetom području ponosnih Sijuksa. Isto tako sam znao da će se sada priča o zlatu u Montani proširiti brže od požara u suvoj preriji.

Zlatna groznica je možda već počinjala, naročito ako je neki od radoznalaca, privučen pucnjavom, stajao u hodniku, slušajući razgovor.

Blek Sakramento je pogledao još jednom u telo svog suludog sina. Pružio mi je zvezdu bez reči, a i par lisica, pružajući ruke da mu ih stavim. Ćutke sam ih sklopio oko zglavka njegovih staračkih ruku.

Bolesna ambicioznost njegovog sina odvela je u nesreću i oca i sina.

Kada smo krenuli kroz ćutljivi špalir gostiju u salunu, znao sam da sam bio u pravu, što se ticalo zlatne groznice.

Svi su već znali sve.

Prokletstvo zlata će ovladati ponovo mislio sam dok sam vodio Bleka u zatvor.

Već sutra treba krenuti dalje. Znao sam samo da ću učiniti još tri stvari:

Javiti ujaku o nesrećnoj sudbini njegovog starog prijatelja Bleka Sakramenta.

Izdati potvrdu Meri i njenoj kćeri Suzan da su vlasnici pilane jer je zemljište pripadalo jednom od onih doseljenika iz karavana koje je hladnokrvno poubijao samozvani Gospodar Montane bankar Smit.

Svratiti još jednom u GRIZLI. Lepotica Pamela je tu negde, u tom zavejanom gradiću. Njeno prelepo i željno telo je spremno za uživanje.

SEXPRESS

EROTSKI MAGAZIN
NA SVIM KIOSCIMA

Stimulativno!
Uzbudljivo!
Zanimljivo!
Kontakti!
Modeli!

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA!

KONKURS
ZA VESTERN ROMAN

Redakcija VESTERN ROMANA X—100 raspisuje stalni konkurs za vestern romane koji će se objavljivati u istoimenoj ediciji. Rukopisi treba da su obima od oko 8 autorskih tabaka (115 do 130 stranica sa 30 redova i 60—65 slovnih mesta, novinarskog proreda, otkucani na pisaćoj mašini). Nagrađenih romana neće biti nego će Redakcija otkupiti svaki roman koji bude odgovarao njenim kriterijima, a o čemu će odlučiti posebni žiri. Rok slanja rukopisa nije ograničen. Informacije na telefon 021/623-170.

Rukopise slati na adresu:
»DNEVNIK«, Redakcija vestern romana
21000 Novi Sad
Vojvođanskih brigada br. 7/XII

Rukopisi se ne vraćaju

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAZNJA!

EDICIJA HEJZI

NASILJE! AKCIJA! MISTERIJA! SEKS!

KRIMIĆI KOJI SE PAMTE!

Poštovani čitaoci.

mnogi od Vas nam pišu ili nas pozivaju telefonom interesujući se da li mogu da kupe romane o HEJZIJU koji im nedostaju, a neki žele da kupe ceo komplet od 12 romana iz edicije HEJZI, objavljenih u 1990. godini.

Da bismo Vam izašli u susret i omogućili Vam da kompletirate Vaše zbirke, ili da odjednom kupite svih 12 do sada objavljenih romana iz ove edicije, objavljujemo dve narudžbenice. NARUDŽBENICA I je za one koji žele POJEDINE primerke, a NARUDŽBENICA II je za one koji žele KOMPLET od 12 romana o HEJZIJU objavljenih 1990. godine.

Zainteresovani treba čitko, najbolje štampanim slovima, da popune jednu ili drugu narudžbenicu i da je pošalju na adresu:
NIŠP »DNEVNIK«, IZDAVAČKA DELATNOST, ODELJENJE PRODAJE
21000 NOVI SAD, ul. Vojvođanskih brigada broj 7/VI

N A R U D Ž B E N I C A I

Ovim putem poručujem romane iz edicije HEJZI i to sledeće brojeve: _____

_____

Od svakog poručenog romana pošaljite mi po _____ primeraka.

Pristajem na cenu od 50 dinara po jednom primerku.

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Izjavljujem da ću naručene primerke platiti poštaru prilikom prijema pošiljke.

_____ _____

(Datum) (potpis naručioca)

N A R U D Ž B E N I C A I I

Ovim putem naručujem _____ kompleta od 12 (dvanaest) romana, od broja 1—12, objavljenih u ediciji HEJZI 1990. godine.

Pristajem na cenu od 500 dinara po jednom kompletu i istu ću platiti poštaru prilikom prijema pošiljke.

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

_____ _____

(datum) (potpis naručioca)

NAJNOVIJI FANTASTIČNI STRIP

NA SVIM KIOSCIMA

SPECIJALNO IZDANJE »ZLATNE SERIJE«

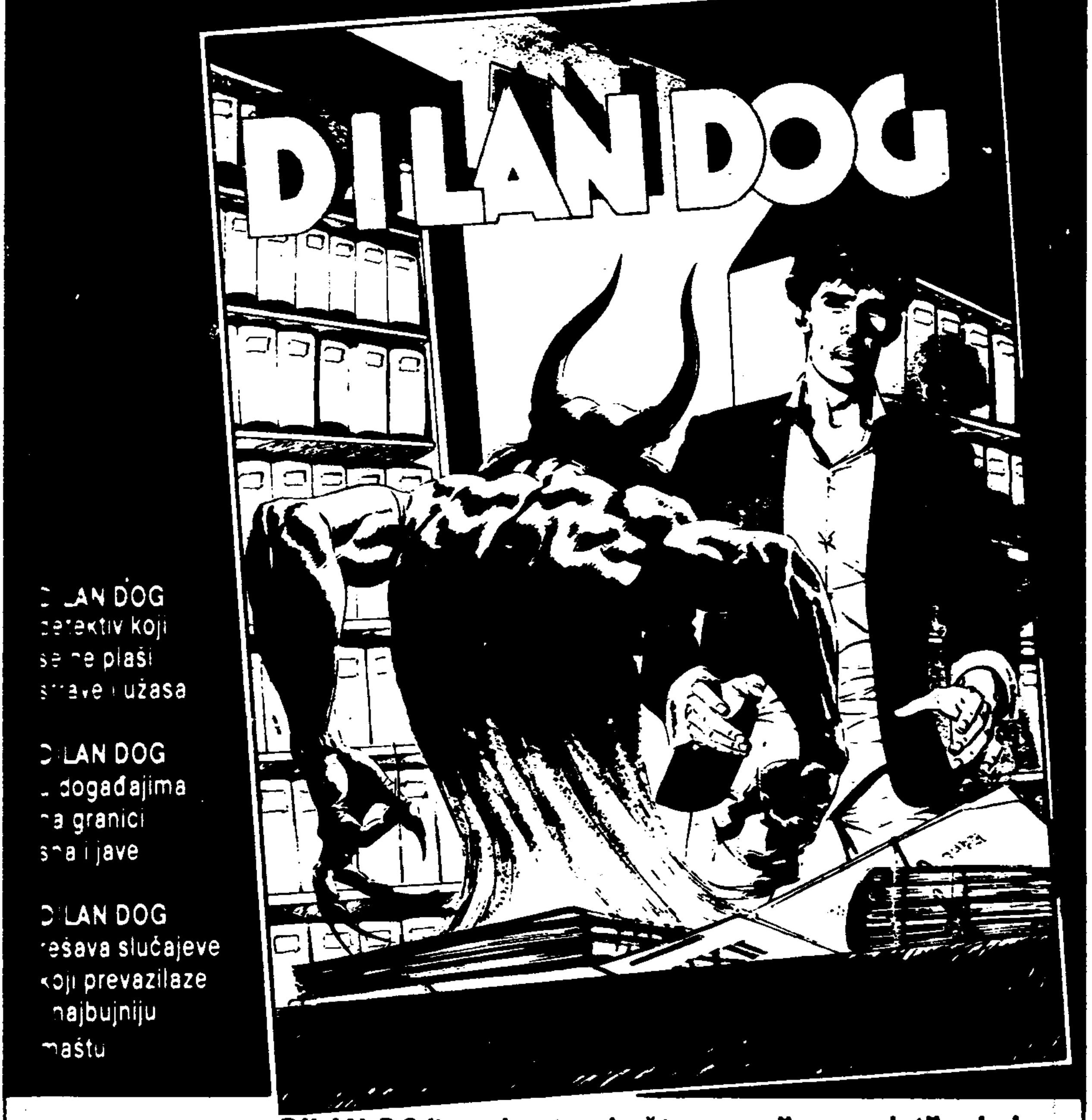

DILAN DOG
detektiv koji
se ne plaši
strave i užasa

DILAN DOG
u događajima
na granici
snaŠljive

DILAN DOG
rešava slučajeve
koji prevazilaze
najbujniju
maštu

DILAN DOG se hvata ukoštac sa silama mistike i zla

DILAN DOG NA SVIM KIOSCIMA

eliksir
REVIJA ZA POPULARNU MEDICINU

VAŠE ZDRAVLJE JE U VAŠIM RUKAMA

Najpoznatiji domaći i strani stručnjaci pišu ekskluzivno za čitaoce „Eliksira" o najaktuelnijim zdravstvenim problemima savremenog čoveka

VAŠ SAVETNIK

VAŠ SAGOVORNIK

VAŠ PRIJATELJ

NA SVAKOM KIOSKU – U SVAKOM DOMU

eliksir
REVIJA ZA POPULARNU MEDICINU

U SLEDEĆEM BROJU

D. Finegan

KRVAVI PLEN

Bez obzira na kašnjenje u samom potezanju kolta, Vilijem je uspeo da se izvuče. Skočio je ulevo, i istovremeno potegao revolver i s boka ispalio dva hica. Prvim je pogodio protivnika posred grudi. Tane kalibra 44, ispaljeno tek s nekoliko koraka udaljenosti, nije moglo srušiti snažnog, žilavog čoveka. . .

JUGOBANKA

DODITE DA SE DOGOVORIMO

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128102